

Nieuwsbrief PR Updates

Nummer 8, 2024

Redactie: Prof. mr. drs. M. Heemskerk.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1102](#) 30-08-2024

Onduidelijke werkingssfeerbepaling onvoldoende voor oordeel dat onderneming niet onder werkingssfeer valt

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:1357](#) 23-07-2024

Geen uitbreiding van voorwaardelijke naar onvoorwaardelijke indexatie via derdenbeding in koopovereenkomst bij overname

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:2299](#) 16-07-2024

Werkgever valt sinds 29 december 2014 onder werkingssfeer MITT

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:1077](#) 09-07-2024

Euronext is niet tekortgeschoten in nakoming indexatie pensioenovereenkomst inactieven

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2024:2096](#) 27-06-2024

Beroep werknemer op Ragetlie-regel slaagt; ontslagvergoedingen toegekend

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:2272](#) 25-06-2024

Pensioentoeslag, opties en aandelen blijven buiten beschouwing bij berekening transitievergoeding

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:1007](#) 04-06-2024

Pensioenovereenkomst kan worden ondergebracht; dwangsom afgewezen

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:1518](#) 04-06-2024

Aftoppingsregeling sociaal plan niet in strijd met verbod leeftijdsdiscriminatie

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:1511](#) 04-06-2024

Willen werken aan eerdere pensionering werknemer geen ernstig verwijtbaar handelen werkgever

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2024:806](#) 28-05-2024

Ernstig verwijtbaar ontslag: billijke vergoeding van een ton

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:12885](#) 14-08-2024

Compensatie vrouw voor omzetting pensioen eigen beheer naar ODV na scheiding

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2024:4370](#) 14-08-2024

Verdeling pensioenrechten na scheiding in 1984; geen rechtsverwerking, wel verrekening

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:7148](#) 25-07-2024

Informatievordering over pensioenuitkeringen ex-echtgenoot

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:13255](#) 23-07-2024

Geen schending eigendomsrecht voordat invaarbesluiten zijn genomen

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:5398](#) 10-07-2024

Verstekvonnis leidt tot toekenning pensioenvorderingen na echtscheiding

Uitspraken zonder ECLI

[Klachteninstituut Financiële Dienstverlening](#) 04-07-2024

Geen recht op onvoorwaardelijke indexatie; pensioenuitvoerder niet verantwoordelijk voor pensioenreglement werkgever

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Klachteninstituut Financiële Dienstverlening](#) 27-12-2023

Geen recht op herziening vaste uitkering na rentestijging

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Klachteninstituut Financiële Dienstverlening](#) 28-12-2023

Geen recht op premieruggave of compensatie

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Commissie van Beroep Klachteninstituut Financiële Dienstverlening](#) 19-01-2024

Pensioenuitvoerder schendt zorgplicht niet door afdekking renterisico voor pensioendatum

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Klachteninstituut Financiële Dienstverlening](#) 20-02-2024

Beleggingsbeleid om renterisico te controleren naar stabiele pensioenuitkering in lijn met prudent-personbeginsel

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Klachteninstituut Financiële Dienstverlening](#) 27-02-2024

Uitvoerder biedt onvoldoende inzicht in keuzemogelijkheden; geen schade voor consument

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

[Klachteninstituut Financiële Dienstverlening](#) 29-02-2024

Geen onjuiste invulling prudent person; inadequate informatie over keuzemogelijkheden leidt niet tot schade

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 29-02-2024

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent person beginsel bij beleggingsbeleid

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 01-03-2024

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeginsel bij beleggingsbeleid

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 13-03-2024

Kosten pensioenuitvoerder bij aankoop pensioenuitkering met pensioenkapitaal toelaatbaar

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 20-03-2024

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeginsel bij beleggingsbeleid

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 28-03-2024

Omissie uitvoerder bij standaardkeuze lifecycle na vervallen garantie beleggingsrendement leidt niet tot schade

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 05-04-2024

Bank had beleggers- en risicoprofiel periodiek moeten actualiseren maar geen schade

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 09-04-2024

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeginsel bij beleggingsbeleid

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 23-04-2024

Pensioenuitvoerder is niet verplicht pensioenuitkering te indexeren wegens inflatie

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Commissie van Beroep Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 08-05-2024

Geen gerechtvaardigd vertrouwen op offerte waarin verevening niet was verwerkt

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 21-05-2024

Pensioenuitvoerder mocht dubbele premie-inleg corrigeren om situatie in lijn te

brenge met pensioenreglement

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 21-06-2024

Vordering schadevergoeding kosten beleggingsverzekering verjaard

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 01-07-2024

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeginsel bij beleggingsbeleid

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 28-06-2024

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeleggingsbeleid

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 01-07-2024

Pensioenconsument kan niet bewijzen dat pensioenuitvoerder meer pensioen moet verevenen

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 28-06-2024

Pensioenuitvoerder heeft voldoende prudent belegd

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 03-07-2024

Pensioenuitvoerder heeft zorgplicht niet geschonden door onjuiste toepassing pensioengevend salaris

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 03-07-2024

Pensioenuitvoerder heeft voldoende prudent belegd

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 04-07-2024

Pensioenuitvoerder heeft voldoende prudent belegd

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 04-07-2024

Pensioenuitvoerder niet verantwoordelijk voor inhoud oud pensioenreglement met indexatie

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 15-07-2024

Geen schending zorgplicht uitvoerder bij daling pensioenkapitaal

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 19-07-2024

Indexatievordering jegens pensioenuitvoerder afgewezen

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 29-07-2024

Pensioenconsument heeft geen recht op hogere indexatie

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening 08-08-2024

Pensioenuitvoerder schadelijchtig na schending zorgplicht overstap vrij beleggen naar lifecycle

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Geschilleninstantie pensioenfondsen 23-08-2024

Pensioenfonds heeft niet onjuist geïnformeerd over vervallen Flexpensioen bij arbeidsongeschiktheid

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Geen recht op onvoorwaardelijke indexatie; pensioenuitvoerder niet verantwoordelijk voor pensioenreglement werkgever

De consument stelt dat zij recht heeft op onvoorwaardelijke indexatie sinds 2009 en zij beroept zich op de aanvankelijk opgenomen bepaling in het pensioenreglement van 1 januari 1999. De commissie oordeelt dat – zoals de pensioenuitvoerder terecht stelt – op grond van de destijds vigerende Pensioen- en spaarfondsenwet niet de pensioenuitvoerder, maar de werkgever verantwoordelijk was voor de inhoud van het pensioenreglement en de berichtgeving daarover aan de deelnemers. De consument moet in geval van eventueel daarbij gemaakte fouten niet de pensioenuitvoerder hierop aanspreken, maar haar werkgever. De commissie spreekt zich niet uit over de handelwijze van de werkgever. De klacht van de consument is ongegrond en de vordering wordt afgewezen.

De consument stelt dat de pensioenuitvoerder jegens haar gehouden is tot onvoorwaardelijke indexatie van haar pensioenuitkering. Volgens de consument is de oorspronkelijke tekst van artikel 22 van het [naam werkgever] reglement van 1999 van toepassing en heeft de consument om die reden recht op volledige prijscompensatie na 2008. Door dit na te laten althans onvoldoende te compenseren, handelt de pensioenuitvoerder in strijd met de op hem rustende zorgplicht jegens de consument.

De consument vordert van de pensioenuitvoerder een bedrag van € 211.786 wegens het uitblijven van indexatie vanaf 2009 en de (toekomstige) financiële en fiscale gevolgen daarvan, inclusief gemaakte en nog te maken kosten en wettelijke rente vanaf 1 januari 2009.

Voor de beoordeling van deze zaak moet worden uitgegaan van de destijds vigerende PSW. De pensioentoezegging, te weten de toezegging van de werkgever aan de werknemer om op een

bepaalde manier pensioen op te bouwen ten behoeve van de werknemer, is in het geval van de consument bij [naam pensioenuitvoerder] als pensioenuitvoerder ondergebracht. In dat kader is de werkgever een verzekeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder aangegaan.

Volgens de consument is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor de inhoud van het pensioenreglement, omdat de pensioenuitvoerder destijds de werkgever zou hebben geadviseerd over het op te stellen reglement, waarin – volgens de pensioenuitvoerder abusievelijk – in 1999 een recht op onvoorwaardelijke indexatie zou zijn opgenomen voor gepensioneerden en gewezen deelnemers. De pensioenuitvoerder stelt zich op het standpunt dat onder de werking van de PSW de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het pensioenreglement altijd bij de werkgever lag.

De consument verwijst ter onderbouwing van haar standpunt dat de pensioenuitvoerder verantwoordelijk is naar een conclusie van een advocaat-generaal en jurisprudentie van de Hoge Raad (ECLI:NL:PHR:2019:954 en ECLI:NL:HR:2019:2035, PR 2020-0011), waarin de Hoge Raad heeft geoordeeld over de zorgplicht van de pensioenuitvoerder bij een collectieve waardeoverdracht. De commissie volgt de consument niet in haar stelling dat haar vordering moet worden toegewezen op grond van deze jurisprudentie. Anders dan de consument stelt, is haar situatie niet te vergelijken met de situatie waarover de Hoge Raad heeft geoordeeld. Daarin stond de zorg- en informatieplicht van de pensioenuitvoerder bij een collectieve waardeoverdracht conform de Pensioenwet centraal. Deze wet is niet van toepassing op de klacht van de consument.

In de onderhavige kwestie moet – zoals de pensioenuitvoerder terecht stelt – worden uitgegaan van de informatieplicht zoals die ten tijde van de PSW op de werkgever rustte. Meer concreet blijkt deze verplichting uit artikel 27 lid 1 van het pensioenreglement: '(...) Informatie aan de deelnemer en aan belanghebbenden. [naam werkgever] zorgt dat de deelnemer bij toetreding schriftelijk op de hoogte gesteld wordt van de inhoud van het geldende reglement. [naam werkgever] stelt de deelnemer jaarlijks schriftelijk van wijzigingen daarin op de hoogte. [naam werkgever] stelt belanghebbenden in staat desgewenst van het geldende reglement kennis te nemen.' Verder blijkt uit artikel 27 lid 6 van het pensioenreglement dat een belanghebbende bij een vermeende onjuiste handelwijze door de werkgever met betrekking tot de informatievoorziening zich niet tot de pensioenuitvoerder moet wenden. Dit artikel luidt: 'Uitsluiting van aansprakelijkheid De verzekeraar aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de gevolgen die uit een niet, niet juist, niet tijdig of niet volledig nakomen van informatieverplichtingen voortvloeien.' Naar het oordeel van de commissie moet de consument zich voor klachten over de pensioentoezegging of de inhoud van het pensioenreglement dan ook wenden tot de werkgever, die hiervoor inhoudelijk verantwoordelijk is.

In de pensioenregeling PMT wordt in de inleiding vermeld dat de pensioenuitvoerder het verplichte onderdeel van de vorige regeling op precies dezelfde manier volgt als voorheen. Alleen de vrijwillige onderdelen (zoals Individueel Pensioen Sparen en het verzekeren van het ANW-hiaat) zijn nieuw. In hoofdstuk V (Algemene regels en voorwaarden) is met betrekking tot de indexering het volgende opgenomen: 'Als en voor zover de middelen van het fonds dat toelaten, worden de ingegane en premievrije (wegens ontslag) pensioenaanspraken jaarlijks per 1 januari geïndexeerd (loon- of prijsindex.) Wij volgen hierbij het indexatiebeleid van het BPF. Ook voor de actieven geldt een indexatiebeleid.'

Dat de pensioenuitvoerder in november 1998 aan de deelnemers/belanghebbenden een brief heeft gezonden om hen te informeren over het feit dat de bestaande pensioenregeling bij de pensioenuitvoerder is ondergebracht, maakt dit niet anders. Deze brief vermeldt overigens dat de basis pensioenregeling exact gelijk is aan de regeling van het bedrijfspensioenfonds.

Partijen verschillen verder van mening over de vraag welke versie van de tekst van het pensioenreglement leidend is als het gaat om het recht op indexatie. De consument is van mening dat de pensioenuitvoerder hierop kan worden aangesproken.

De commissie volgt de consument niet in haar opvatting. Zo al zou kunnen worden vastgesteld of – en – zo ja – door wie, er tekstuele fouten zijn gemaakt bij het opstellen van de indexatiebepalingen in het pensioenreglement, dan kan de consument niet de pensioenuitvoerder hierop aanspreken. De eindverantwoordelijkheid voor de inhoud van het pensioenreglement lag destijds, ten tijde van de PSW, bij de werkgever, niet bij de pensioenuitvoerder (artikel 2 lid 1 PSW).

De pensioenuitvoerder stelt terecht dat hij niet kan en hoeft op te komen voor een eventuele onjuiste handelwijze van de kant van de werkgever. Volgens de pensioenuitvoerder is het evenwel niet aannemelijk dat bij de werkgever de intentie bestond om onvoorwaardelijke indexatie toe te kennen, onder andere omdat hiervoor door de werkgever geen premie is betaald aan de pensioenuitvoerder. Met andere woorden: er is niet gekozen voor verzekering van onvoorwaardelijke indexatie. Ten overvloede merkt de commissie hierbij op dat zij niet bevoegd is om zich over de handelwijze van de werkgever uit te spreken.

De consument heeft geen andere argumenten aangevoerd of stukken overgelegd op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de pensioenuitvoerder gehouden is tot het verstrekken van een uitkering op basis van onvoorwaardelijke indexatie. Op grond van het voorgaande komt de commissie tot het oordeel dat de klacht van de consument ongegrond is.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 04-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0563

RECHTSPRAAK

Geen recht op herziening vaste uitkering na rentestijging

De consument heeft in mei 2020 voor een gegarandeerde vaste uitkering gekozen. De rente was op dat moment historisch laag. Drie jaar later vraagt hij aan de pensioenuitvoerder om zijn pensioen te herrekenen aan de hand van de actuele en gunstiger tarieven, mede gezien de gestegen rente in combinatie met de hoge inflatie. De commissie wijst de vordering af.

De consument stelt zich op het standpunt dat hij niet rechtvaardig behandeld wordt. De pensioenuitvoerder houdt bij de berekening van het uit te keren ouderdomspensioen geen rekening met de veranderde omstandigheden. In mei 2020 heeft de consument slechts uit twee opties kunnen kiezen: de vaste uitkering, terwijl op dat moment de rente zeer laag was, en de beleggingsvariant, waarbij de uitkering variabel is en afhankelijk van de ontwikkelingen op de beurs. Omdat de consument geen verder risico meer wilde lopen, voelde hij zich gedwongen om een 'Uitkerend Garantiepensioen' te sluiten. De economische ontwikkelingen zijn echter plotseling drastisch veranderd. Er kan daarom gesproken worden van dermate bijzondere omstandigheden dat het niet meer dan redelijk zou zijn dat de pensioenuitvoerder de hoogte van de pensioenuitkeringen herrekenet aan de hand van de actuele – en veel hogere – rente. Dat zou een verhoging opleveren van ongeveer € 800 per maand.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder zich terecht op het standpunt stelt dat er geen gronden zijn om – 3 jaar na pensionering – het pensioen van de consument te herzien aan de hand van de nieuwe en gunstiger tarieven.

Allereerst merkt de commissie het volgende op. De pensioenregeling waar de consument aan deelneemt, houdt – kort gezegd – in dat hij met het op de pensioendatum vrijkomend beschikbare kapitaal bij een verzekeraar van zijn eigen keuze een levenslang jaarlijks ouderdomspensioen kan aankopen. Verzekeraars hebben de vrijheid om de consument daarvoor per de pensioendatum een aanbod voor een levenslang ouderdomspensioen te doen op basis van hun eigen tarieven en uitgangspunten, waaronder ook de door henzelf gehanteerde levensverwachting. Verzekeraars mogen zelf de prijs van hun producten bepalen.

Hiertegenover staat de vrijheid van de consument om bij meerdere verzekeraars een voorstel op te vragen, om op die manier te onderzoeken welke maatschappij het meest gunstige pensioen kan aanbieden.

Teleurstelling over het resultaat van beschikbare premiereregelingen en de hoogte van het jaarlijks pensioen dat daarmee kan worden aangekocht, komt de laatste tijd meer voor en is daarmee tot op zekere hoogte ook een breder maatschappelijk probleem. Toen de werkgever van de consument indertijd de uitvoeringsovereenkomst sloot, waren de verwachtingen over de uitkomst van een dergelijke pensioenregeling positief gestemd, maar die verwachtingen zijn niet altijd uitgekomen. De hogere levensverwachting en de tot voor kort al langere tijd aanhoudende (zeer) lage rente hebben bij de aankoop van het levenslang jaarlijks ouderdomspensioen een negatieve invloed op de hoogte van de uiteindelijke uitkeringen. De commissie kan niet om deze economische werkelijkheid heen. Zie de eerdere uitspraken onder nummer 2019-596, 2019-597 en 20219-628.

Het bovenstaande geldt ook voor de situatie van de consument in mei 2020. Op het moment van pensionering was de rente laag, zodat hij een veel lager pensioen kon aankopen dan heden ten dage het geval zou zijn. Ook de commissie heeft begrip voor de teleurstelling van de consument, maar moet niettemin vaststellen dat dit inherent is aan de aard van de pensioenregeling waar de voormalig werkgever van de consument indertijd voor gekozen heeft. Het tarief op het moment van pensionering is nu eenmaal van zeer grote invloed op de hoogte van de uitkering die voor het alsdan beschikbare kapitaal verkregen kan worden.

De consument heeft bewust voor een levenslange vaste – en door de pensioenuitvoerder gegarandeerde – uitkering gekozen. Het fiscale kader voor pensioen biedt geen ruimte om tussentijds het eenmaal ingegane pensioen te herzien aan de hand van bijvoorbeeld de actuele (gunstiger) tarieven. Het is daarom niet mogelijk om het pensioen over te sluiten, zoals dat bijvoorbeeld vaak wel mogelijk is bij een hypotheek. De verzekeraar heeft daarbij aangegeven dat zij de rente heeft vastgezet om de levenslange pensioenuitkering te kunnen garanderen. Nu de pensioenuitkering is vastgezet, voorziet het Nederlands recht er niet in dat overeenkomsten kunnen worden gewijzigd op basis van louter economisch voordeel voor één van de contractspartijen.

De commissie is van oordeel dat, op basis van de eerdere informatie en documentatie, de pensioenuitvoerder terecht stelt dat er geen (wettelijke) mogelijkheden zijn om de consument tegemoet te komen. De commissie concludeert dan ook dat de klacht van de consument moet worden afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 27-12-2023

Zaaknummer: KIFID 2023-1001

RECHTSPRAAK

Geen recht op premierteruggave of compensatie

De klacht van de consument met betrekking tot het niet vrij kunnen beschikken over het pensioenkapitaal is niet-behandelbaar omdat Kifid deze klacht al eerder heeft behandeld. Met betrekking tot de klacht dat de pensioenuitvoerder ter compensatie van het niet hebben hoeven uitkeren van een partnerpensioen het pensioenkapitaal per expiratedatum had moeten verhogen oordeelt de commissie dat een zodanig recht op compensatie niet uit de wet volgt. De vordering tot terugbetaling van premies is onvoldoende onderbouwd. De vorderingen van de consument worden afgewezen.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder hem ten onrechte niet heeft gecompenseerd door middel van een verhoging van het op 1 april 2017 vastgestelde pensioenkapitaal. Omdat de pensioenuitvoerder over de periodes 1 april 2017 tot 1 oktober 2017 en 1 april 2020 tot 1 maart 2023 geen partnerpensioen heeft hoeven betalen dient er een bonus bij leven te worden uitgekeerd. Indien de consument voor 1 maart 2023 zou zijn overleden had de pensioenuitvoerder namelijk vanaf zijn overlijden een partnerpensioen moeten uitkeren. Daarnaast vindt de consument dat de pensioenuitvoerder hem de mogelijkheid had moeten bieden om na expiratie van de pensioenverzekeringen vrij te beleggen met het pensioenkapitaal met daarin een regeling voor partnerpensioen.

De consument maakt aanspraak op een compensatie van € 30.000 en terugbetaling van de onterecht betaalde premie over de periode 1 april 2020 tot 1 maart 2023.

De Geschillencommissie van Kifid heeft reeds eerder een geschil tussen partijen in behandeling gehad. In deze eerdere klacht maakte de consument er bezwaar tegen dat de pensioenuitvoerder de pensioenverzekeringen in 2018 met terugwerkende kracht heeft hersteld per 1 oktober 2018. In de uitspraak van 15 september 2021 heeft de Geschillencommissie geoordeeld dat de pensioenuitvoerder hiertoe niet over had mogen gaan (Zie GC Kifid nr. 2021-0816, onder 3.11). Met betrekking tot de wens van de consument om vrij

te beschikken over het pensioenkapitaal na de pensioendatum oordeelde de Geschillencommissie dat het pensioenkapitaal geen vrij vermogen is en dat de consument het vrijgekomen kapitaal dan ook niet kon opnemen of beleggen (zie GC Kifid nr. 2021-0816, onder 3.9 en 3.10).

Alvorens de thans aan de Geschillencommissie voorgelegde klacht van de consument inhoudelijk te kunnen behandelen dient de commissie allereerst te bepalen in hoeverre de klacht van de consument reglementair behandelbaar is. 3.3 Het toepasselijke reglement is het Reglement Geschillencommissie Kifid dat geldt vanaf 1 april 2022. Volgens vraag 3 onder 2 behandelt Kifid een klacht van een consument niet als de klacht al bij Kifid in behandeling is geweest.

De commissie stelt vast dat de consument reeds in een eerdere procedure bij Kifid heeft geklaagd over het niet vrij kunnen beschikken over het pensioenkapitaal na expiratedatum. Dit klachtonderdeel is hiermee dan ook niet-behandelbaar.

Voor zover de consument klaagt dat de pensioenuitvoerder hem ten onrechte niet heeft gecompenseerd omdat in de periode 1 april 2017 tot 1 april 2023 geen partnerpensioen hoefde te worden uitgekeerd is de klacht wel behandelbaar. De consument heeft geen recht op compensatie

De consument vindt dat de pensioenuitvoerder hem bij wijze van compensatie een bonus bij leven had moeten toekennen in de vorm van een verhoging van het op 1 april 2020 vastgestelde pensioenkapitaal omdat de pensioenuitvoerder over de periodes 1 april 2017 tot 1 oktober 2017 en 1 april 2020 tot 1 maart 2023, zijnde periodes waarin de pensioenverzekeringen waren geëxpireerd en contant gemaakt waren, geen partnerpensioen heeft hoeven uit te keren. De commissie oordeelt dat de consument geen recht heeft op de door hem bedoelde compensatie. Hieronder licht zij dit toe.

De commissie volgt de pensioenuitvoerder in zijn verweer dat de hoogte van het pensioenkapitaal na expiratie en contantmaking niet meer kan wijzigen. Uit de (pensioen)wet volgt het door de consument recht op compensatie niet. Het partnerpensioen bij overlijden na expiratedatum wordt bovendien gefinancierd uit het reeds geëxpireerde pensioenkapitaal en dus niet door middel van risicopremies. Derhalve bestaat er ook geen recht op negatieve risicopremies over de periodes 1 april 2017 tot 1 oktober 2017 en 1 april 2020 tot 1 maart 2023.

In zijn laatste, na de hoorzitting, gegeven aanvullende reactie heeft de consument zijn vordering verhoogd. Naast een bonus bij leven maakt hij blijkens deze reactie tevens aanspraak op terugbetaling van de in de periode 1 april 2017 tot 1 april 2023 onterecht betaalde premies.

De consument heeft nagelaten deze vordering toe te lichten. Het is de commissie dan onduidelijk waarom de consument vindt dat ten onrechte premies in rekening zijn gebracht. De vordering tot terugbetaling wijst de commissie bij gebrek aan voldoende onderbouwing dan ook af.

De commissie verklaart de klacht met betrekking tot het niet bieden van de mogelijkheid om vrij te beleggen na expiratiedatum niet-behandelbaar. Voor het overige wijst de commissie de vorderingen af.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 28-12-2023

Zaaknummer: KIFID 2023-1010

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder schendt zorgplicht niet door afdekking renterisico voor pensioendatum

Het beleggingsbeleid van BeFrank houdt in dat de ingelegde premies voor rekening en risico van de consument worden belegd volgens een lifecycle. Dit houdt (onder meer) in dat het renterisico stapsgewijs steeds verder wordt afgedekt naarmate de pensioendatum dichterbij komt, door in toenemende mate te beleggen in ‘matchingfondsen’. De koers van matchingfondsen stijgt bij een dalende rente en daalt bij een stijgende rente. De consument is van mening dat BeFrank haar zorgplicht heeft geschonden door aan dit beleid vast te houden, hoewel (i) sprake was een stijgende rente, (ii) de consument een zeer offensief risicoprofiel had en (iii) de wens had om na de pensioendatum ‘door te beleggen’. BeFrank heeft haar zorgplicht volgens de consument ook geschonden door hem niet proactief te informeren over de afdekking van het renterisico. De Commissie van Beroep is van oordeel dat BeFrank haar zorgplicht niet heeft geschonden en bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie.

Tussen partijen is niet in geschil dat BeFrank heeft belegd conform het beleggingsbeleid en dat de consument met de uitgangspunten daarvan (in beginsel) akkoord is gegaan. Evenmin is in geschil dat dit beleggingsbeleid (onder meer) steeds heeft ingehouden dat het renterisico stapsgewijs steeds verder wordt afgedekt naarmate de pensioendatum dichterbij komt door in toenemende mate te beleggen in matchingfondsen.

De consument stelt dat BeFrank haar zorgplicht heeft geschonden door niet af te wijken van het aldus tussen partijen geldende beleggingsbeleid. Hij is van mening dat BeFrank van dit beleggingsbeleid had moeten afwijken door begin 2022 (tijdelijk) uit de matchingfondsen te stappen en deze in ieder geval niet bij te kopen (zoals BeFrank heeft gedaan). Volgens de

consument kon de rente vanaf dat moment ‘alleen nog maar omhoog’, terwijl de koers van de matchingfondsen daalt bij een stijgende rente. Als gevolg hiervan is de belegging in de matchingfondsen ten koste gegaan van het beleggingsresultaat. Bovendien had de consument een ‘zeer offensief’ risicoprofiel en had hij aangegeven na zijn pensionering voor 60% te willen ‘doorbeleggen’, wat volgens de consument redenen te meer hadden moeten zijn voor BeFrank om af te wijken van het beleggingsbeleid door (tijdelijk) uit de matchingfondsen te stappen en deze in ieder geval niet bij te kopen.

Naar het oordeel van de Commissie van Beroep heeft BeFrank zich terecht op het standpunt gesteld dat zij haar zorgplicht niet heeft geschonden door niet af te wijken van het beleggingsbeleid. Dit wordt hieronder toegelicht.

De consument heeft niet betwist dat BeFrank als PPI de prudent person-regel in acht moet nemen in haar beleggingsproces en dus een prudent beleggingsbeleid moet voeren (art. 52 en art. 135 Pensioenwet). De Nederlandsche Bank N.V. (hierna: DNB) houdt toezicht op de naleving van deze norm. De prudent person-regel is weliswaar een open norm, wat wil zeggen dat het primair de verantwoordelijkheid is van BeFrank om het beleggingsbeleid conform deze norm in te richten, maar DNB verwacht wel dat BeFrank kan aantonen dat er een beleid wordt gevoerd waarmee de deelnemer (hier: de consument) effectief wordt beschermd tegen het renterisico in de periode vlak voor de pensioendatum. Deze bescherming heeft BeFrank aldus vormgegeven dat het renterisico stapsgewijs steeds verder wordt afgedekt naarmate de pensioendatum dichterbij komt door in toenemende mate te beleggen in matchingfondsen. Dit is een in de pensioenbranche gebruikelijke en algemeen aanvaarde methode om het renterisico af te dekken. De consument heeft niet betwist dat BeFrank met dit beleid de prudent person-regel vormgeeft. Naar het oordeel van de Commissie van Beroep zou het al dan niet tijdelijk uit de matchingfondsen stappen niet stroken met de prudent person-regel zoals door BeFrank vormgegeven. Het renterisico zou dan immers (al dan niet tijdelijk) niet meer zijn afgedekt. Als de rente kort voor de pensioendatum onverhoopt toch weer aanzienlijk zou dalen, dan zou dit bij gebreke van de dempende werking van matchingfondsen (die in waarde stijgen als de rente daalt) tot een aanzienlijk lagere pensioenuitkering hebben geleid. Het is dan ook alleszins begrijpelijk dat BeFrank geen uitzondering op haar beleid heeft willen maken op grond van de inschatting dat de consument daardoor mogelijk beter af zou zijn geweest, dat wil zeggen dat de consument door het maken van een uitzondering mogelijk een beter beleggingsresultaat zou hebben bereikt. Dat de consument een ‘zeer offensief’ beleggingsprofiel had en bovendien voor 60% wilde ‘doorbeleggen’ na de pensioendatum, maken dit niet anders. Ook dan brengt de prudent person-regel mee dat het renterisico in het zicht van pensioendatum moet worden afgedekt.

Het ‘zeer offensieve’ risicoprofiel van de consument en diens wens om na zijn pensionering

voor 60% 'door te beleggen', is bovendien al verdisconteerd in het gevoerde beleggingsbeleid. BeFrank heeft tijdens de mondelinge behandeling toegelicht dat bij een 'zeer offensief' beleggingsprofiel de stapsgewijze afdekking van het renterisico door in toenemende mate te beleggen in matchingfondsen later wordt ingezet dan wanneer de consument gekozen zou hebben voor een minder risicovol beleggingsprofiel. Dit blijkt ook uit de informatie die BeFrank beschikbaar heeft gesteld via de website en het deelnemersportaal. De wens om 'door te beleggen na pensioendatum' heeft geen (wezenlijke) invloed op de afdekking van het renterisico, omdat BeFrank geen rentevisie heeft. Ook dit heeft de consument op zichzelf niet betwist.

Dat de rente 'alleen nog maar omhoog kon' in de eerste helft van 2022 was op dat moment geen zekerheid. De rente was op dat moment weliswaar historisch laag, maar het verloop van de rente is inherent onvoorspelbaar, waardoor pas achteraf kan worden vastgesteld dat op dat moment inderdaad het dieptepunt was bereikt. Dit betekent ook dat pas achteraf kan worden vastgesteld of het voor de consument gunstig zou hebben uitgepakt als BeFrank (tijdelijk) uit de matchingfondsen zou zijn gestapt. De inherente onvoorspelbaarheid van het verloop van de rente is ook de reden dat BeFrank – naar zij heeft toegelicht – geen rentevisie heeft.

Uit het voorafgaande volgt dat de stelling van de consument dat BeFrank haar zorgplicht heeft geschonden door niet af te wijken van het beleggingsbeleid, niet opgaat. Dit onderdeel van de klacht is dus ongegrond. Schending zorgplicht door niet proactief te informeren over de afdekking van het renterisico?

De consument stelt dat BeFrank haar zorgplicht heeft geschonden door hem begin 2022 niet proactief te informeren over de afdekking van het renterisico. Als BeFrank dat wel had gedaan, dan had de consument ervoor kunnen kiezen de regie in eigen hand te nemen en het renterisico (tijdelijk) niet af te dekken. Naar het oordeel van de Commissie van Beroep heeft BeFrank ook op dit punt niet haar zorgplicht geschonden. Dit oordeel wordt hieronder toegelicht.

De consument heeft niet bestreden dat BeFrank hem informatie heeft verstrekt via haar website en het deelnemersportaal over het beleggingsbeleid dat BeFrank voert. Onderdeel van deze informatie is dat ook bij een 'zeer offensief' risicoprofiel en 'doorbeleggen na pensioendatum' het renterisico uiteindelijk wordt afgedekt en een overstap naar matchingfondsen plaatsvindt. Ook over de werking van de matchingfondsen is uitgebreide informatie beschikbaar gesteld, zowel via de website als via het deelnemersportaal. BeFrank bood deelnemers de mogelijkheid om zelf te beleggen, maar de consument heeft destijds – bewust – ervoor gekozen het beleggingsbeleid aan BeFrank over te laten. Dit beleid hield in dat het renterisico aan het eind van de life cycle met behulp van matchingfondsen werd

afgedekt. Op BeFrank rustte niet de verplichting om, op het moment dat de rente aan het einde van de life cycle erg laag stond, de consument te informeren dat dit beleid nog steeds zou worden toegepast.

Dat de rente volgens de consument 'alleen nog maar omhoog kon' in de eerste helft van 2022 maakt niet dat BeFrank meer of andere informatie had moeten verstrekken over de afdekking van het renterisico dan zij heeft gedaan, en/of de consument op enig moment had moeten informeren dat de rente (historisch) laag stond, maar dat BeFrank niettemin zou doorgaan met het beleggen in matchingfondsen. Dat de rente 'alleen nog maar omhoog kon' was op dat moment geen zekerheid en kon pas achteraf worden vastgesteld. De consument had uit de verstrekte informatie kunnen en moeten opmaken dat ook bij een 'zeer offensief' risicoprofiel en 'doorbeleggen na pensioendatum' het renterisico uiteindelijk zou worden afgedekt en een overstap naar matchingfondsen zou plaatsvinden, ongeacht of de rente nu daalt of stijgt. Uit het voorgaande volgt dat de stelling van de consument dat BeFrank haar zorgplicht heeft geschonden door hem niet proactief te informeren over de afdekking van het renterisico, ongegrond is.

Instantie: Commissie van Beroep Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 19-01-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0005

RECHTSPRAAK

Beleggingsbeleid om renterisico te controleren naar stabiele pensioenuitkering in lijn met prudent-personbeginsel

De pensioenuitvoerder gebruikt de Pensioenstabilisator om het renterisico zo veel mogelijk te controleren en zo te streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft op basis van de beschikbare informatie en documentatie geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd of dat deze op een andere wijze tekort is geschoten.

De consument vordert dat de pensioenuitvoerder een bedrag van € 41.396 toevoegt aan zijn pensioen. Dit bedrag vormt het verschil tussen de waarde van het pensioenkapitaal op 1 augustus 2020 en 1 oktober 2022, de pensioendatum van de consument. De consument vindt dat de pensioenuitvoerder ten onrechte heeft verzuimd zijn pensioenkapitaal te beschermen. De pensioenuitvoerder stelt de pensioenuitkering te willen beschermen, maar er is geen sprake van een jaarlijkse opbouw van pensioenuitkeringen ('defined benefit') maar van een jaarlijkse inleg van beschikbare premie. Het daarmee opgebouwde kapitaal moet worden beschermd. De pensioenstabilisator is dan ook ongeschikt voor een beschikbare premieregeling. Dat geldt ook voor artikel 135 van de Pensioenwet. Deze bepaling komt nog uit de tijd dat voor ieder dienstjaar een aanspraak op pensioen ontstond. Verder geldt dat de pensioenstabilisator gericht is op het beschermen van een uitkering op ingangsdatum pensioen. Als de polis eerder premievrij gemaakt wordt, dan ontbreekt een aantal jaren premie-inleg waarmee nog risico's hadden kunnen worden afgedekt. Het beleggingsbeleid had daarom moeten worden gericht op het pensioen dat met het kapitaal op de datum van premie vrijmaken had kunnen worden aangekocht.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door bij de toepassing van de lifecycle niet het opgebouwde pensioenkapitaal te beschermen, maar in plaats daarvan de nog aan te kopen pensioenuitkering zoveel als mogelijk te stabiliseren. Naar het oordeel van de commissie is dit niet het geval. De commissie legt hieronder uit waarom. Beoordelingskader

Bij de beoordeling van de klacht is van belang dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De waarde van beleggingen kan fluctueren en dit kan leiden tot een hoger of lager pensioenkapitaal op de pensioendatum.

De pensioenregeling van de consument is een beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudentperson regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling bepaalt dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 2 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

De consument heeft aangevoerd dat artikel 135 van de Pensioenwet niet geschikt is voor een beschikbare premiereregeling. Dit standpunt van de consument laat onverlet dat dit wetsartikel wél van toepassing is. De pensioenuitvoerder heeft verder terecht aangevoerd dat de prudent-personregel en de daarop gebaseerde lagere regelgeving beogen om verregaande schommelingen in de verwachte pensioenuitkering te beperken. De commissie merkt op dat de consument en de pensioenuitvoerder het op dat punt met elkaar eens zijn.

De pensioenuitvoerder heeft aangevoerd dat hij invulling geeft aan de verplichtingen uit de Pensioenwet door te beleggen volgens het lifecyclesysteem. Bij het beleggen in een lifecycle ligt de focus eerst op het behalen van rendement om de beleggingswaarde te verhogen. Naarmate de pensioenleeftijd nadert verschuift deze focus naar het zoveel mogelijk veiligstellen van de te verwachten pensioenuitkering. Daarvoor wordt een steeds groter deel van de beleggingswaarde belegd in vastrentende waarden in de Pensioenstabilisator om zo het renterisico af te bouwen. De hoogte van het aan te kopen pensioen is namelijk voor een belangrijk deel afhankelijk van de marktrente. De waarde van de fondsen in de pensioenstabilisator stijgt op het moment dat de marktrente daalt en daalt op het moment dat de marktrente stijgt. In beide gevallen blijft het te verwachten pensioen ongeveer gelijk. Het doel van deze beleggingsstrategie is meer zekerheid over het pensioeninkomen vanaf de

pensioendatum, zoals vereist op basis van de prudent-person regel in de Pensioenwet.

De omstandigheid dat het pensioenkapitaal daalt is dus een gevolg van het gevoerde beleggingsbeleid. Dit is gericht op het zoveel mogelijk veiligstellen van de uitkering. De consument heeft bezwaar tegen dit aspect van de werking van de Pensioenstabilisator. Het beleggingsbeleid zou volgens hem juist gericht moeten zijn op een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal. Daarbij heeft hij erop gewezen dat de rente op 1 januari 2022 nihil was, zodat de kans dat de rente stijgt veel groter is dan de kans dat deze daalt. Er had volgens de consument daarom nooit in vastrentende waarden mogen worden belegd. Dit standpunt vindt echter geen steun in de Pensioenwet. De Pensioenwet bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering in plaats van een pensioenkapitaal. De lifecyclesystematiek, die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van pensioendeelnemers, inclusief het afdekken van het renterisico (zie hiervoor onder meer GC Kifid 2023-0576 en recentelijk CvB Kifid 2024-0005).

Ter zitting heeft de consument nog aangevoerd dat de pensioenuitvoerder hem nooit heeft geïnformeerd over het risico dat het pensioenkapitaal zo kan dalen. De pensioenuitvoerder heeft onder meer gewezen op de brochure die de consument bij brief van mei 2013 is toegezonden. Hierin staat de werking van de pensioenstabilisator beschreven, waarbij in een tabel staat wat er met het pensioenkapitaal en met de uitkering gebeurt bij stijgende of dalende rente (zie bijlage). De consument heeft er dan ook kennis van kunnen nemen dat bij een stijgende rente het pensioenkapitaal daalt, maar dat dit nauwelijks invloed zou moeten hebben op de pensioenuitkering. Ook heeft de pensioenuitvoerder vermeld dat rentestijgingen tot minder voordeel zullen leiden als gevolg van de pensioenstabilisator. De conclusie is dat niet is komen vast te staan dat de pensioenuitvoerder in strijd heeft gehandeld met de prudent-person regel of met de op hem rustende zorgplicht.

De pensioenuitvoerder heeft zijn betoog dat de consument door de toepassing van de lifecyclemethodiek en de pensioenstabilisator niet in een slechtere positie is komen te verkeren geïllustreerd met een aantal voorbeelden. Volgens de pensioenuitvoerder had de consument met het pensioenkapitaal van € 188.633,73 op 1 augustus 2020 een pensioen van € 498,10 bruto per maand kunnen aankopen. Op 1 oktober 2022 had hij met een kapitaal van € 146.161,41 een pensioen kunnen aankopen van € 579,21 bruto per maand. De consument heeft deze berekeningen in twijfel getrokken, aan de hand van eigen berekeningen en de informatie uit het UPO. In het UPO staat een pensioenkapitaal genoemd van € 197.368,82, waarmee de consument op 68-jarige leeftijd een pensioen zou kunnen aankopen van € 7.796 bruto per maand.

De pensioenuitvoerder heeft een nadere onderbouwing gegeven van de gebruikte voorbeelden en een uitleg gegeven voor de afwijkende cijfers op het UPO. De afwijkingen op het UPO zijn met name het gevolg van de omstandigheid dat dit uitgaat van een latere pensioendatum, namelijk op 68-jarige leeftijd. De andere twee berekeningen gaan uit van een vervroegde ingang van het pensioen. Ook wordt in de UPO een fictief leeftijdsverschil tussen de partners gebruikt van 2 jaar, terwijl in de andere twee berekeningen wordt gerekend met het werkelijke leeftijdsverschil tussen de consument en zijn partner van ruim zeven jaar. Het grote verschil tussen de uitkering die op 1 augustus 2020 kon worden aangekocht en de uitkering die op 1 oktober 2022 met toch een veel lager pensioenkapitaal kon worden aangekocht, is blijkens de onderbouwing met name een gevolg van de gestegen rekenrente.

De commissie heeft de onderbouwing en uitleg actuariel laten controleren en ziet geen aanleiding ervan uit te gaan dat deze onjuist zijn. Nu niet is komen vast te staan dat de pensioenuitvoerder in strijd heeft gehandeld met het prudent-personbeginsel of enige andere op hem rustende zorgplicht heeft geschonden, zal de commissie overgaan tot afwijzing van de vordering.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 20-02-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0151

RECHTSPRAAK

Uitvoerder biedt onvoldoende inzicht in keuzemogelijkheden; geen schade voor consument

De consument heeft gekozen voor uitstel van de pensioendatum. Op de oorspronkelijk pensioendatum is de garantie voor het beleggingsrendement vervallen. De pensioenuitvoerder heeft na dit uitstel het pensioenkapitaal volgens de lifecycle belegd om het renterisico te beperken. Daarmee heeft de pensioenuitvoerder geen onjuiste invulling gegeven aan de prudent person regel. Volgens de consument heeft de pensioenuitvoerder onvoldoende rekening gehouden met haar voorkeur om niet te beleggen. Naar het oordeel van de commissie heeft de pensioenuitvoerder de consument onvoldoende inzicht geboden in de keuzemogelijkheden om een passende keuze te kunnen maken. Dit heeft echter niet tot schade geleid.

De consument stelt dat de pensioenuitvoerder zonder haar toestemming haar pensioenkapitaal heeft belegd. Zij heeft altijd gekozen voor een garantiepensioen met vaste aangroei op basis van 3% en 4%. Elke keer als de pensioenuitvoerder voorstelde het pensioenkapitaal te gaan beleggen, heeft de consument laten weten dat zij niet wilde beleggen. De pensioenuitvoerder wist dit dus. Bij het uitstellen van haar pensioendatum heeft de consument telefonisch contact gehad met de pensioenuitvoerder en aangegeven dat zij niet wil beleggen met haar pensioenkapitaal. Die heeft haar toen laten weten dat de pensioenuitvoerder niet zou gaan beleggen als consument dat niet wil. Toch is het pensioenkapitaal belegd, waarbij € 20.000 van het kapitaal verloren is gegaan. De consument wil dat de beslissing om te gaan beleggen wordt teruggedraaid.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder na het uitstellen van de pensioendatum door de consument het pensioenkapitaal, dat tot aan de pensioendatum via een garantieregeling werd opgebouwd, heeft mogen onderbrengen in een lifecycle.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premiereregeling,

waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. De pensioenuitvoerder is op basis van artikel 48 Pensioenwet gehouden om informatie te verstrekken, die onder meer inzicht geeft in de keuzemogelijkheden die er zijn in de pensioenregeling en de gevolgen van belangrijke gebeurtenissen voor het pensioen. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling bepaalt dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 2 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

In de pensioenregeling van de consument is overeengekomen dat de pensioenuitvoerder (een deel van) het beleggingsrisico overneemt door een garantie te stellen voor het beleggingsrendement. Deze garantie is echter komen te vervallen op de oorspronkelijke pensioendatum, toen geen pensioen meer werd opgebouwd. De consument heeft gekozen voor uitstel van de pensioendatum. Dat betekent dat de pensioenuitkering op een latere datum ingaat en het pensioenkapitaal nog niet wordt omgezet in een uitkering.

De pensioenuitvoerder meent dat in die tussenliggende periode volgens de lifecycle moet worden belegd om het renterisico te beperken. Op dit moment staat de pensioenuitkering namelijk nog niet vast. De hoogte daarvan is niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal, maar ook in sterke mate afhankelijk van de rentestand op het moment van aankoop van het pensioen (de nieuwe pensioendatum). Door het renterisico te beperken, heeft de pensioenuitvoerder een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering willen bewerkstelligen. Dit is conform de Pensioenwet, die bepaalt dat de uitvoerder zich in het beleggingsbeleid richt op de pensioenuitkering (zie hiervoor GC Kifid 2023-0576 en recentelijk CvB Kifid 2024-0005). Naar het oordeel van de commissie heeft de pensioenuitvoerder met haar keuze het pensioenkapitaal onder te brengen in de lifecycle dan ook geen onjuiste invulling gegeven aan de prudent person regel.

De pensioenregeling geeft de consument keuzemogelijkheden om naar eigen voorkeur het pensioenkapitaal te investeren. De consument is dus niet verplicht het pensioenkapitaal

onder te brengen in de lifecycle, maar kan dit bijvoorbeeld ook zelf beleggen of op een Basisgarantrekening zetten. In deze klacht stelt de consument dat de pensioenuitvoerder onvoldoende rekening heeft gehouden met haar voorkeur om niet te beleggen. Van de pensioenuitvoerder mag worden verwacht dat de consument op adequate wijze wordt begeleid bij haar keuze en de gevolgen daarvan. In dit geval is daarbij van belang dat de consument steeds heeft gekozen om het pensioenkapitaal op te bouwen via een garantieregeling. De commissie merkt op dat in een dergelijke regeling het renterisico op de reglementaire pensioendatum niet is afgedekt. Indien de pensioenuitvoerder meent dat bij uitstel van de pensioendatum het toch verstandig is om het renterisico af te dekken, dan moet de pensioenuitvoerder aan de consument uitleggen waarom de standaardkeuze een belegging in de lifecycle is, wat het renterisico inhoudt en wat het betekent dat dit risico zoveel mogelijk wordt afgedekt. De genoemde informatie moet op zodanige wijze worden verstrekt dat de consument zich ervan bewust is dat zij bij uitstel van de pensioendatum óók een keuze moet maken voor het beleggen van het pensioenkapitaal (al dan via de lifecycle) of voor het plaatsen van dit pensioenkapitaal op de Basisgarantrekening als zij niet wil beleggen.

Bij brief van 16 april 2021 heeft de pensioenuitvoerder de consument geïnformeerd over het einde van de garantieregeling, over haar mogelijkheden en over wat er zou gebeuren als zij niet actief een keuze zou maken. De pensioenuitvoerder heeft de consument echter niet geïnformeerd over de gevolgen van een keuze voor één van deze mogelijkheden. De pensioenuitvoerder heeft ook niet toegelicht waarom zij het pensioenkapitaal in de lifecycle belegt als de consument geen keuze maakt of over het belang van het afdekken van het renterisico. Naar het oordeel van de commissie heeft de pensioenuitvoerder daarmee onvoldoende inzicht geboden aan de consument om een passende keuze te kunnen maken.

Deze tekortkoming van de pensioenuitvoerder heeft echter niet tot schade geleid. De verzekeraar heeft de consument namelijk wel geïnformeerd dat zij voor de Basisgarantrekening kon kiezen als zij niet wilde beleggen.

De consument had verder kunnen weten dat zij een keuze móest maken, omdat het pensioenkapitaal anders in de lifecycle gemiddeld zou worden geplaatst. Ten slotte heeft de pensioenuitvoerder bij brief van 26 mei 2021 bevestigd dat zij de pensioendatum had uitgesteld. In deze brief heeft de pensioenuitvoerder haar nogmaals geïnformeerd dat als zij niets zou doen, het pensioenkapitaal zou worden belegd volgens de lifecycle gemiddeld. De commissie acht de door de verzekeraar verzonden brieven op dit punt voldoende duidelijk. Als de consument na het lezen van de brieven vragen had gehad over hoe zij het kapitaal op de Basisgarantrekening moest plaatsen, dan had zij daarover contact kunnen opnemen met de pensioenuitvoerder.

De consument heeft aangevoerd dat zij telefonisch contact heeft gehad met de pensioenuitvoerder en dat deze haar heeft laten weten dat niet zou worden belegd. De pensioenuitvoerder heeft echter aangevoerd dat zij geen aantekening van dit gesprek terug heeft kunnen vinden. Gezien deze gemotiveerde betwisting door de pensioenuitvoerder moet de consument aanvullend bewijs leveren dat het telefoongesprek heeft plaatsgevonden. Nu zij dit niet heeft gedaan, is dit niet komen vast te staan. De commissie zal dan ook aan deze stelling van de consument voorbij gaan.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 27-02-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0167

RECHTSPRAAK

Geen onjuiste invulling prudent person; inadequate informatie over keuzemogelijkheden leidt niet tot schade

De consument heeft gekozen voor uitstel van de pensioendatum. Op de oorspronkelijk pensioendatum is de garantie voor het beleggingsrendement vervallen. De pensioenuitvoerder heeft na dit uitstel het pensioenkapitaal volgens de lifecycle belegd om het renterisico te beperken. Daarmee heeft de pensioenuitvoerder geen onjuiste invulling gegeven aan de prudent person regel. Volgens de consument heeft de pensioenuitvoerder hem onvoldoende begeleiding geboden door hem bij uitstel van de pensioendatum niet op persoonlijke wijze te benaderen over de keuze die hij moest maken ten aanzien van het pensioenkapitaal. Deze klacht is ongegrond. Naar het oordeel van de commissie heeft de pensioenuitvoerder de consument onvoldoende adequate informatie geboden over de keuzemogelijkheden om een passende keuze te kunnen maken. Dit heeft echter niet tot schade geleid.

De consument is van mening dat de pensioenuitvoerder de op haar rustende zorgplicht heeft geschonden door hem niet op persoonlijke wijze te benaderen voor het maken van belangrijke keuzes over zijn pensioenkapitaal. In plaats daarvan heeft de pensioenuitvoerder lijvige en generieke brieven gestuurd. De communicatie was verwarrend. Gezien de omvang van het pensioenkapitaal en het financiële belang van de consument had de consument van een *direct writer* mogen verwachten dat deze hem op een persoonlijkere wijze had benaderd. De pensioenuitvoerder liet de consument als bijna 65-jarige bij pensioenuitstel beleggen, als default keuze als de consument zelf geen andersluidende keuze maakte. Dit is onzorgvuldig en onpersoonlijk, omdat de consument bij zijn pensioenopbouw voor een garantierendement had gekozen. Dit zou dus een breuk betekenen in zijn risico. Het pensioenuitstel vond ook maar voor enkele jaren plaats, wat beleggen sowieso riskant maakt. Het uitstelformulier dat

ondertekend moet worden, zegt vervolgens niets over beleggen, wat ook een illustratie is van een zorgplichtschending. Uitstel van het pensioen hield immers tegelijkertijd een verandering van de wijze van kapitaalopbouw in. De consument vordert compensatie die recht doet aan de geschonden zorgplicht en het door hem ervaren kapitaalverlies van € 95.319.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder na het uitstellen van de pensioendatum door de consument het pensioenkapitaal, dat tot aan de pensioendatum via een garantieregeling werd opgebouwd, heeft mogen onderbrengen in een lifecycle. Daarbij moet de commissie de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de consument voldoende begeleiding heeft geboden op de verschillende momenten van uitstel van de pensioendatum.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. De pensioenuitvoerder is op basis van artikel 48 Pensioenwet gehouden om informatie te verstrekken, die onder meer inzicht geeft in de keuzemogelijkheden die er zijn in de pensioenregeling en de gevolgen van belangrijke gebeurtenissen voor het pensioen. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling bepaalt dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 2 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

In de pensioenregeling van de consument is overeengekomen dat de pensioenuitvoerder (een deel van) het beleggingsrisico overneemt door een garantie te stellen voor het beleggingsrendement. Deze garantie is echter komen te vervallen op de oorspronkelijk pensioendatum, toen geen pensioen meer werd opgebouwd. De consument heeft gekozen voor uitstel van de pensioendatum. Dat betekent dat de pensioenuitkering op een latere datum ingaat en het pensioenkapitaal nog niet wordt omgezet in een uitkering.

De pensioenuitvoerder meent dat in die tussenliggende periode volgens de lifecycle moest

worden belegd om het renterisico te beperken. Op dat moment stond de pensioenuitkering namelijk nog niet vast. De hoogte daarvan is niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal, maar ook in sterke mate afhankelijk van de rentestand op het moment van aankoop van het pensioen (de nieuwe pensioendatum). Door het renterisico te beperken, heeft de pensioenuitvoerder een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering willen bewerkstelligen. Dit is conform de Pensioenwet, die bepaalt dat de uitvoerder zich in het beleggingsbeleid richt op de pensioenuitkering (zie hiervoor GC Kifid 2023-0576 en recentelijk CvB Kifid 2024-0005).

Naar het oordeel van de commissie heeft de pensioenuitvoerder met haar keuze het pensioenkapitaal onder te brengen in de lifecycle dan ook geen onjuiste invulling gegeven aan de prudent person regel. Van een breuk in de wijze van kapitaalopbouw zoals de consument stelt is dan ook geen sprake. Zoals de pensioenuitvoerder heeft toegelicht heeft deze zich op het moment van uitstel van de pensioendatum gericht op het zo stabiel mogelijk houden van de aan te kopen uitkering.

De pensioenregeling geeft de consument keuzemogelijkheden om naar eigen voorkeur het pensioenkapitaal te investeren. De consument is dus niet verplicht het pensioenkapitaal onder te brengen in de lifecycle, maar kan dit bijvoorbeeld ook zelf beleggen of op een Basisgarantrekning zetten. In deze klacht stelt de consument dat de pensioenuitvoerder hem onvoldoende begeleiding heeft geboden door hem bij uitstel van de pensioendatum niet op persoonlijke wijze te benaderen over de keuze die hij moest maken ten aanzien van het pensioenkapitaal. Van de pensioenuitvoerder mag worden verwacht dat de consument op adequate wijze wordt begeleid bij zijn keuze en de gevolgen daarvan. In dit geval is daarbij van belang dat de consument steeds heeft gekozen om het pensioenkapitaal op te bouwen via een garantieregeling. De commissie merkt op dat in een dergelijke regeling het renterisico op de reglementaire pensioendatum niet is afgedekt. Indien de pensioenuitvoerder meent dat bij uitstel van de pensioendatum het toch verstandig is om het renterisico af te dekken, dan moet de pensioenuitvoerder aan de consument uitleggen waarom de standaardkeuze een belegging in de lifecycle is, wat het renterisico inhoudt en wat het betekent dat dit risico zoveel mogelijk wordt afgedekt. De genoemde informatie moet op zodanige wijze worden verstrekt dat de consument zich ervan bewust is dat hij bij uitstel van de pensioendatum óók een keuze moet maken voor het beleggen van het pensioenkapitaal (al dan via de lifecycle) of voor het plaatsen van dit pensioenkapitaal op de Basisgarantrekning als hij niet wil beleggen.

Bij brief van 19 mei 2020 heeft de pensioenuitvoerder de consument geïnformeerd over het einde van de garantieregeling, over zijn mogelijkheden en over wat er zou gebeuren als hij niet actief een keuze zou maken. De pensioenuitvoerder heeft de consument echter niet geïnformeerd over de gevolgen van een keuze voor één van deze mogelijkheden. De

pensioenuitvoerder heeft ook niet toegelicht waarom zij het pensioenkapitaal in de lifecycle belegt als de consument geen keuze maakt of over het belang van het afdekken van het renterisico. Naar het oordeel van de commissie heeft de pensioenuitvoerder daarmee onvoldoende adequate informatie geboden aan de consument om een passende keuze te kunnen maken

Deze tekortkoming van de pensioenuitvoerder heeft echter niet tot schade geleid. De verzekeraar heeft de consument namelijk wel geïnformeerd dat hij voor de Basisgarantrekening kon kiezen als hij niet wilde beleggen. De consument had verder kunnen weten dat hij een keuze moest maken, omdat het pensioenkapitaal anders in de lifecycle gemiddeld zou worden geplaatst. De commissie acht de door de verzekeraar verzonden brieven op dit punt voldoende duidelijk. De consument stelt dat sprake was van onduidelijke en generieke communicatie. De commissie overweegt dat als de consument na het lezen van de brief van 19 mei 2020 vragen had gehad over wat er precies met zijn pensioenkapitaal zou gebeuren bij uitstel van de pensioendatum of over zijn mogelijkheden, hij daarover contact had kunnen opnemen met de pensioenuitvoerder.

De consument heeft aangevoerd dat de pensioenuitvoerder hem gezien de omvang van zijn pensioenkapitaal en zijn financiële belang op een meer persoonlijke wijze had moeten benaderen. Deze stelling faalt. De pensioenuitvoerder heeft echter terecht aangevoerd dat iedere deelnemer zelf een weloverwogen keuze moet maken en dat dit een persoonlijke keuze van de deelnemer is waarvoor de deelnemer zelf actie moet ondernemen. De commissie onderkent dat het misschien een goede service was geweest als de pensioenuitvoerder op het formulier voor uitstel van de pensioendatum ook had vermeld dat als de deelnemer geen keuze zou maken over de manier waarop het pensioenkapitaal zou worden belegd, het kapitaal in de lifecycle gemiddeld zou worden belegd. Zoals overwogen heeft de pensioenuitvoerder deze informatie wel elders in zijn communicatie aan de consument verstrekt. Van een zorgplichtschending is dan ook geen sprake.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 29-02-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0176

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent person beginsel bij beleggingsbeleid

Zaak over de zorgplicht van een pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. Volgens de consument had de uitvoerder hem moeten wijzen op de mogelijkheid van garantiekapitaal en komt hij afbouwen van beleggingsrisico bij naderende pensioendatum niet na. De pensioenuitvoerder heeft in het kader van een prudent beleggingsbeleid zich terecht gericht op het afbouwen van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke uitkering.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder de consument, naar aanleiding van de marktontwikkelingen, actief had moeten wijzen op de mogelijkheid van een garantiekapitaal. Dan zou de consument daarvoor hebben gekozen en had hij waardedaling van het pensioenkapitaal hebben kunnen voorkomen. Verder stelt de consument dat de pensioenuitvoerder zijn verplichting jegens de consument, om het beleggingsrisico af te bouwen naarmate de pensioeningangsdatum nadert, niet nakomt.

De commissie volgt de consument niet in zijn opvatting dat op de pensioenuitvoerder de verplichting rustte om hem te adviseren om voor een garantiekapitaal te kiezen. De pensioenuitvoerder doet dit niet vanwege het beleggings- en renterisico op het aan te kopen pensioen. De commissie is het met de pensioenuitvoerder eens. De Pensioenwet gaat immers uit van het aan te kopen pensioen en niet van de hoogte van het kapitaal. In artikel 135 van de Pensioenwet is dit vastgelegd in de zogeheten 'prudent-personregel', waarin onder meer is bepaald dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder moet aansluiten bij de aard en de duur van de toekomstige pensioenuitkeringen. De commissie volgt de consument evenmin in zijn opvatting dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder in zijn situatie niet was gericht op het afbouwen van het beleggingsrisico. Het afbouwen van het renterisico maakt juist onderdeel uit van het beleid van de pensioenuitvoerder om het beleggingsrisico af te bouwen en dit is wat de pensioenuitvoerder heeft gedaan en moest doen. Ook deze handelwijze is geheel in lijn met artikel 135 van de Pensioenwet. Op grond van het

bovenstaande concludeert de commissie dat klacht van de consument ongegrond is.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 29-02-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0178

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeginsel bij beleggingsbeleid

Zorgplicht pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. Onder controle brengen van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd dan wel op andere wijze tekort is geschoten. Evenmin is gebleken dat de pensioenuitvoerder onvoldoende informatie heeft gegeven. De vordering wordt afgewezen.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder zijn zorgplicht heeft geschonden door niet prudent te beleggen. Tegen de pensioendatum heeft de pensioenuitvoerder namelijk risicovoller belegd terwijl in die periode het (beleggingsrisico) juist had moeten worden afgebouwd. De consument onderbouwt dit als volgt. In de periode van 1 april 2021 tot 1 september 2022 heeft de pensioenuitvoerder aanzienlijk meer participaties aangekocht in het AEGON Liability Matching Fund met risicoklasse 7 ten koste van de participaties in het AEGON Diversified Equity Fund met risicoklasse 5 en later ten koste van de participaties in het AEGON Diversified Bond Fund met risicoklasse 3. Verder klaagt de consument dat vrij beleggen niet goed mogelijk is, omdat de pensioenuitvoerder te weinig koersinformatie verstrekt. Op de website van de pensioenuitvoerder is per fonds alleen de huidige dagkoers en de vorige dagkoers zichtbaar. Trendinformatie of historische koersinformatie is niet beschikbaar. De fondsen zijn bovendien niet verifieerbaar op basis van onafhankelijke (markt)gegevens. Ten slotte verwijt de consument dat de pensioenuitvoerder hem niet de mogelijkheid heeft geboden om na einde deelneming een deel van het pensioenkapitaal uit te ruilen voor een partnerpensioen voor het geval hij voor de pensioendatum zou komen te overlijden. De consument maakt aanspraak op vergoeding van een bedrag van € 250.000, zijnde het verschil tussen de hoogte van het pensioenkapitaal als de pensioenuitvoerder alle participaties onder had gebracht in het AEGON Deposito Fund en

de huidige waarde van het pensioenkapitaal.

De commissie zal allereerst beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door bij de toepassing van de lifecycle tegen de pensioendatum in de periode 1 april 2021 tot 1 september 2022, waarin het pensioenkapitaal flink is afgenomen, meer participaties aan te kopen in het AEGON Liability Matching Fund.

Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (zie GC Kifid nrs. 2023-179 en 2023-180. Deze uitspraken zijn te vinden op www.kifid.nl.) dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premie-overeenkomst.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening, welke in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet was de pensioenuitvoerder tot de consument in september 2022 vrij is gaan beleggen verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid, omdat de pensioenregeling tot dat moment geen beleggingsvrijheid toekent aan de consument. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-personregel die is neergelegd in artikel 135 van de Pensioenwet. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van pensioenuitvoerder aan moet voldoen.

Artikel 14d lid 4 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering. De pensioenuitvoerder heeft bij verweer aangevoerd dat hij wel degelijk een verantwoord beleggingsbeleid heeft gevoerd en dus prudent heeft belegd. De opzet van lifecycle beleggen is om naarmate de pensioendatum nadert zowel het beleggingsrisico af te bouwen als ook het renterisico. De pensioenuitvoerder gebruikt het Aegon Liability Matching Fund om het risico van een daling van de marktrente (in grote mate) af te dekken. De waarde van het Aegon Liability Matching Fund (en daarmee de waarde van het pensioenkapitaal) neemt toe als de marktrente daalt. De bescherming tegen de daling van de marktrente werkt echter ook de andere kant op. In 2022 daalde de marktrente niet, maar steeg deze in korte tijd juist sterk. Dit had een sterk negatief effect op de waarde van het Aegon Liability Matching Fund. Als gevolg van het feit dat in 2022 sprake was van een bijzonder sterke stijging van de marktrente was het rendement van het

Aegon Liability Matching Fund uitzonderlijk negatief. Tijdens de hoorzitting heeft de pensioenuitvoerder bevestigd dat het Aegon Liability Matching Fund, zoals de consument stelt, een fonds is met een hogere risicoklasse maar dat deze risicoklasse ziet op het beleggingsrisico. Daarentegen dekt dit fonds bij uitstek het renterisico af dat zich voordoet bij de aankoop van een pensioenuitkering tegen de pensioendatum en is daardoor risico verlagend. De pensioenuitvoerder behoeft niet af te wijken van beleggingsstrategie.

De consument stelt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsrisico (verder) had moeten afbouwen ter voorkoming van een substantiële waardevermindering van het pensioenkapitaal in de laatste fase voorafgaand aan de pensionering. De commissie overweegt dat deze optie zich niet verdraagt met het wettelijk systeem van de Pensioenwet. Het pensioenkapitaal moet belegd blijven tot de datum van uitkering, waarbij de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid moet baseren op het aankopen van een pensioenuitkering. Daarbij moet óók het renterisico worden beperkt om te zorgen voor een stabiele pensioenuitkering. Dit doet de pensioenuitvoerder door te beleggen in matching funds. Voor zover de consument aanvoert dat de pensioenuitvoerder gelet op de oorlog in Oekraïne en de historische lage rente in 2022 had moeten afwijken van haar beleggingsstrategie door geen participaties in het Aegon Liability Matching Fund aan te kopen, merkt de commissie op dat de pensioenuitvoerder in beginsel kan vasthouden aan een aantoonbaar effectief beleggingsbeleid. De door de consument genoemde geopolitieke ontwikkelingen hoeven geen aanleiding te zijn voor de pensioenuitvoerder om zijn beleid aan te passen. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd. De Commissie van Beroep heeft in haar recente uitspraak van 19 januari 2024 overigens bevestigd dat de prudent-person regel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt. De pensioenuitvoerder heeft voldoende informatie verstrekt.

In september 2022 heeft de consument ervoor gekozen om de verantwoordelijkheid voor de beleggingen over te nemen van de pensioenuitvoerder door vrij te gaan beleggen. Hij vindt dat de fondsinformatie die de pensioenuitvoerder verstrekt ontoereikend is. De pensioenuitvoerder is van mening wel voldoende informatie te hebben verstrekt. Van elk fonds waarin de consument kan beleggen, is online uitgebreide informatie beschikbaar. In die informatie kan de consument onder meer (gemiddelde) rendementen tot 5 jaar, factsheets over het desbetreffende fonds, en halfjaarberichten terugzien. Dat het tijd kost om informatie over de te kiezen beleggingsfondsen te doorgronden hoort bij de keuze om als vrij belegger op te treden.

Ter zitting heeft de pensioenuitvoerder verder nog aangevoerd dat de fondsinformatie zoals opgenomen in de Jaarrekening wordt gecontroleerd door de accountant en voldoet aan de

wettelijke vereisten. Dit wordt niet door de consument tegengesproken. Kennelijk wenst de consument andere, meer specifieke, informatie van de pensioenuitvoerder te ontvangen. Hoewel de commissie er alle begrip voor heeft dat de consument graag over de door hem genoemde informatie beschikt, oordeelt zij dat van de pensioenuitvoerder in redelijkheid echter niet mag worden verwacht dat hij meer informatie verstrekt dan waartoe wettelijk verplicht.

Het laatste klachtonderdeel van de consument ziet op de het volgens hem niet bieden van de mogelijkheid een deel van het pensioenkapitaal uit te ruilen voor een partnerpensioen dat tot uitkering kan komen bij overlijden voor de pensioendatum. Tijdens de schriftelijke fase van de procedure bij Kifid hebben partijen over dit klachtonderdeel overeenstemming bereikt. Op basis hiervan zal dit klachtonderdeel verder onbesproken blijven.

De commissie is van oordeel dat de pensioenuitvoerder de consument niet hoeft te compenseren voor de daling van het pensioenkapitaal. De commissie concludeert dan ook dat de klacht van de consument moet worden afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 01-03-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0179

RECHTSPRAAK

Kosten pensioenuitvoerder bij aankoop pensioenuitkering met pensioenkapitaal toelaatbaar

Voor de consument is bij der pensioenuitvoerder een pensioenkapitaal opgebouwd op basis van een beschikbare premieregeling. Met het opgebouwde pensioenkapitaal moet de consument een pensioenuitkering aankopen. De consument kan zich niet verenigen met de door de pensioenuitvoerder verstrekte informatie en uitgebrachte offertes in verband met de in zijn ogen te hoge in rekening gebrachte kosten en de volgens hem onjuist gehanteerde levensverwachting. De commissie oordeelt dat het aanbieden van bepaalde producten tegen een bepaalde prijs tot het vrije beleid van de pensioenuitvoerder behoort en de consument niet verplicht is om bij deze pensioenuitvoerder een uitkering aan te kopen. De in rekening gebrachte kosten vallen bij beide uitgebrachte offertes binnen het in de voorwaarden van de verzekering genoemde maximum percentage van 15%. De klacht van de consument is ongegrond en de vordering wordt afgewezen.

De consument verwijt de pensioenuitvoerder gebrek aan transparantie bij de aan de consument verstrekte offertes voor een levenslange pensioenuitkering. Volgens de consument worden door de pensioenuitvoerder buitensporig hoge kosten in rekening gebracht en wordt een onrealistische levensverwachting gehanteerd. De consument vordert van de pensioenuitvoerder dat deze een rekenkundige onderbouwing geeft van de berekende maandelijkse uitkering en een andere levensverwachting hanteert, die – aldus de consument – meer overeenkomt met de realiteit. De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder jegens de consument de verplichting heeft om de aan zijn offerte ten grondslag liggende tarieven bekend te maken én of de door de pensioenuitvoerder in rekening gebrachte kosten buitensporig zijn. De commissie beantwoordt deze vragen ontkennend en

licht haar oordeel hierna toe.

Het al of niet aanbieden van bepaalde producten behoort, zoals de pensioenuitvoerder terecht stelt, tot diens vrije maatschappijbeleid. Dit betekent dat het de pensioenuitvoerder vrij staat om op basis van eigen, concurrentiegevoelige en daardoor niet openbare, parameters de prijs, de kosten en de voorwaarden vast te stellen van het product. Dit zou slechts anders kunnen zijn als de pensioenuitvoerder misbruik zou maken van zijn positie als aanbieder van pensioenuitkeringen. Het is de commissie niet gebleken dat het voor de consument niet mogelijk was om desgewenst bij een andere pensioenuitvoerder een ander product af te nemen dat wellicht beter bij zijn wensen zou passen. Hierbij is van belang dat de consument de mogelijkheid heeft een soortgelijk product bij een andere aanbieder af te nemen.

Op beide aan de consument toegezonden offertes worden de in rekening gebrachte kosten op gelijke wijze benoemd. Op basis van de door de pensioenuitvoerder naderhand toegezonden (actuariële) gegevens heeft de commissie kunnen vaststellen dat deze kosten, overeenkomstig de voorwaarden, het maximum van 15% van het pensioenkapitaal niet overschrijden. Op grond van het voorgaande komt de commissie tot het oordeel dat de klacht van de consument ongegrond is.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 13-03-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0226

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeginsel bij beleggingsbeleid

Zorgplicht pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen via zogenoemd ‘horizon beleggen’ door het onder controle brengen van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd dan wel op andere wijze te kort is geschoten.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder zeer onzorgvuldig heeft gehandeld door zijn pensioenkapitaal niet tijdig veilig te stellen, terwijl het duidelijk had moeten zijn dat het opgebouwde bedrag diende te worden overgedragen aan de nieuwe pensioenuitvoerder. Hierdoor is het kapitaal in korte tijd met tienduizenden euro's gedaald. Met het antwoord dat de pensioenuitvoerder als doelstelling heeft om – in het kader van een prudente lifecycle – in de jaren voorafgaand aan de pensioendatum het te verwachten aan te kopen pensioen zoveel als mogelijk te stabiliseren gaat de consument niet akkoord, omdat hij in de veronderstelling was dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder erop is gericht om naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal te streven. De consument is van mening dat een compensatie voor het geleden verlies op de beleggingen in de maanden voorafgaand aan zijn pensionering op zijn plaats is. Zijn schade schat hij op een bedrag van ruim € 46.000.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door bij de toepassing van de lifecycle uit te gaan van het principe om in de jaren voorafgaand aan de pensionering van de consument niet (meer) te streven naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal, maar naar het zoveel als mogelijk stabiliseren van de te verwachten aan de kopen pensioenaanspraak.

Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (onder andere 2023-179, 2023-180, 2023-576 en 2023-0854), dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan

beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premieovereenkomst.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepalen dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 4 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

De pensioenuitvoerder heeft bij verweer aangevoerd dat een overeenkomst met de werkgever van de consument is afgesloten waarin de aanwijzingen zijn vastgelegd voor het te voeren beheer over de op de beleggingsrekening gestorte bedragen. Hierbij is het gebruikelijk dat het beleggings- en het renterisico, binnen de afgesproken risicoprofielen, vanaf geruime tijd voor de pensioendatum stap voor stap worden verminderd. Ondanks het feit dat het renterisico verlaagd wordt, door het aanpassen van de *duration* ofwel de rentegevoeligheid van de beleggingen, kan als gevolg van (rente) marktontwikkelingen nog steeds een positief of negatief effect op de waarde van de beleggingen ontstaan. Dit effect beïnvloedt de hoogte van de uitkeringen die op de pensioendatum voor het alsdan opgebouwde kapitaal aangekocht kunnen worden. De rentegevoeligheid van het opgebouwde pensioenkapitaal zal op de pensioendatum ongeveer gelijk moeten zijn aan de inkoopfactor waartegen de uitkering wordt aangekocht. Dit beleggingsbeleid is ingegeven door de wettelijke regels.

Tijdens de hoorzitting is uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder. Het gaat om uitermate ingewikkelde materie, waardoor het volstrekt begrijpelijk is dat het voor de consument lastig te beoordelen is of de pensioenuitvoerder iets te verwijten valt. Een substantiële daling van zijn pensioenkapitaal relatief vlak voor de pensioendatum is gevoelsmatig ook moeilijk te aanvaarden. De vragen van de commissie,

maar ook die van de consument, zijn tijdens de hoorzitting door de pensioenuitvoerder beantwoord waardoor meer inzicht is verkregen in de beweegredenen van zijn beleggingsbeleid in het kader van een prudente lifecycle. Het verloop hiervan is getest door middel van een Asset Liability Management studie onder een veelvoud van scenario's, waaronder renteschokken. Doordat het renterisico geleidelijk wordt afgebouwd kan een rentestijging gunstig zijn voor (gewezen) deelnemers die tegen de pensioendatum aanzitten. De hoogte van de aan te kopen pensioenen is namelijk niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal, maar (juist) ook van de op dat moment geldende aankooptarieven, die gekoppeld zijn aan de rente. 3.8 Voor zover de consument stelt dat een substantiële waardevermindering in de laatste fase van zijn deelnemerschap, voorafgaand aan de pensionering, niet voor mag komen en de pensioenuitvoerder de beleggingsrisico's onvoldoende heeft beheerst of onvoldoende rekening heeft gehouden met de belangen van de consument, merkt de commissie op dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder de consument juist beschermt tegen de ontwikkelingen op de rentemarkt. Dit doet de pensioenuitvoerder door met name het renterisico – zo veel als mogelijk – onder controle te brengen, waardoor een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering wordt bewerkstelligd. Het beleggingsrisico wordt, conform de Pensioenwet en in lijn met de zorgplicht, afgebouwd naarmate de pensioendatum van de consument nadert. De Commissie van Beroep heeft in haar recente uitspraak van 19 januari 2024 (2024-0005) overigens bevestigd dat de prudent-person regel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt.

Het standpunt van de consument dat de pensioenuitvoerder zich moet concentreren op het realiseren van een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal in plaats van een stabiele pensioenuitkering, vindt geen steun in de Pensioenwet. De Pensioenwet bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering. De lifecycle-systematiek, die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van pensioendeelnemers.

De slotsom is dat de commissie op basis van de beschikbare informatie en documentatie geen reden heeft om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd of op enige andere wijze tekort is geschoten. De klacht van de consument is dan ook ongegrond en zijn vordering moet worden afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 20-03-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0249

RECHTSPRAAK

Omissie uitvoerder bij standaardkeuze lifecycle na vervallen garantie beleggingsrendement leidt niet tot schade

Op de oorspronkelijke pensioendatum is de garantie voor het beleggingsrendement vervallen. De pensioenuitvoerder heeft na dit uitstel het pensioenkapitaal volgens de lifecycle belegd om het renterisico te beperken. Daartoe is de pensioenuitvoerder gehouden gezien de prudent person regel. Volgens de consument heeft de pensioenuitvoerder onvoldoende rekening gehouden met de wens van de consument om niet te beleggen. Naar het oordeel van de commissie heeft de pensioenuitvoerder de consument wel geïnformeerd over de keuzemogelijkheden die er waren na het vervallen van het garantierendement, maar had het vervolgens op de weg van de pensioenuitvoerder gelegen daar meer uitleg bij te geven, met name over de standaard-keuze van de pensioenuitvoerder voor de lifecycle. De commissie oordeelt dat deze omissie echter geen grondslag biedt voor het toekennen van het door de consument geclaimde schadebedrag. De vordering van de consument wordt afgewezen.

De consument verwijt de pensioenuitvoerder te hebben gehandeld in strijd met zijn zorgplicht jegens de consument. De pensioenuitvoerder heeft hem niet althans onvoldoende middelen aangereikt om te voorkomen dat het door hem opgebouwde kapitaal per 1 januari 2022 zou worden belegd. De pensioenuitvoerder wist immers dat de consument niet wilde beleggen. De consument heeft hierover begin december 2021 telefonisch contact opgenomen met de pensioenuitvoerder en hij heeft toen gemeld dat het hem niet lukte om digitaal voor de Basisgarantrekening te kiezen. De pensioenuitvoerder heeft geantwoord dat zijn keuze voor de Basisgarantrekening pas in januari 2022 zou kunnen worden verwerkt. Vervolgens heeft de pensioenuitvoerder het pensioenkapitaal op 1 januari 2022 belegd zonder instemming van de

consument. Hierdoor heeft de consument schade geleden, die hij heeft geraamd op € 11.907,88 bruto.

De consument klaagt erover dat de pensioenuitvoerder zonder zijn toestemming per 1 januari 2022 is gaan beleggen in de lifecycle. Aan de commissie ligt de vraag voor of de pensioenuitvoerder hiermee in strijd heeft gehandeld met zijn zorgplicht jegens de consument. De commissie beantwoordt deze vraag ontkennend en zij licht haar oordeel hierna toe.

Uitgangspunt bij de beoordeling is de pensioenwetgeving op grond waarvan op de pensioenuitvoerder bepaalde verplichtingen rusten als het gaat om het te voeren beleggingsbeleid. Ingevolge artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en is artikel 135 van de Pensioenwet van toepassing, waarin is bepaald dat waarden worden belegd in het belang van aanspraak- en pensioengerechtigden (de zogeheten prudent-personregel). Voor de consument gold tot aan 1 januari 2022 een garantie voor het beleggingsrendement op de in zijn verzekering gestorte premies. Per die datum verviel het garantierendement en heeft de pensioenuitvoerder, bij gebrek aan keuze van de consument voor de Basisgarantrekening of anderszins, het opgebouwde pensioenkapitaal volgens de lifecycle belegd. Dit moest de pensioenuitvoerder doen, omdat hij volgens de genoemde wetgeving het renterisico moest beperken. De hoogte van de pensioenuitkering is immers niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal, maar evenzeer van de rentestand op het moment van aankoop van het pensioen, in het geval van de consument 1 oktober 2023. Door het renterisico uit te sluiten, wordt een zo stabiel mogelijke uitkering voor de consument bewerkstelligd.

Deze handelwijze van de pensioenuitvoerder is geheel overeenkomstig de op hem rustende verplichtingen op grond van de prudent person regel. De commissie oordeelt dat de pensioenuitvoerder hier dan ook geen verwijt treft. De consument stelt verder dat hij door de pensioenuitvoerder niet althans niet voldoende in de gelegenheid is gesteld om per 1 januari 2022 het voor hem opgebouwde pensioenkapitaal op een Basisgarantrekening te plaatsen. De pensioenuitvoerder had zich volgens de consument in dat kader actief moeten opstellen nu de pensioenuitvoerder wist dat de consument niet wilde beleggen. De commissie is van oordeel dat de pensioenuitvoerder op zichzelf zorgvuldig handelt door standaard te kiezen voor de lifecycle na beëindiging van de garantie, maar is van oordeel dat de pensioenuitvoerder de consument hierover meer uitleg had moeten geven. Door dit na te laten, heeft de pensioenuitvoerder onvoldoende inzicht geboden aan de consument om een voor hem passende keuze te maken. Zo zou de pensioenuitvoerder voor de consument inzichtelijk hebben moeten maken waarom de standaardkeuze een belegging in de lifecycle is, wat het renterisico inhoudt en wat het belang is van het zoveel mogelijk afdekken van dit renterisico.

Zie ook GC Kifid 2024-0167.

De consument stelt dat hij door de handelwijze van de pensioenuitvoerder schade heeft geleden. De commissie volgt de consument hierin niet. Weliswaar had de informatievoorziening en met name de keuzebegeleiding van de kant van de pensioenuitvoerder beter gekund en ontmoeten, maar deze omissie rechtvaardigt niet de conclusie dat door de handelwijze van de pensioenuitvoerder schade is ontstaan waarvoor zij moet opkomen. Zoals de pensioenuitvoerder terecht stelt, is de consument op zichzelf wel op meerdere momenten op de hoogte gebracht van het feit dat hij een keuze moest gaan maken en dat één van de opties de Basisgarantrekening betrof, onder meer op 19 juli, 26 september en 1 december 2021.

De consument stelt dat hij begin december 2021 telefonisch contact heeft opgenomen met de pensioenuitvoerder. De pensioenuitvoerder verweert zich op dit punt en stelt dat hij geen telefoonnotitie van dit gesprek in het dossier heeft. Omdat de consument geen (aanvullend) bewijs heeft van dit gesprek heeft overgelegd, kan de commissie niet vaststellen dat dit telefoongesprek heeft plaatsgevonden op de wijze zoals door de consument gesteld.

Volgens de consument heeft hij er na 1 januari 2022 niet meer aan gedacht om de door hem gewenste keuze door te voeren c.q. na te gaan of deze inmiddels was doorgevoerd. De commissie kan zich voorstellen dat dit punt aan de aandacht van de consument is ontsnapt, maar dit is geen omstandigheid die binnen de risicosfeer van de pensioenuitvoerder valt. Op grond van het voorgaande komt de commissie tot het oordeel dat de klacht van de consument ongegrond is en de vordering van de consument zal worden afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 28-03-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0281

RECHTSPRAAK

Bank had beleggers- en risicoprofiel periodiek moeten actualiseren maar geen schade

De commissie is van oordeel dat, gelet op de aard van het product (pensioenaanvulling), de wijze waarop de bank dit product (pensioenbeleggingsrekening) heeft ingericht en de wijze waarop zij met de consument daarbij communiceert, van de bank verwacht mag worden dat zij het beleggersprofiel of risicoprofiel van de consument periodiek actualiseert of bij de consument controleert. De bank heeft dat in dit geval niet gedaan en een door de consument zelf doorgegeven wijziging in zijn beleggersprofiel in 2012 ook niet verwerkt. De bank is in haar communicatie met de consument vervolgens uitgegaan van het 'oude' beleggersprofiel. De consument heeft daardoor echter geen schade geleden die aan de bank kan worden toegerekend. Dat betekent dat de vordering moet worden afgewezen.

De consument klaagt dat de bank hem niet of onvoldoende informeert over de mogelijkheden die hij heeft met zijn pensioenrekening, de risico's die hij daarbij loopt, hoe de resultaten van de beleggingen zijn opgebouwd, de keuzes die hij daarbij heeft en of zijn portefeuille nog wel in lijn is met zijn risicoprofiel. Hij heeft in 2008 zijn pensioenrekening afgesloten bij een rechtsvoorganger van de bank. De consument heeft verder toegelicht dat hij nadien (samen met zijn echtgenote) meerdere rekeningen bij de bank heeft geopend en ook een vermogensbeheerovereenkomst bij de bank heeft. Bij de overgang van zijn pensioenrekening naar de bank is hem opgevallen dat dit product minder goed te volgen was en is hij zich gaan afvragen of het product nog wel passend voor hem was. Hij heeft daar toen vragen over gesteld, maar daarop geen duidelijk antwoorden gekregen. De consument is van mening dat de bank aansprakelijk is voor de schade die hij heeft geleden vanaf het moment waarop hij redelijkerwijs een antwoord had mogen verwachten met instructies hoe zijn risicoprofiel te herclassificeren tot het moment dat hij zijn klacht hierover bij de bank heeft ingediend. De consument heeft zijn schade geschat op een bedrag van € 26.000 als gevolg van negatief

rendement, zoals dat zich in 2022 heeft voorgedaan.

De commissie moet beoordelen of de bank (toerekenbaar) is tekortgeschoten in haar zorgplicht of haar verplichtingen tegenover de consument op grond van zijn bij de bank afgesloten pensioenrekening. Om wat voor product gaat het?

Zoals de bank heeft toegelicht, is de pensioenrekening een zogenoemd derdepijlerpensioenproduct waarmee fiscaal gunstig (extra) pensioen kan worden opgebouwd. De consument heeft daarbij de keuze om met zijn inleg te sparen (via de spaarrekening) of met zijn inleg te beleggen (via de beleggingsrekening) in één of meerdere door de bank geselecteerde fondsen. Het betreft een *execution only*-relatie, wat wil zeggen dat de consument zelfstandig belegt zonder advies van de bank. Bij het afsluiten van het product is een risicoprofiel opgesteld. De bank heeft voorts verwezen naar de voorwaarden waarin staat wat de risico's en kenmerken van het product zijn en ook wordt uitgelegd wat zelfstandig beleggen inhoudt en dat een directe (beleggings)order van de consument niet wordt getoetst aan zijn (eigen) risicoprofiel (zie artikel 3.3 van de Algemene Voorwaarden Beleggen van de bank; enkele relevante bepalingen uit de voorwaarden zijn ook opgenomen in de bijlage bij deze uitspraak).

Uit de voorwaarden volgt ook dat belegd kan worden in de beleggingsfondsen die door de bank voor dit product zijn uitgekozen (zie artikel 15 van de Voorwaarden Pensioenaanvulling Inleg van de bank. Een wijziging van het risicoprofiel betekent niet dat de bank de beleggingsportefeuille daarop aanpast. Als de bank het risicoprofiel in 2012 wel had aangepast, had dat alleen betekend dat in de kwartaaloverzichten een andere modelverdeling zou zijn aanbevolen).

De consument heeft niet zozeer bestreden dat het hier gaat om een *execution only*-product, maar is van mening dat de bank hem, vanaf het moment dat hij daar vragen over heeft gesteld, onvoldoende heeft geïnformeerd over de mogelijkheden van het product en of het risicoprofiel nog wel passend was gezien de rest van zijn vermogen en doelstelling. Volgens de consument heeft de bank ook nagelaten om zijn risicoprofiel periodiek te (laten) updaten.

De bank heeft erkend dat de wijziging van zijn risicoprofiel die de consument in 2012 heeft doorgegeven (naar 'matig offensief') niet administratief is verwerkt zodat het risicoprofiel op 'zeer offensief' is blijven staan. De bank heeft daarnaast aangegeven dat de consument elk kwartaal een overzicht van zijn pensioenrekening krijgt met daarin een risicoanalyse van de feitelijke verdeling in beleggingscategorieën in relatie tot de door de bank aanbevolen verdeling in beleggingscategorieën die hoort bij het gekozen risicoprofiel. Voor zover de feitelijke verdeling afwijkt van de aanbevolen verdeling waarschuwt de bank daarvoor.

Volgens de bank is de consument daarbij zelf verantwoordelijk om (indien gewenst) zijn beleggingen aan te passen vanwege het *execution only*-karakter van de pensioenrekening.

De commissie leidt uit de verschillende door de bank overgelegde kwartaaloverzichten uit de periode 2016 tot en met 2022 af dat de consument in zijn feitelijke beleggingsportefeuille afweek van de ‘aanbevolen’ verdeling in beleggingscategorieën voor het (weergegeven) risicoprofiel ‘zeer offensief’. Niet gesteld of gebleken is dat de consument, naar aanleiding van bijvoorbeeld de kwartaaloverzichten, zijn beleggingen heeft aangepast of heeft willen aanpassen aan de door de bank ‘aanbevolen’ verdeling in beleggingscategorieën. De consument is daarover pas in 2022 concrete vragen gaan stellen bij de bank. Voor zover de consument sindsdien heeft geprobeerd om daarover met een adviseur van de bank te spreken en de bank dat zou hebben afgehouden, heeft de bank in deze procedure alsnog toegezegd dat een gesprek met een adviseur mogelijk is. De commissie gaat ervan uit dat de bank deze toezegging nakomt zodat dit onderdeel van de klacht van de consument niet verder besproken zal worden.

Bij beleggingsdienstverlening op basis van *execution only* is de verplichting van een beleggingsonderneming (de bank) tot het inwinnen van informatie beperkt tot het toetsen of de financiële instrumenten waarin een klant (de consument) belegt passend zijn bij zijn kennis van en ervaring met deze financiële instrumenten. Dit is neergelegd in artikel 4:24 lid 1 van de Wet op het financieel toezicht (Wft) ter implementatie van de Europese regels voor beleggingsondernemingen (Artikel 25 lid 3 Richtlijn 2014/65/EU van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID))

De bank heeft deze zogenoemde ‘passendheidstoets’ op grond van artikel 4:24 lid 1 Wft in dit geval verricht door middel van het vaststellen van het beleggersprofiel. De bank heeft de consument daarbij vragen gesteld over zijn financiële situatie, zijn beleggingsdoelstellingen en zijn beleggingskennis- en ervaring. Aan de hand van een puntentelling is vervolgens voor een bepaald beleggersprofiel gekozen. Het dossier bevat geen aanwijzingen dat de consument heeft belegd in financiële instrumenten die niet passend voor hem waren. De consument kon bij dit product ook alleen kiezen uit een door de bank gemaakte selectie van fondsen van een bepaalde beleggingscategorie (zoals aandelen, obligaties of alternatieve beleggingen).

Het voorgaande neemt, naar het oordeel van de commissie, niet weg dat de bank door de wijze waarop zij dit product heeft ingericht bij de consument de verwachting heeft gewekt dat zij beleggingsadvies verleent.

In de kwartaaloverzichten wordt immers een vergelijking gemaakt van de ‘feitelijke’ verdeling in relatie tot de ‘aanbevolen’ verdeling van de beleggingen over de verschillende

beleggingscategorieën op basis van het (gekozen) beleggersprofiel. Het betreft daarnaast een product met een langetermijndoelstelling dat bedoeld is voor een specifiek doel, namelijk als aanvulling van pensioen. Naar het oordeel van de commissie mag van de bank daarom worden verwacht dat zij het beleggersprofiel (of risicoprofiel) periodiek bij de consument toetst of opnieuw laat invullen, dan wel hem ten minste die mogelijkheid biedt. De klacht dat de bank na aanvang van de overeenkomst het beleggersprofiel niet meer bij de consument heeft getoetst of geactualiseerd, acht de commissie gegrond. Een beleggersprofiel dat niet meer aansluit bij de wensen of doelstelling van de klant, werkt immers door in de aanbevelingen van de bank voor de samenstelling van de beleggingsportefeuille. In feite heeft zich dat vanaf 2012 ook voorgedaan omdat de consument toen zelf een wijziging van zijn beleggersprofiel had doorgegeven (naar matig offensief) maar de bank dat niet in haar systemen, en daarmee ook niet in de kwartaaloverzichten, heeft verwerkt zoals de bank overigens heeft erkend. Heeft de consument schade geleden?

Naar het oordeel van de commissie betekent het voorgaande echter niet dat de bank aansprakelijk is voor de door de consument gestelde schade. De bank heeft gemotiveerd gesteld dat als haar aanbevelingen waren uitgegaan van het minder risicovolle beleggersprofiel (matig offensief) waarvoor de consument in 2012 heeft gekozen – en de consument zijn portefeuille daarop zou hebben aangepast – het negatieve rendement in 2022 vermoedelijk wel lager zou zijn geweest maar óók de in de overige jaren behaalde positieve rendementen. Per saldo hebben de beleggingen van de consument vanaf 2012 juist beter geredeneerd dan een (fictieve) portefeuille op basis van een gematigd offensief profiel. Daarnaast geldt dat de consument (bij dit *execution only*-product) uiteindelijk zelf de beleggingskeuzes dient te maken, ongeacht het gekozen beleggersprofiel, en het daarbij behorende beleggingsrisico's voor zijn rekening komt.

Voor zover de consument heeft gesteld dat hem nooit duidelijk is gemaakt op welke manier hij zijn beleggingsportefeuille kan aanpassen of dat hij om een toelichting op (de werking van) het product heeft gevraagd, maar daarop geen antwoorden heeft gekregen, blijkt dat (tot 2022) in ieder geval niet uit de overgelegde stukken. Daaruit blijkt wel dat het de consument in 2012 kennelijk wel is gelukt om een wijziging in zijn beleggingen aan te brengen. Gesteld noch gebleken is dat de consument daarna nog een wijziging heeft willen doorvoeren. In de algemene voorwaarden van de bank is verder ook bepaald hoe een wijziging kan worden doorgevoerd. Een formulier met meer informatie daarover staat op de website van de bank, zoals de bank heeft toegelicht.

Verder heeft de consument in 2020 de bank gevraagd om inzicht in zijn pensioen. Daarbij is hem de mogelijkheid geboden om een financieel inzichtrapport te laten opstellen. Volgens de bank heeft zij de daarbij gevraagde gegevens echter nooit van de consument ontvangen. Zoals

hiervoor al geschreven heeft de bank inmiddels toegezegd dat het voor de consument mogelijk is om met een adviseur van de bank een gesprek te hebben over zijn pensioenrekening. De commissie gaat ervan uit dat de consument daarbij een toelichting kan krijgen over de werking van het product en de daarbij door hem te maken (mogelijke) keuzes.

Gelet op de aard van het product (pensioenaanvulling) en de wijze waarop de bank dit product heeft ingericht en de wijze waarop zij met de consument daarover communiceert, mag van de bank verwacht worden dat zij het beleggersprofiel of het risicoprofiel van de consument periodiek actualiseert. De bank heeft dat in dit geval niet gedaan en bovendien een door de consument doorgegeven wijziging in 2012 niet verwerkt. De bank is in haar communicatie met de consument daardoor steeds uitgegaan van het 'oude' beleggersprofiel. De consument heeft als gevolg daarvan echter geen schade geleden die aan de bank kan worden toegerekend. De vordering van de consument moet daarom worden afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 05-04-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0298

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeginsel bij beleggingsbeleid

Zaak over zorgplicht pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. De uitvoerder hanteert zogenoemde matching funds gericht op beperking van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd dan wel op andere wijze te kort is geschoten.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder zeer onzorgvuldig heeft gehandeld door zijn pensioenkapitaal niet tijdig veilig te stellen. Hierdoor is het kapitaal in korte tijd met duizenden euro's gedaald. Met het antwoord dat de pensioenuitvoerder als doelstelling heeft om – in het kader van een prudente lifecycle – in de jaren voorafgaand aan de pensioendatum het te verwachten aan te kopen pensioen zoveel als mogelijk te stabiliseren gaat de consument niet akkoord, omdat hij in de veronderstelling was dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder erop is gericht om naar een zo hoog mogelijk kapitaal te streven en vervolgens in aanloop naar de pensioendatum zo veilig mogelijk te beleggen. De consument is van mening dat een compensatie voor het geleden verlies op de beleggingen in de periode voorafgaand aan zijn pensionering op zijn plaats is. Zijn schade schat hij op een bedrag van € 8.425.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door bij de toepassing van de lifecycle uit te gaan van het beginsel om in de jaren voorafgaand aan de pensionering van de consument niet (meer) te streven naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal, maar naar het zoveel als mogelijk stabiliseren van de te verwachten aan te kopen pensioenaanspraak.

Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (onder andere 2023- 0179, 2023-0180, 2023-0576 en 2023-0854), dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan

beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premieovereenkomst.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepalen dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 4 van genoemd besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

De pensioenuitvoerder heeft bij verweer aangevoerd dat een overeenkomst met de werkgever van de consument is afgesloten waarin de aanwijzingen zijn vastgelegd voor het te voeren beheer over de op de beleggingsrekening gestorte bedragen. Hierbij is het gebruikelijk dat het beleggings- en het renterisico, binnen de afgesproken risicoprofielen, vanaf geruime tijd voor de pensioendatum stap voor stap worden verminderd. Ondanks het feit dat het renterisico verlaagd wordt, door het aanpassen van de *duration* ofwel de rentegevoeligheid van de beleggingen, kan als gevolg van (rente) marktontwikkelingen nog steeds een positief of negatief effect op de waarde van de beleggingen ontstaan. Dit effect beïnvloedt de hoogte van de uitkeringen die op de pensioendatum voor het alsdan opgebouwde kapitaal aangekocht kunnen worden. De rentegevoeligheid van het opgebouwde pensioenkapitaal zal op de pensioendatum moeten matchen met de inkoopfactor waartegen de uitkering wordt aangekocht. Dit beleggingsbeleid is ingegeven door de wettelijke regels.

Tijdens de hoorzitting is uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder.

Het gaat om uitermate ingewikkelde materie, waardoor het volstrekt begrijpelijk is dat het voor de consument lastig te beoordelen is of de pensioenuitvoerder iets te verwijten valt. Een

substantiële daling van zijn pensioenkapitaal relatief vlak voor de pensioendatum is gevoelsmatig ook moeilijk te aanvaarden. De vragen van de commissie, maar ook die van de consument, zijn tijdens de hoorzitting door de pensioenuitvoerder beantwoord waardoor meer inzicht is verkregen in de beweegredenen van zijn beleggingsbeleid in het kader van een prudente lifecycle. Doordat het renterisico geleidelijk wordt afgebouwd kan een rentestijging gunstig zijn voor (gewezen) deelnemers die tegen de pensioendatum aanzitten. De hoogte van de aan te kopen pensioenen is namelijk niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal, maar (juist) ook van de op dat moment geldende aankooptarieven, die gekoppeld zijn aan de rente.

Voor zover de consument stelt dat een substantiële waardevermindering in de laatste fase van zijn deelnemerschap, voorafgaand aan de pensionering, niet voor mag komen en de pensioenuitvoerder de beleggingsrisico's onvoldoende heeft beheerst of onvoldoende rekening heeft gehouden met de belangen van de consument, merkt de commissie op dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder de consument juist beschermt tegen de ontwikkelingen op de rentemarkt. Dit doet de pensioenuitvoerder door met name het renterisico – zo veel als mogelijk – onder controle te brengen, waardoor een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering wordt bewerkstelligd. Het beleggingsrisico wordt, conform de Pensioenwet en in lijn met de zorgplicht, afgebouwd naarmate de pensioendatum van de consument nadert. De Commissie van Beroep heeft in haar recente uitspraak van 19 januari 2024 (2024-0005) overigens bevestigd dat de prudent-personregel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt.

Het standpunt van de consument dat de pensioenuitvoerder zich moet concentreren op het realiseren van een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal in plaats van een stabiele pensioenuitkering, vindt geen steun in de Pensioenwet. De Pensioenwet bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering. De lifecycle systematiek, die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van pensioendeelnemers.

De slotsom is dat de commissie op basis van de beschikbare informatie en documentatie geen reden heeft om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd of op enige andere wijze tekort is geschoten. De klacht van de consument is dan ook ongegrond en zijn vordering moet worden afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 09-04-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0311

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder is niet verplicht pensioenuitkering te indexeren wegens inflatie

Volgens de consument is de pensioenuitvoerder verplicht om de pensioenuitkering van de consument te indexeren op basis van de inflatie en weigert de pensioenuitvoerder ten onrechte om hiertoe over te gaan. De commissie oordeelt dat de pensioenuitvoerder correct uitvoering heeft gegeven aan de pensioenovereenkomst, waarin indexatie onder voorwaarden mogelijk is, maar geen verplichting voor de pensioenuitvoerder is opgenomen om te indexeren op basis van inflatie. De klacht van de consument is ongegrond en de vordering wordt afgewezen.

De consument verwijt de pensioenuitvoerder dat deze weigert om over te gaan tot indexering van de pensioenuitkering van de consument. Deze uitkering was met ingang van april 2006 € 1.980,43 bruto per maand. Na 2009 heeft geen verhoging van de uitkering meer plaatsgevonden. Volgens de consument ten onrechte, omdat bij pensioenfondsen de pensioenen wel zijn geïndexeerd. Ook zijn de premies voor verzekeringen gestegen, waardoor de bedrijfswinst hoger is. Het is dan ook niet verdedigbaar dat de pensioenuitkering van de consument niet wordt verhoogd. De consument vordert van de pensioenuitvoerder vergoeding van het door hem gestelde financieel nadeel.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder jegens de consument gehouden is om tot indexering van de pensioenuitkering van de consument over te gaan op basis van de inflatie. De commissie beantwoordt deze vraag ontkennend en licht haar oordeel hierna toe. Uitgangspunt voor de beantwoording van deze vraag vormt de pensioenverzekering van de consument, het Renteniërsplan met ingangsdatum 1 april 2006.

In het Renteniërsplan wordt het pensioenkapitaal conform de toepasselijke voorwaarden belegd in het Renteniërsbeleggingsfonds. Het fondsrendement is gekoppeld aan het beleggen in staatsleningen. Het renteniërsrendement is altijd minimaal 4%. In artikel 1.8 sub b van de

voorwaarden is bepaald dat alle pensioenen en lijfrenten jaarlijks worden verhoogd met de renteniersindex. In dit artikel is verder te lezen dat de renteniersindex gelijk is aan het fondsrendement verminderd met 1% en 4%, vermeerderd met het aandeel in het technisch resultaat. Bij aanvang van het pensioen (op 01-04-2006) is de garantierente van 4% al verwerkt in de hoogte van de pensioenuitkering van de consument.

Voor de periode van 2006 tot 2009 was nog sprake van een stijging van het aanvangspensioen, maar na 2009 niet meer. In 2015 is de pensioenuitvoerder gestopt met het Renteniersplan en is hij overgegaan op berekening van de indexatie op basis van het u-rendement. De commissie oordeelt dat dit op zichzelf niet tot nadeel voor de consument leidt of heeft geleid.

Volgens de consument zou de pensioenuitvoerder gehouden zijn om zijn de pensioenuitkering op zijn minst aan te passen aan de inflatie. Deze opvatting vindt geen steun in de stukken in het dossier. Hoe teleurstellend ook voor de consument, van een dergelijke toezegging door of garantie van de pensioenuitvoerder is niet gebleken. Dat de indexatie op grond van de verzekeringsvoorwaarden achter blijft bij de inflatie maakt dit niet anders. Er zijn geen stukken waaruit blijkt dat de consument door toedoen van de pensioenuitvoerder mocht veronderstellen dat de pensioenuitkering aan de hand van de inflatie zou worden geïndexeerd.

De klacht van de consument is dan ook niet terug te voeren op omstandigheden die binnen de invloed- en risicosfeer van de pensioenuitvoerder vallen, maar op de omstandigheid dat het rendement op staatsleningen al sinds 2005 lager is dan 4,5%. Hierdoor is – uitgaande van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden – na 2009 geen verdere indexatie van de pensioenuitkering mogelijk (geweest).

De commissie concludeert dat pensioenuitvoerder correct uitvoering heeft gegeven aan de pensioenovereenkomst, waarin indexatie onder voorwaarden mogelijk is, maar geen verplichting voor de pensioenuitvoerder is opgenomen om te indexeren op basis van inflatie. De pensioenuitvoerder kan niet worden aangesproken op het feit dat de consument deze verwachting wel had. Op grond van het voorgaande komt de commissie tot het oordeel dat de klacht van de consument ongegrond is en de vordering moet worden afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 23-04-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0352

RECHTSPRAAK

Geen gerechtvaardigd vertrouwen op offerte waarin verevening niet was verwerkt

Een pensioenuitvoerder heeft per abuis een offerte gestuurd waarin de verevening van het ouderdomspensioen niet was verwerkt. De consument vordert nakoming van deze offerte, op grond van gerechtvaardigd vertrouwen. Ook stelt hij dat de pensioenuitvoerder zijn zorgplicht heeft geschonden. De Commissie van Beroep bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie, waarin de vordering is afgewezen.

De consument stelt zich in beroep op het standpunt dat hij, gelet op het contact tussen hem en de pensioenuitvoerder in 2010 en de door de pensioenuitvoerder gestuurde Uniforme Pensioenoverzichten (UPO's), gerechtvaardigd mocht vertrouwen op de juistheid van de offerte van 8 maart 2022 en dat de pensioenuitvoerder daarom gehouden is de offerte na te komen. Hij voert in dat kader tevens aan dat de pensioenuitvoerder heeft gehandeld in strijd met artikel 48 lid 1 Pensioenwet. Ook stelt hij zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder de zorgplicht heeft geschonden door niet correct te communiceren over de aanspraak op ouderdomspensioen.

De vraag of de consument gerechtvaardigd heeft mogen vertrouwen op de offerte van 8 maart 2022 dient te worden beoordeeld aan de hand van de artikelen 3:33 en 3:35 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Artikel 3:33 BW bepaalt dat een rechtshandeling een op een rechtsgevolg gerichte wil vereist die zich door een verklaring heeft geopenbaard. Artikel 3:35 BW bepaalt dat tegen hem die de verklaring van een ander, overeenkomstig de zin die hij daaraan onder de gegeven omstandigheden redelijkerwijze mocht toekennen, heeft opgevat als een door die ander tot hem gerichte verklaring van een bepaalde strekking, geen beroep kan worden gedaan op het ontbreken van een met deze verklaring overeenstemmende wil.

In deze zaak beroept de pensioenuitvoerder zich erop dat wat is vermeld in de offerte van 8 maart 2022, niet overeenstemde met zijn wil. Bij de beantwoording van de vraag of de

consument gerechtvaardigd heeft mogen vertrouwen op de offerte komt het erop aan welke zin de consument daaraan onder de gegeven omstandigheden redelijkerwijze mocht toekennen.

Voorop staat dat de consument uit de brief van de pensioenuitvoerder van 27 oktober 2010 had kunnen afleiden dat zijn ex-partner aan de pensioenuitvoerder het echtscheidingsconvenant en het formulier 'Mededeling van scheiding in verband met verdeling van ouderdomspensioen' had doen toekomen en een verzoek had doorgegeven dat afwijkt van de volgens de consument tussen hen geldende afspraak, namelijk om het ouderdomspensioen wél te verevenen. Ook had hij kunnen weten dat de pensioenuitvoerder dit verzoek van de ex-partner had verwerkt in de administratie en dat het pensioen volgens de op dat moment bij de pensioenuitvoerder geregistreerde gegevens dus op die wijze zou worden vastgesteld. De consument heeft naar aanleiding van de brief van 27 oktober 2010 telefonisch contact gehad met een medewerker van de pensioenuitvoerder en vervolgens de brief van 15 november 2010 gestuurd. De brief bevatte niet een op een rechtsgevolg gerichte uiting van de consument richting de pensioenuitvoerder maar slechts een mededeling dat de consument aan zijn ex-partner had laten weten dat de pensioenuitvoerder pas tot verwerking van een andere afspraak kon overgaan nadat de ex-partner die afspraak aan de pensioenuitvoerder kenbaar had gemaakt en dat de ex-partner contact zou opnemen met de pensioenuitvoerder. De consument heeft niet bij de pensioenuitvoerder nagegaan of zijn ex-partner dit daadwerkelijk gedaan heeft. Dit had wel op zijn weg gelegen. Gelet op zijn eigen brief wist de consument dat actie van zijn ex-partner nodig was om de volgens hem juiste pensioenafpraak geregistreerd te krijgen in de administratie. Ook het uitblijven van een reactie van de pensioenuitvoerder had voor hem aanleiding moeten zijn contact op te nemen om te controleren of de juiste gegevens stonden geregistreerd. Logischerwijs zou een daadwerkelijk verwerkte wijziging in de pensioenaanspraak per brief aan de consument worden bevestigd.

Het standpunt van de consument dat hij deze bevestiging heeft gekregen in de aan hem toegestuurde UPO's volgt de Commissie van Beroep niet. Het jaarlijks door de pensioenuitvoerder toegezonden UPO is in de verhouding tussen de pensioenuitvoerder en de consument slechts een administratieve handeling en geen rechtshandeling (zie arrest hof Den Haag 17 januari 2023, ECLI:NL:GHDHA:2023:329, PR 2023-0073). Daarmee wordt bedoeld dat uit een UPO geen rechten of verplichtingen voortvloeien; die vloeien voort uit het pensioenreglement. De mededeling daarover in een UPO is slechts een administratieve handeling. Hierbij komt dat de consument er in de volgende toelichting op het UPO 2012 over geïnformeerd is dat de pensioenuitvoerder voor het al dan niet verevenen van het pensioen uitgaat van de gegevens die daarover zijn doorgegeven en aan de consument zijn bevestigd.

Uit deze toelichting volgt ook duidelijk dat als bevestigd is dat het pensioen zal worden verevend, de pensioenaanspraak van de ex-partner in mindering zal worden gebracht op het in het UPO vermelde bedrag.

Aan de consument kan worden toegegeven dat de latere UPO's op dit punt minder duidelijk zijn. Daar waar in het UPO van 2012 nog letterlijk staat dat met een scheiding geen rekening is gehouden, bevatten de latere UPO's slechts een voorbehoud in algemene bewoordingen, dat erop neerkomt dat een scheiding invloed kan hebben op de hoogte van het te ontvangen pensioen. Indien alleen wordt afgegaan op deze UPO's, is niet kenbaar dat de gevolgen van een reeds doorgegeven scheiding daarin niet zijn verwerkt. De consument voert aan dat, nu op de UPO's steeds vermeld staat dat de pensioenuitvoerder bij het opmaken daarvan de gegevens heeft gebruikt die hij op dat moment van de consument had, de UPO's niet voldoen aan het vereiste van artikel 48 lid 1 Pensioenwet, inhoudende dat de informatie die de pensioenuitvoerder verstrekt of beschikbaar stelt, correct en duidelijk is. In het kader van het beroep op gerechtvaardigd vertrouwen moeten deze UPO's echter worden beschouwd in het licht van de hiervoor geschetste context, in het bijzonder in de context van de informatie die eerder aan de consument kenbaar was gemaakt.

Alles afwegende komt de Commissie van Beroep tot het oordeel dat de consument er niet op had mogen vertrouwen dat het in de offerte van 8 maart 2022 vermelde jaarlijkse pensioenbedrag juist was, omdat de verevening van het ouderdomspensioen daarin niet verwerkt was. Hij heeft er dus niet redelijkerwijs op mogen vertrouwen dat de offerte de werkelijke bedoeling van de pensioenuitvoerder weergaf. Het beroep van de consument op gerechtvaardigd vertrouwen kan dan ook niet slagen.

Voor zover de consument betoogt dat de pensioenuitvoerder door niet te reageren op zijn brief van 15 november 2010 zijn zorgplicht heeft geschonden, overweegt de Commissie van Beroep als volgt. Aangenomen kan worden dat een reactie van de pensioenuitvoerder op deze brief had kunnen voorkomen dat bij de consument de verkeerde veronderstelling was ontstaan dat de door hem gestelde afspraak met zijn ex-partner verwerkt was in de administratie van de pensioenuitvoerder. Dit was achteraf gezien en uit een oogpunt van klantvriendelijkheid dan ook beter geweest. Naar het oordeel van de Commissie van Beroep levert het uitblijven van een reactie van de pensioenuitvoerder echter geen juridisch verwijtbaar handelen op, zodat van schending van de zorgplicht geen sprake is.

Het voorgaande leidt tot de volgende slotsom. Hoewel de communicatie en informatievoorziening vanuit de pensioenuitvoerder beter had gekund en aannemelijk is dat dit heeft bijgedragen aan het ontstaan van een verkeerde veronderstelling bij de consument, ziet de Commissie van Beroep onvoldoende basis om hier juridische gevolgen aan te

verbinden. De Commissie van Beroep heeft ter zitting de suggestie gedaan dat partijen zouden bezien of zij in onderling overleg tot een minnelijke regeling konden komen. Het is te betreuren dat dit niet tot een voor de consument bevredigende handreiking van de zijde van de pensioenuitvoerder heeft geleid. De beslissing van de Commissie van Beroep luidt dat het dossier onvoldoende juridische aanknopingspunten biedt om de vordering van de consument toe te wijzen.

Instantie: Commissie van Beroep Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 08-05-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0035

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder mocht dubbele premie-inleg corrigeren om situatie in lijn te brengen met pensioenreglement

De commissie oordeelt, mede op basis van de bevindingen van de adviserend actuaris, dat er over een periode van drie maanden dubbele premie in het beleggingsdepot van de consument is geïnvesteerd. De pensioenuitvoerder heeft dit zonder toestemming van de consument mogen corrigeren door participaties aan het beleggingsdepot te onttrekken teneinde de situatie in overeenstemming te brengen met het pensioenreglement. Deze correctie heeft blijkens het advies van de actuaris op acceptabele wijze plaatsgevonden.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder verplicht is de waarde van de onttrokken participaties aan hem te vergoeden. Het is niet gebleken dat de drie maandpremies over de periode januari tot en met maart 2018 van € 189,41 (totaal € 568,24) dubbel aan het beleggingsdepot zijn toegevoegd. Dit blijkt namelijk niet uit het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) over 2018. Maar zelfs als dubbele premies aan het beleggingsdepot zijn toegevoegd, dan nog is de pensioenuitvoerder niet gerechtigd om zonder toestemming van de consument participaties aan zijn beleggingsdepot te onttrekken. Ook hadden de onttrokken participaties een hogere waarde dan het volgens de pensioenuitvoerder ten onrechte toegevoegde bedrag van € 568,24. De consument is door die onttrekking dus benadeeld. De consument begroot de waarde van de onttrokken participaties op een bedrag van € 772,35. Dit bedrag vordert hij dan ook van de pensioenuitvoerder.

De commissie ziet zich gesteld voor de vraag of er meer premies voor de consument aan het beleggingsdepot zijn toegevoegd dan waarop de consument op grond van de pensioenregeling recht had en, als dat zo is, of de pensioenuitvoerder dit zonder toestemming van de consument mocht corrigeren door participaties aan het beleggingsdepot te onttrekken. Er is voor drie maanden dubbele premie betaald.

Tussen partijen staat niet ter discussie dat de voormalige werkgever van de consument met

ingang van 1 januari 2018 het werkgeversdeel van de pensioenpremie maandelijks in plaats van jaarlijks is gaan betalen. De consument stelt dat de werkgever de maandpremies in de periode januari tot en met maart 2018 niet dubbel aan de pensioenuitvoerder heeft betaald en dat de pensioenuitvoerder die dus ook niet ten onrechte aan het beleggingsdepot heeft toegevoegd. De commissie heeft de aan Kifid verbonden actuaris onderzoek naar de premiebetalingen en toevoegingen aan het beleggingsdepot in 2017 en 2018 laten doen. De actuaris heeft vastgesteld dat uit de door de pensioenuitvoerder verstrekte jaarlijkse waardeoverzichten en koersen volgt dat de werkgever per 1 april 2017 de jaarpremie voor de periode tot 1 april 2018 van € 2.272,95 aan de pensioenuitvoerder heeft betaald. De actuaris heeft ook vastgesteld dat die jaarpremie aan het beleggingsdepot van de consument is toegevoegd. Vervolgens heeft de werkgever voor de maanden januari tot en met maart 2018 ook maandpremies betaald, die de pensioenuitvoerder weer aan het beleggingsdepot heeft toegevoegd. De actuaris heeft geconcludeerd dat die drie maandpremies dubbel zijn betaald en toegevoegd aan het beleggingsdepot.

Dat op het UPO 2018 de volgens de pensioenregeling gestorte jaarpremie genoemd wordt zoals de consument opmerkt, maakt dit oordeel niet anders. Uit de jaarlijkse waardeoverzichten die de actuaris aan haar conclusie ten grondslag heeft gelegd, volgt dat er drie maanden te veel premie is ingelegd. Aan deze overzichten kan op dit punt doorslaggevende betekenis worden toegekend. Het jaarlijks waardeoverzicht is bij uitstek het middel om inzicht te krijgen in de omvang van de stortingen en onttrekkingen terwijl het UPO voornamelijk tot doel heeft de consument inzicht te geven in het verwachte pensioen. De pensioenuitvoerder mocht de fout corrigeren.

De consument vindt ook dat de pensioenuitvoerder in 2020 geen participaties aan het beleggingsdepot had mogen onttrekken. Hiertoe voert de consument aan dat een eventuele terugbetalingsverplichting slechts op zijn werkgever rust en niet op hem. Indien hij de pensioenuitvoerder wel een geldbedrag verschuldigd was, had de verrekening niet zonder zijn toestemming mogen gebeuren. De participaties in het depot zijn namelijk zijn eigendom vindt de consument. Ook had de pensioenuitvoerder zijn geldvordering niet kunnen verrekenen door de verkoop van een deel van de participaties. De vordering had hooguit verrekend kunnen worden met een vordering in valuta die de consument op de pensioenuitvoerder heeft. Bovendien was verrekening niet mogelijk, omdat de consument geen opeisbare vordering op de pensioenuitvoerder had. Alleen twee opeisbare vorderingen kunnen met elkaar verrekend worden. De pensioenuitvoerder brengt hiertegen in dat door het met terugwerkende kracht per 11 maart 2020 drie maandpremies van € 189,41 (totaal € 568,24) aan zijn pensioenverzekering te onttrekken de pensioenverzekering van de consument weer in overeenstemming is gebracht met het pensioenreglement. Hiervoor was volgens de

pensioenuitvoerder geen instemming van de consument nodig.

De commissie is van oordeel dat de pensioenuitvoerder de te veel in het beleggingsdepot gestorte bedragen zonder toestemming van de consument aan het beleggingsdepot mocht onttrekken. De aanspraken van de consument als deelnemer in een premieregeling worden gevormd door de grootte van de toegezegde premiebetaling, vermeerderd of verminderd met het beleggingsresultaat na investering van deze premies. De dubbel betaalde premies behoren niet tot de pensioenaanspraken van de consument. Voor zover deze premies in het beleggingsdepot zijn geïnvesteerd behoort de hiermee gemoeide waarde aan participaties niet aan de consument toe. Van verrekening zoals de consument veronderstelt, is dan ook geen sprake geweest. De pensioenuitvoerder heeft de gemaakte fout dan ook mogen corrigeren door de ten onrechte gestorte premies aan het beleggingsdepot te onttrekken. De wijze waarop de onttrekking heeft plaatsgevonden is acceptabel.

Ten slotte voert de consument aan dat de waarde van de onttrokken participaties hoger was dan het volgens de pensioenuitvoerder ten onrechte geïnvesteerde bedrag van € 568,24. De pensioenuitvoerder is bij het aantal te onttrekken eenheden ten onrechte uitgegaan van de (lagere) koersen die op 11 maart 2020 golden terwijl de onttrekking ruim na deze datum heeft plaatsgevonden en de koersen toen hoger lagen. De pensioenuitvoerder ontkent dat de consument benadeeld is door de onttrekking op 22 april 2020 met terugwerkende kracht per 11 maart 2020.

De commissie heeft de actuaris tevens gevraagd om ook over dit geschilpunt te adviseren. De actuaris heeft geconcludeerd dat de omrekening zoals uitgevoerd door de pensioenuitvoerder acceptabel is. De keuze van onttrekking met terugwerkende kracht per 11 maart 2020 heeft de consument per saldo een klein voordeel opgeleverd. Indien de pensioenuitvoerder zou hebben gekozen voor een omrekeningsdatum in 2018, bijvoorbeeld januari, februari, maart 2018 of in één keer per januari 2018, worden minder participaties onttrokken dan bij de door de pensioenuitvoerder gekozen omrekeningsdatum van 11 maart 2020. De verschillen zijn minimaal. Bovendien had bij een omrekeningsdatum vóór 11 maart 2020 ook het tussenliggende effect op dividendbijschrijving, negatieve risicopremie en beheerskosten moeten worden meegerekend.

De commissie ziet geen aanleiding om te twifelen aan de bevindingen van de actuaris en komt tot het oordeel dat de consument niet is benadeeld door de wijze waarop de pensioenuitvoerder de correctie heeft uitgevoerd. De pensioenuitvoerder hoeft de consument dan ook niet te compenseren. Op grond van het voorgaande concludeert de commissie dat de klacht van de consument ongegrond is.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 21-05-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0429

RECHTSPRAAK

Vordering schadevergoeding kosten beleggingsverzekering verjaard

De consument heeft in 1999 een beleggingsverzekering met de naam AEGON FundPensioen afgesloten. Hij vordert nakoming van de verplichting van de verzekeraar om niet meer kosten in rekening te brengen dan overeengekomen. De commissie oordeelt dat dit een vordering tot schadevergoeding is en dat deze is verjaard.

De consument vordert dat de verzekeraar gehouden wordt tot nakoming van zijn verplichtingen uit de verzekeringsovereenkomst door de waarde van het verzekerde kapitaal op de einddatum van de verzekering op de juiste wijze te berekenen, dan wel de actuele poliswaarde dienovereenkomstig vast te stellen, een juiste bijstorting in de poliswaarde te doen en vervolgens onrechtmatige inhoudingen van kosten na te laten. Volgens de consument is de verzekeraar daartoe gehouden op grond van de verklaringen voor recht van het Hof Den Haag in haar uitspraak van 26 september 2023 en op de grond dat de consument en de verzekeraar niet zijn overeengekomen dat de verzekeraar de door de verzekeraar in rekening gebrachte eerste en doorlopende kosten, beheerskosten en overlijdensrisicopremies in rekening mocht brengen. De consument stelt dat hij niet voldoende is gecompenseerd door de bijstorting van € 6.049 in 2013. In de toelichting bij deze compensatie staat duidelijk vermeld dat dit bedrag het resultaat is van maximering van bepaalde kosten. Het Hof Den Haag heeft echter voor recht verklaard dat bepaalde kosten in zijn totaliteit onrechtmatig zijn ingehouden. Het verschil kan volgens de consument oplopen tot € 31.891 op de einddatum van de verzekering.

De consument vordert nakoming van de verplichtingen uit de verzekering. Anders dan de consument meent, bestaat er op grond van wat door de consument naar voren wordt gebracht over de inhoud van de voorwaarden van de verzekering geen verplichting of verbintenis van de verzekeraar om kosten in te houden en dus ook geen verplichting of verbintenis, zoals de commissie de stelling en vordering van de consument begrijpt, om niet meer kosten in rekening te brengen dan overeengekomen. Bij gebreke van een dergelijke contractuele

verplichting kan de consument hiervan ook geen nakoming vorderen.

De vordering van de consument is in de kern gebaseerd op de stelling dat de verzekeraar meer kosten in rekening heeft gebracht dan overeengekomen. De consument wil nu alsnog in de positie gebracht worden waarin hij zich zou bevinden wanneer de niet overeengekomen kosten niet in rekening zouden zijn gebracht. Dat is naar het oordeel van de commissie een vordering tot vergoeding van schade en geen vordering tot nakoming (GC Kifid 2024-0295 en GC Kifid 2023-0885).

Voor zover de consument beoogt schadevergoeding te vorderen, is het meest verstrekkende verweer van de verzekeraar dat de vordering verjaard is. Daarbij doet de verzekeraar onder meer een beroep op de absolute verjaringstermijn van twintig jaar, genoemd in artikel 3:310 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW).

De commissie stelt voorop dat in artikel 3:310 lid 1 BW is bepaald dat een rechtsvordering tot vergoeding van schade in ieder geval verjaart door verloop van twintig jaren na de gebeurtenis waardoor de schade is veroorzaakt. De ingangsdatum van de verzekering is 25 februari 1999. De consument heeft zijn klacht dat de verzekeraar meer kosten heeft ingehouden dan overeengekomen blijktens het klachtdossier voor het eerst op 20 oktober 2023 bij de verzekeraar ingediend. Dit is meer dan twintig jaar na de ingangsdatum van de verzekering. Uit het dossier is niet gebleken dat de consument vóór deze datum een stuitingshandeling heeft verricht. Uit het bericht van de consument van 28 mei 2013 dat hij zijn zaak heeft voorgelegd aan de experts van de stichting ODIN kan niet worden afgeleid dat hij de verzekeraar aanmaant of zijn recht op schadevergoeding ondubbelzinnig voorbehoudt.

Ook kan het aanhangig maken van de collectieve actie bij het Hof Den Haag op 15 en 16 september 2017 niet als stuitingshandeling worden aangemerkt, alleen al omdat het product AEGON FundPensioen uitdrukkelijk buiten het bestek van deze collectieve actie is gebleven. Dit betekent dat de vordering tot vergoeding van schade van de consument die gebaseerd is op inhouding van meer kosten en premie dan overeengekomen op het moment van indiening van de klacht bij de verzekeraar op 20 oktober 2023 was verjaard. De conclusie is dat de vordering van de consument verjaard is en om die reden zal worden afgewezen. De commissie komt niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 21-06-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0518

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent-personbeginsel bij beleggingsbeleid

Zaak over zorgplicht pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. De uitvoerder hanteert zogenoemde matching funds gericht op beperking van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd dan wel op andere wijze te kort is geschoten.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder zeer onzorgvuldig heeft gehandeld door zijn pensioenkapitaal niet tijdig veilig te stellen. Ondanks zijn keuze voor de lifecycle 'voorzichtig' is een waardedaling van het kapitaal en daarmee de aan te kopen pensioenuitkering niet voorkomen. Met het antwoord dat de pensioenuitvoerder als doelstelling heeft om – in het kader van een prudente lifecycle – in de jaren voorafgaand aan de pensioendatum het te verwachten aan te kopen pensioen zoveel als mogelijk te stabiliseren gaat de consument niet akkoord. De vordering van de consument is dat de pensioenuitvoerder zich houdt aan de op 12 mei 2022 bevestigde uitkering van € 728,77 bruto per maand. De schade becijfert de consument op een bedrag van ruim € 13.000.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door het pensioenkapitaal in de maanden voorafgaand aan de pensionering zo sterk in waarde heeft laten dalen en dat hij ten onrechte geen noodprocedure heeft ingebouwd waardoor bij een extreme waardevermindering de beleggingen liquide worden gemaakt.

Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (onder andere 2023- 179, 2023-180, 2023-576 en 2023-0854), dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de

waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premieovereenkomst.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepalen dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 4 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering. De pensioenuitvoerder voert bij verweer aan dat hij met de werkgever een overeenkomst heeft gesloten waarin de aanwijzingen zijn vastgelegd voor het te voeren beheer over de op de beleggingsrekening gestorte bedragen. Hierbij is het gebruikelijk dat het beleggings- en het renterisico, binnen de afgesproken risicoprofielen, vanaf geruime tijd voor de pensioendatum stap voor stap worden verminderd. Ondanks het feit dat het renterisico verlaagd wordt door het aanpassen van de rentegevoeligheid van de beleggingen, kunnen (rente-) marktontwikkelingen nog steeds een positief of negatief effect hebben op de waarde van de beleggingen. Dit effect beïnvloedt de hoogte van de uitkeringen die op de pensioendatum voor het alsdan opgebouwde kapitaal aangekocht kunnen worden. De rentegevoeligheid van het opgebouwde pensioenkapitaal zal op de pensioendatum ongeveer gelijk moeten zijn aan de inkoopfactor waartegen de uitkering wordt aangekocht. Dit beleggingsbeleid is ingegeven door de wettelijke regels, maar is ook in overeenstemming met de 'investment beliefs' van de pensioenuitvoerder.

Tijdens de hoorzitting is uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder. Duidelijk werd dat het om een uitermate ingewikkelde materie gaat, waardoor het voor consumenten vaak lastig te beoordelen is of de pensioenuitvoerder iets te verwijten valt. Een substantiële daling van pensioenkapitaal vlak voor de pensioendatum is gevoelsmatig ook moeilijk als zorgvuldig beleggingsbeleid te aanvaarden.

De consument stelt dat een substantiële waardevermindering in de laatste fase van de kapitaalopbouw, vlak voor de pensionering, niet voor mag komen. En als dat wel gebeurt, heeft

de pensioenuitvoerder de beleggingsrisico's dus onvoldoende beheerst of hij heeft onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de consument. De commissie overweegt dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder de consument juist beschermt tegen de ontwikkelingen op de rentemarkt.

Dit doet de pensioenuitvoerder door het renterisico zo veel als mogelijk onder controle te brengen, waardoor een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering wordt bewerkstelligd. Het beleggingsrisico wordt, conform de Pensioenwet en in lijn met de zorgplicht, afgebouwd naarmate de pensioendatum van de consument nadert. De Commissie van Beroep heeft in haar recente uitspraak van 19 januari 2024 (2024-0005) overigens bevestigd dat de prudent-person regel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt door in toenemende mate te beleggen in matching funds. Hierin zijn obligaties opgenomen. De waarde van die obligaties werken tegengesteld aan de rente. De werking is dan zo dat als de rente op de markt daalt, er minder levenslang pensioen kan worden aangekocht. Tegelijkertijd zal de waarde van de beleggingen in de matching funds toenemen waardoor het negatieve effect van de duurdere aankoop wordt gecompenseerd. Bij een rentestijging is de ontwikkeling tegengesteld, maar het effect vergelijkbaar. Het voorgaande betekent dat de in de laatste periode voor de pensioendatum het kapitaal in waarde kan fluctueren, maar dat de hoogte van de in nabije toekomst aan te kopen pensioenuitkering hierdoor nauwelijks wordt beïnvloed.

Het standpunt van de consument dat de pensioenuitvoerder zich moet concentreren op het realiseren van een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal in plaats van een stabiele pensioenuitkering, vindt geen steun in de Pensioenwet. De Pensioenwet bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering. De lifecyclesystematiek, die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van pensioendeelnemers.

Ten slotte merkt de commissie op dat vast is komen te staan dat de consument bij de aanvraag op 12 mei 2022 ervoor heeft gekozen om zelf een pensioenkapitaal in te voeren, terwijl het voor hem redelijkerwijs kenbaar had moeten zijn dat het bedrag waarvoor uiteindelijk de tijdelijke pensioenuitkering dient te worden aangekocht – door het beleggingskarakter – pas op 1 juni 2022 definitief bekend zou zijn. Naar het oordeel van de commissie kan de consument daarom geen aanspraak maken op het door hem gevorderde bedrag.

De slotsom is dat de commissie op basis van de beschikbare informatie en documentatie geen reden heeft om de pensioenuitvoerder te verwijten dat die niet prudent heeft belegd of op enige andere wijze tekort is geschoten.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 01-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0546

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder handelt niet in strijd met prudent- personbeleggingsbeleid

Zaak over zorgplicht pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. De uitvoerder hanteert zogenoemde matching funds gericht op beperking van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd dan wel op andere wijze te kort is geschoten.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder zeer onzorgvuldig heeft gehandeld door zijn pensioenkapitaal niet tijdig veilig te stellen. Hierdoor is het kapitaal in korte tijd met tienduizenden euro's in waarde gedaald. De pensioenuitvoerder heeft daarop gereageerd dat hij als doelstelling heeft om – in het kader van een prudente lifecycle – in de jaren voorafgaand aan de pensioendatum het te verwachten aan te kopen pensioen zo veel mogelijk zal stabiliseren. Maar daarmee gaat de consument niet akkoord, omdat hij in de veronderstelling was dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder erop is gericht om naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal te streven. Hierbij komt dat de pensioenuitvoerder een tabel heeft overlegd en daarmee de indruk heeft gewekt dat zowel bij een stijging als bij een daling van het kapitaal, het in te kopen pensioen geen schade zou ondervinden. Dat is echter aldus de consument geenszins het geval. De consument verlangt daarom een compensatie voor het geleden verlies op de beleggingen in de maanden voorafgaand aan zijn pensionering. Zijn schade schat hij op ongeveer € 25.000.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door het pensioenkapitaal in de maanden voorafgaand aan de pensionering zo sterk in waarde heeft laten dalen en dat hij ten onrechte geen noodprocedure heeft ingebouwd waardoor bij een extreme waardevermindering de beleggingen liquide worden gemaakt.

Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (onder andere 2023-179, 2023-180, 2023-576 en 2023-0854), dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premieovereenkomst.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepalen dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 4 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

De pensioenuitvoerder voert bij verweer aan dat hij met de werkgever een overeenkomst heeft gesloten waarin de aanwijzingen zijn vastgelegd voor het te voeren beheer over de op de beleggingsrekening gestorte bedragen.

Hierbij is het gebruikelijk dat het beleggings- en het renterisico, binnen de afgesproken risicoprofielen, vanaf geruime tijd voor de pensioendatum stap voor stap worden verminderd. Ondanks het feit dat het renterisico verlaagd wordt door het aanpassen van de rentegevoeligheid van de beleggingen, kunnen (rente)marktontwikkelingen nog steeds een positief of negatief effect hebben op de waarde van de beleggingen. Dit effect beïnvloedt de hoogte van de uitkeringen die op de pensioendatum voor het alsdan opgebouwde kapitaal aangekocht kunnen worden. De rentegevoeligheid van het opgebouwde pensioenkapitaal zal op de pensioendatum ongeveer gelijk moeten zijn aan de inkoopfactor waartegen de uitkering wordt aangekocht. Dit beleggingsbeleid is ingegeven door de wettelijke regels, maar is ook in overeenstemming met de 'investment beliefs' van de pensioenuitvoerder.

Tijdens de hoorzitting is uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de

pensioenuitvoerder. Duidelijk werd dat het om een uitermate ingewikkelde materie gaat, waardoor het voor consumenten vaak lastig te beoordelen is of de pensioenuitvoerder iets te verwijten valt. Een substantiële daling van pensioenkapitaal vlak voor de pensioendatum is gevoelsmatig ook moeilijk als zorgvuldig beleggingsbeleid te aanvaarden.

De consument stelt dat een substantiële waardevermindering in de laatste fase van de kapitaalopbouw, vlak voor de pensionering, niet voor mag komen. En als dat wel gebeurt, heeft de pensioenuitvoerder de beleggingsrisico's dus onvoldoende beheerst of hij heeft onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de consument. De commissie overweegt dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder de consument juist beschermt tegen de ontwikkelingen op de rentemarkt. Dit doet de pensioenuitvoerder door het renterisico zo veel mogelijk onder controle te brengen, waardoor een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering wordt bewerkstelligd. Het beleggingsrisico wordt, conform de Pensioenwet en in lijn met de zorgplicht, afgebouwd naarmate de pensioendatum van de consument nadert. De Commissie van Beroep heeft in haar recente uitspraak van 19 januari 2024 (2024-0005) overigens bevestigd dat de prudent-personregel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt door in toenemende mate te beleggen in matching funds. Hierin zijn obligaties opgenomen. De waarde van die obligaties werken tegengesteld aan de rente. De werking is dan zo dat als de rente op de markt daalt, er minder levenslang pensioen kan worden aangekocht. Tegelijkertijd zal de waarde van de beleggingen in de matching funds toenemen waardoor het negatieve effect van de duurdere aankoop wordt gecompenseerd. Bij een rentestijging is de ontwikkeling tegengesteld, maar het effect vergelijkbaar. Het voorgaande betekent dat de in de laatste periode voor de pensioendatum het kapitaal in waarde kan fluctueren, maar dat de hoogte van de in nabije toekomst aan te kopen pensioenuitkering hierdoor nauwelijks wordt beïnvloed.

De consument stelt dat voor hem het matchen niet heeft gewerkt. De door hem aangedragen getallen zijn echter voor de commissie onvoldoende onderbouwd om zijn vergelijking te kunnen overnemen.

Het standpunt van de consument dat de pensioenuitvoerder zich moet concentreren op het realiseren van een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal in plaats van een stabiele pensioenuitkering, vindt geen steun in de Pensioenwet. De Pensioenwet bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering. De lifecyclesystematiek, die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van pensioendeelnemers.

De slotsom is dat de commissie op basis van de beschikbare informatie en documentatie geen reden heeft om de pensioenuitvoerder te verwijten dat die niet prudent heeft belegd of op

enige andere wijze tekort is geschoten.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 28-06-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0544

RECHTSPRAAK

Pensioenconsument kan niet bewijzen dat pensioenuitvoerder meer pensioen moet verevenen

Pensioenverevening na echtscheiding. Niet is komen vast te staan dat de ex-echtgenoot van de consument bij de verzekeraar meer pensioen heeft opgebouwd dan de verzekeraar na verevening aan de consument heeft gecommuniceerd. De verzekeraar heeft verklaard dat niet meer pensioen is opgebouwd. Evenmin is komen vast te staan dat de ex-echtgenoot bij de verzekeraar spaarloon heeft ondergebracht.

De consument stelt op grond van de salarisstrook het volgende. Op deze salarisstrook staat dat premie voor pensioen en prepensioen is ingehouden. Tijdens de echtscheidingsprocedure is echter geen jaaropgave met kenmerk [nummer 1] ingebracht, alleen de jaaropgave 2003 met kenmerk [nummer 2]. Dat betekent dat bij de berekening van de pensioenpremie in de procedure en bij de verevening van het pensioen slechts van één jaaropgave (over 2003) is uitgegaan. Omdat er in werkelijkheid meerdere jaaropgaven zijn, had haar ex-echtgenoot een hoger inkomen dan was opgegeven. Dat betekent dat er meer pensioen en prepensioen moet zijn opgebouwd en dat meer premie moet zijn betaald. De consument heeft de verzekeraar verzocht om alle polissen en voorwaarden te verstrekken. De verzekeraar heeft na ontvangst van de salarisstrook ook erkend dat het daarop vermelde bedrag voor spaarloon is ingehouden. De consument wil openheid van zaken en vordert verdeling van de spaarloonregeling.

De commissie moet beoordelen of de verzekeraar de door de consument verzochte informatie over het pensioen en het prepensioen van haar ex-echtgenoot moet verstrekken. Ook moet de commissie de vraag beantwoorden of de verzekeraar moet overgaan tot verdeling van het spaarloon dat volgens de consument bij de verzekeraar geadministreerd wordt. De commissie is van oordeel dat dit niet zo is en legt hieronder uit waarom.

De verzekeraar heeft in reactie op de klacht van de consument verklaard dat de consument een brief van 30 januari 2013 heeft gekregen in verband met de verdeling van het pensioen dat

staande huwelijk is opgebouwd. Daarbij heeft de verzekeraar verklaard dat niet meer pensioen is opgebouwd.

De verzekeraar heeft de consument verder bij brieven van 27 januari 2021 en 18 januari 2023 geïnformeerd dat haar ex-echtgenoot zijn pensioen vanaf 1 oktober 2025 wenst te ontvangen.

De commissie overweegt dat artikel 150 van het Wetboek van Rechtsvordering op deze kwestie van toepassing is. Dit artikel bepaalt dat de partij die zich beroept op de rechtsgevolgen van door haar gestelde feiten – bij voldoende betwisting door de tegenpartij – haar stellingen moet bewijzen. Toegepast op deze zaak houdt de regel in dat de consument – bij voldoende betwisting door de verzekeraar – moet bewijzen dat meer pensioen is opgebouwd dan aan haar is gecommuniceerd.

De consument baseert haar stelling op een salarisstrook uit 2003 die niet zou zijn ingebracht in de echtscheidingsprocedure, met een kenmerk dat niet overeenkomt met een jaaropgave die wel zou zijn ingebracht in die procedure. Over 2002 is wel een jaaropgave ingebracht met het kenmerk dat op de salarisstrook staat. De verzekeraar heeft betwist dat meer pensioen is opgebouwd dan aan de consument is gecommuniceerd en heeft verwezen naar haar brief van 30 januari 2013. Tegenover deze betwisting heeft de consument geen aanvullend bewijs kunnen leveren dat meer pensioen is opgebouwd. Naar het oordeel van de commissie biedt de salarisstrook onvoldoende bewijs om aannemelijk te maken dat tijdens het huwelijk van de consument en haar ex-echtgenoot bij de verzekeraar meer pensioen of prepensioen is opgebouwd dan zij in de brief van 30 januari 2013 heeft gecommuniceerd. Dat de salarisstrook een ander kenmerk heeft dan de jaaropgave over 2003 kan verschillende oorzaken hebben en betekent niet dat een jaaropgave met dit kenmerk ontbreekt. Dat betekent dat er geen grondslag bestaat voor toewijzing van de vordering tot het verstrekken van de door de consument gevraagde informatie. De commissie zal deze vordering afwijzen.

Verder geldt dat de ingangsdatum van het pensioen voor de consument na verevening afhankelijk is van de datum waarop het pensioen van de ex-echtgenoot ingaat. Hij heeft het recht deze datum uit te stellen. De verzekeraar heeft de consument hierover geïnformeerd.

De verzekeraar heeft bij verweer betwist bekend te zijn met de spaarloonregeling. De commissie stelt aan de hand van de overgelegde stukken vast dat de verzekeraar bij e-mail van september 2023 de consument heeft verwezen naar Knab. Uit de door de consument overgelegde stukken blijkt echter dat Knab heeft verklaard niet met de spaarloonregeling bekend te zijn. Dit betekent echter niet dat aannemelijk is geworden dat het spaarloon bij de verzekeraar werd opgebouwd en/of is ondergebracht. De enkele omstandigheid dat de consument over een salarisstrook beschikt waarop staat dat een premie voor het spaarloon

wordt ingehouden vormt hiervoor onvoldoende grondslag. De commissie zal de vordering tot verdeling van het spaarloon en de vordering tot verstrekking van enige informatie over deze regeling daarom afwijzen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 01-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0549

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder heeft voldoende prudent belegd

Zaak over de zorgplicht van een pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. De pensioenuitvoerder hanteert matching funds. Het beperken van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd dan wel op andere wijze te kort is geschoten.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder zeer onzorgvuldig heeft gehandeld door zijn pensioenkapitaal niet tijdig veilig te stellen. Hierdoor is het kapitaal in korte tijd met tienduizenden euro's in waarde gedaald. De pensioenuitvoerder heeft daarop gereageerd dat hij als doelstelling heeft om – in het kader van een prudente lifecycle – in de jaren voorafgaand aan de pensioendatum het te verwachten aan te kopen pensioen zoveel als mogelijk zal stabiliseren. Maar daarmee gaat de consument niet akkoord, omdat hij in de veronderstelling was dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder erop is gericht om naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal te streven. De consument verlangt daarom een compensatie voor het geleden verlies op de beleggingen in de maanden voorafgaand aan zijn pensionering. Zijn schade schat hij op ongeveer € 30.000.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door het pensioenkapitaal in de maanden voorafgaand aan de pensionering zo sterk in waarde heeft laten dalen en dat hij ten onrechte geen noodprocedure heeft ingebouwd waardoor bij een extreme waardevermindering de beleggingen liquide worden gemaakt.

Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (onder andere 2023-179, 2023-180, 2023-576 en 2023-0854), dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot

een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premieovereenkomst.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premieregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepalen dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 4 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

De pensioenuitvoerder voert bij verweer aan dat hij met de werkgever een overeenkomst heeft gesloten waarin de aanwijzingen zijn vastgelegd voor het te voeren beheer over de op de beleggingsrekening gestorte bedragen. Hierbij is het gebruikelijk dat het beleggings- en het renterisico, binnen de afgesproken risicoprofielen, vanaf geruime tijd voor de pensioendatum stap voor stap worden verminderd. Ondanks het feit dat het renterisico verlaagd wordt door het aanpassen van de rentegevoeligheid van de beleggingen, kunnen (rente-) marktontwikkelingen nog steeds een positief of negatief effect hebben op de waarde van de beleggingen. Dit effect beïnvloedt de hoogte van de uitkeringen die op de pensioendatum voor het alsdan opgebouwde kapitaal aangekocht kunnen worden. De rentegevoeligheid van het opgebouwde pensioenkapitaal zal op de pensioendatum ongeveer gelijk moeten zijn aan de inkoopfactor waartegen de uitkering wordt aangekocht. Dit beleggingsbeleid is ingegeven door de wettelijke regels, maar is ook in overeenstemming met de 'investment beliefs' van de pensioenuitvoerder.

Tijdens de hoorzitting is uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder. Duidelijk werd dat het om een uitermate ingewikkelde materie gaat, waardoor het voor consumenten vaak lastig te beoordelen is of de pensioenuitvoerder iets te verwijten valt. Een substantiële daling van pensioenkapitaal vlak voor de pensioendatum is gevoelsmatig ook moeilijk als zorgvuldig beleggingsbeleid te aanvaarden.

De consument stelt dat een substantiële waardevermindering in de laatste fase van de

kapitaalopbouw, vlak voor de pensionering, niet voor mag komen. En als dat wel gebeurt, heeft de pensioenuitvoerder de beleggingsrisico's dus onvoldoende beheerst of hij heeft onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de consument. De commissie overweegt dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder de consument juist beschermt tegen de ontwikkelingen op de rentemarkt. Dit doet de pensioenuitvoerder door het renterisico zo veel als mogelijk onder controle te brengen, waardoor een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering wordt bewerkstelligd. Het beleggingsrisico wordt, conform de Pensioenwet en in lijn met de zorgplicht, afgebouwd naarmate de pensioendatum van de consument nadert. De Commissie van Beroep heeft in haar recente uitspraak van 19 januari 2024 (2024-0005) overigens bevestigd dat de prudent-person regel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt door in toenemende mate te beleggen in matching funds. Hierin zijn obligaties opgenomen. De waarde van die obligaties werken tegengesteld aan de rente. De werking is dan zo dat als de rente op de markt daalt, er minder levenslang pensioen kan worden aangekocht. Tegelijkertijd zal de waarde van de beleggingen in de matching funds toenemen waardoor het negatieve effect van de duurdere aankoop wordt gecompenseerd. Bij een rentestijging is de ontwikkeling tegengesteld, maar het effect vergelijkbaar. Het voorgaande betekent dat de in de laatste periode voor de pensioendatum het kapitaal in waarde kan fluctueren, maar dat de hoogte van de in nabije toekomst aan te kopen pensioenuitkering hierdoor nauwelijks wordt beïnvloed.

Het standpunt van de consument dat de pensioenuitvoerder zich moet concentreren op het realiseren van een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal in plaats van een stabiele pensioenuitkering, vindt geen steun in de Pensioenwet. De Pensioenwet bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering. De lifecyclesystematiek, die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van pensioendeelnemers.

De slotsom is dat de commissie op basis van de beschikbare informatie en documentatie geen reden heeft om de pensioenuitvoerder te verwijten dat die niet prudent heeft belegd of op enige andere wijze tekort is geschoten. De klacht van de consument is dan ook ongegrond en zijn vordering wordt afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 28-06-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0550

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder heeft zorgplicht niet geschonden door onjuiste toepassing pensioengevend salaris

Geschil over de hoogte van het pensioengevend salaris van de consument. Volgens de consument wist althans had de pensioenuitvoerder moeten weten dat het laatstverdiende salaris van de consument moest worden doorgevoerd op zijn polis en is dit ten onrechte niet gebeurd. De commissie oordeelt dat de stelling van de consument geen steun vindt in het dossier en de consument de uitkering ontvangt waar hij recht op heeft, zelfs een hogere uitkering dan waarvoor premie is betaald. De conclusie is dat de pensioenuitvoerder niet in strijd heeft gehandeld met zijn zorgplicht.

Voor de consument is via zijn voormalige werkgevers (hierna: de werkgever) een pensioenverzekering gesloten bij een voorganger van de pensioenuitvoerder (hierna: de pensioenuitvoerder) en een WAO-hiaat verzekering. In de betreffende pensioenregelingen was een optieclausule opgenomen, op grond waarvan het pensioengevend salaris desgewenst kon worden verhoogd. Bij brief van 20 maart 1996 heeft de pensioenuitvoerder aan de adviseur van de werkgever/de consument (hierna: de adviseur) op diens verzoek een offerte gestuurd voor verhoging van de pensioenverzekering naar aanleiding van een verhoging van het salaris van de consument. Per 1 mei 2003 is de arbeidsovereenkomst tussen de consument en zijn nieuwe werkgever beëindigd.

Volgens de consument handelt de pensioenuitvoerder in strijd met zijn zorgplicht jegens de consument door niet het juiste pensioengevend salaris te hanteren voor zijn pensioenverzekering. De consument voert hiertoe de volgende argumenten aan. Het pensioengevend salaris van de consument is vanaf 2003 € 75.114. De pensioenuitvoerder is bij de vaststelling van het percentage premievrijstelling en arbeidsongeschiktheidspensioen ten onrechte uitgegaan van een lager pensioengevend salaris dan waarvoor hij verzekerd was. De consument vordert van de pensioenuitvoerder dat deze een volgens hem correct pensioengevend salaris doorvoert en een correct arbeidsongeschiktheidspercentage hanteert

De pensioenuitvoerder heeft al voor 30 maart 2004 aan de Stichting FVP doorgegeven dat het pensioengevend salaris € 75.114 moet zijn. De stelling van de pensioenuitvoerder dat de consument geen gebruik wenste te maken van de verhoging van het salaris treft geen doel, omdat de pensioenuitvoerder bij de opgave aan de Stichting FVP wel het nieuwe salaris van € 75.114 heeft gehanteerd.

De consument verwijt de pensioenuitvoerder dat deze een foutief (te laag) pensioengevend salaris hanteert voor zijn pensioenverzekering. In de kern is de vraag die de commissie moet beantwoorden of dit verwijt is terug te voeren op omstandigheden die binnen de verantwoordelijkheid en invloedssfeer van de pensioenuitvoerder vallen. Volgens de pensioenuitvoerder zijn de pensioenverzekering en de arbeidsongeschiktheidsverzekering gebaseerd op een jaarsalaris van € 57.880, terwijl feitelijk premie is betaald op basis van een jaarsalaris van € 50.587,17. Zou er al een verwijt kunnen worden gemaakt, aldus de pensioenuitvoerder, dan zou dit verwijt inhouden dat de consument een hogere uitkering ontvangt dan waarvoor premie is betaald. Uit het dossier blijkt dat de pensioenuitvoerder meermaals aan de werkgever en de adviseur van de consument heeft gecommuniceerd op welke wijze en tegen welke prijs het laatstverdiende salaris van de consument zou kunnen worden doorgevoerd op de polis van de consument. De stelling van de consument, te weten dat in reactie daarop aan de pensioenuitvoerder opdracht is gegeven om het pensioengevend salaris te verhogen en de daarbij behorende premie is betaald, vindt geen steun in het dossier. De consument heeft geen stuk over kunnen leggen waaruit onomwonden blijkt dat deze opdracht tot verhoging is gegeven én dat voor de verhoging het pensioengevend salaris premie is betaald.

Voor zover de consument zijn klacht onderbouwt door te verwijzen naar de op zijn laatstgenoten salaris van € 75.114 gebaseerde FVP-bijdrage, treft ook dit argument geen doel. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de op deze wijze vastgestelde bijdrage door de pensioenuitvoerder op méér dan correcte wijze is verwerkt in de verzekering van de consument. De FVP-bijdrage leidt tot een verhoging van de uitkering op de einddatum met € 8.971.

De commissie concludeert dat niet is komen vast te staan dat de pensioenuitvoerder gehouden is tot het doorvoeren op de polis van het laatst genoten salaris van de consument (te weten € 75.114) en evenmin dat voor een dergelijke verhoging een opdracht is gegeven en/of premie is betaald aan de pensioenuitvoerder. De klacht van de consument is dan ook niet terug te voeren op beslissingen die door de pensioenuitvoerder zijn of konden worden genomen. Op grond van het voorgaande komt de commissie tot het oordeel dat de pensioenuitvoerder niet in strijd met zijn zorgplicht heeft gehandeld en dat de klacht van de consument ongegrond is.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 03-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0557

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder heeft voldoende prudent belegd

Zorgplicht pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. Onder controle brengen van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd of op andere wijze te kort is geschoten.

De consument heeft van 1 januari 2014 tot 1 november 2021 uit hoofde van de arbeidsovereenkomst met zijn werkgever pensioen opgebouwd bij de pensioenuitvoerder. Op 1 juni 2016 heeft de pensioenuitvoerder de consument een brief gestuurd waarin de pensioenuitvoerder de consument informeert over de beleggingswaarde van het pensioenkapitaal op 1 januari 2015, die op dat moment € 6.663 bedroeg. Ook informeert de pensioenuitvoerder over het indicatief pensioenkapitaal op 67-jarige leeftijd. Hij schrijft onder meer: 'De mogelijke beleggingswaarde op 67-jarige leeftijd (weergegeven in het UPO 2015) is € 82.067. Wij komen tot deze beleggingswaarde door te rekenen met alle toekomstige premie inleg tot uw 67e inclusief een voorgeschreven verwacht rendement van 4%. Hieronder vindt u de formules voor het (...) te bereiken pensioenkapitaal.'

Per 1 november 2021 is het dienstverband van de consument geëindigd en is het pensioen premievrij gemaakt. Voorafgaand aan de premievrijmaking heeft de consument de pensioenuitvoerder bij e-mail van 18 maart 2021 om een opgave van zijn pensioen verzocht. De pensioenuitvoerder heeft hem bij brief van 1 april 2021 een opgave gestuurd, waarin een bedrag van € 72.872 als mogelijke beleggingswaarde van het pensioenkapitaal per 1 november 2022 is genoemd. Dit bedrag was gebaseerd op het voortzetten van het dienstverband en ging uit van de pensioendatum op 68-jarige leeftijd.

De consument en de pensioenuitvoerder hebben daarna gecorrespondeerd over de daling van het indicatieve pensioenkapitaal tussen 2015 en 2021 en over de vraag of de pensioenuitvoerder de consument enige zekerheid kan geven over het pensioenkapitaal op 67-jarige leeftijd. De pensioenuitvoerder heeft de consument bericht dat het niet mogelijk is te

bevestigen wat de waarde van het pensioenkapitaal gaat worden. Op 1 december 2022 heeft de pensioenuitvoerder het pensioenkapitaal overgedragen aan Atos Pensioenfonds zodat de consument een pensioenuitkering kon aankopen. De waarde van het pensioenkapitaal bedroeg op dat moment € 56.107,13. De consument stelt dat de pensioenuitvoerder niet heeft gewaakt voor de veiligheid, liquiditeit en beleggingsresultaten van zijn pensioenkapitaal. De pensioenuitvoerder heeft daarmee niet voldaan van het prudent person-beginsel. Verder legt de pensioenuitvoerder onjuiste en onduidelijke berekeningen over.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door niet te streven naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal, althans ervoor te waken dat dit kapitaal zoveel als mogelijk behouden blijft in de laatste jaren voorafgaand aan de pensionering van de consument. Daarnaast stelt de consument vragen bij de deugdelijkheid van de berekeningen van de pensioenuitvoerder over de (indicatieve) waarde van het pensioenkapitaal op verschillende tijdstippen.

De commissie gaat er bij de beantwoording van deze vraag van uit dat de klacht dat de pensioenuitvoerder niet heeft voldaan aan het prudent person-beginsel en de klacht dat de pensioenuitvoerder zich niet aan de belofte van 9 augustus 2021 heeft gehouden, in feite hetzelfde verwijt inhouden. In beide klachtonderdelen klaagt de consument dat de pensioenuitvoerder het pensioenvermogen niet als een goed huisvader heeft beheerd.

Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (Onder andere GC Kifid 2023- 0179, 2023-0180, 2023-0576 en 2023-0854), dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen weten dat de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger of lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premieovereenkomst. Daardoor had hij moeten of kunnen weten dat de exacte hoogte van het pensioenkapitaal tot aan de einddatum onzeker is.

De pensioenregeling van de consument is een beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid.

De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent person-regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in

het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepalen dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 4 van genoemd besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

De commissie is van oordeel dat er geen feiten of omstandigheden zijn gesteld waaruit kan worden afgeleid dat de pensioenuitvoerder niet heeft belegd volgens het prudent-personbeginsel. Hieronder licht de commissie dit oordeel toe.

De pensioenuitvoerder heeft aan de hand van de door hem overgelegde 'Verklaring inzake beleggingsbeginselen' uiteengezet dat hij voor de langere termijn een strategisch beleggingsbeleid heeft vastgesteld dat past bij de doelstellingen van de pensioenregeling en de voor de toedelingskring vastgelegde risicohouding. Dit beleid is gebaseerd op onderzoek onder andere door middel van zogenoemde ALM studies. De pensioenuitvoerder werkt met beleggingsprofielen en geeft – binnen het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan – invulling aan die profielen op zodanige wijze dat elk profiel past binnen de prudent person-regel. Het gaat om het optimaliseren van het pensioenresultaat voor de deelnemer binnen zijn beleggingsprofiel. Dit houdt in de praktijk in dat de pensioenuitvoerder zich in de opbouwfase richt op een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal en in de afbouwfase op een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. Dit laatste doet de pensioenuitvoerder door zakelijke waarden gradueel af te bouwen ten gunste van vastrentende waarden in de beleggingsmix en het renterisico geleidelijk te verlagen. Dit beleid is gericht op bescherming tegen ontwikkelingen op de rentemarkt, maar kan tot een daling van het pensioenkapitaal leiden als gevolg van het beleggingsrisico.

In antwoord op vragen van de consument over het gebruik van derivaten heeft de pensioenuitvoerder uiteengezet dat derivaten worden afgesloten om renterisico's te beheersen. De derivaten moeten ervoor zorgen dat het pensioenkapitaal meebeweegt met renteontwikkelingen. Het gevolg hiervan is dat de verwachte pensioenuitkering niet teveel schommelingen kent kort voor de pensionering, aldus de pensioenuitvoerder. 3.8 Tijdens de hoorzitting is uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder. Het gaat om uitermate ingewikkelde materie, waardoor het volstrekt begrijpelijk is dat het voor de consument lastig te beoordelen is of de pensioenuitvoerder iets te verwijten valt. Een substantiële daling van zijn pensioenkapitaal relatief vlak voor de pensioendatum is gevoelsmatig ook moeilijk te aanvaarden.

Het eindkapitaal is uiteindelijk lager uitgevallen dan het totaal aan ingelegde premies, wat volgens opgave van de verzekeraar een bedrag van € 57.803,33 was. Het enkele feit dat het kapitaal is gedaald geeft echter géén aanleiding te concluderen dat niet aan het prudent person-beginsel is voldaan, met name niet nu het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder gericht is geweest op het afbouwen van het renterisico.

De hoogte van de aan te kopen pensioenen is namelijk niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal, maar (juist) ook van de aankooptarieven op het moment van aankoop. Deze aankooptarieven zijn gekoppeld aan de rente. Is de rente op pensioendatum hoog, dan zal meer pensioen kunnen worden aangekocht. Omgekeerd geldt dat bij een lage rente minder pensioen kan worden aangekocht. Om te voorkomen dat een daling van de rente teveel invloed heeft op de hoogte van het aan te kopen pensioen, heeft de pensioenuitvoerder een stabilisatiemechanisme in de beleggingen ingebouwd. Deze beleggingen bewegen mee met de rentestand. Dit heeft wel tot gevolg dat het pensioenkapitaal ook meebeweegt. Het stabilisatiemechanisme werkt echter zo dat de uitkering redelijk stabiel blijft. De pensioenuitvoerder heeft dit met een tweetal pensioenkapitalen en een daarbij behorende indicatieve uitkering onderbouwd. De commissie heeft deze berekeningen actuariael laten controleren en ziet geen aanleiding de conclusie van de pensioenuitvoerder dat de uitkering is gestegen ondanks de daling van het pensioenkapitaal, in twijfel te trekken.

Het is dan ook niet gebleken de pensioenuitvoerder de belofte aan de consument heeft geschonden om als 'een goed huisvader' voor het pensioenkapitaal van de consument te zorgen door geen veiligheidsklep in te bouwen of aan de noodrem te trekken. Zoals hierboven is uiteengezet, is het door de pensioenuitvoerder gehanteerde stabilisatiemechanisme in overeenstemming met het prudent person-beginsel en bedoeld als veiligheidsklep en noodrem. Dat dit mechanisme geen absolute bescherming biedt aan het pensioenkapitaal is inherent aan beleggen. Voor een waarschuwingsverplichting zoals door de consument gesteld is dan ook geen plaats, nu de pensioenuitvoerder reeds een beleggingsbeleid hanteert dat de risico's zoveel als mogelijk mitigeert. Voor zover de consument betoogt dat de pensioenuitvoerder zich moet concentreren op het realiseren van een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal in plaats van een stabiele uitkering, overweegt de commissie dat dit geen steun vindt in de Pensioenwet. Deze bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering. De lifecyclesystematiek die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van de pensioendeelnemers.

De Commissie van Beroep heeft in haar uitspraak van 19 januari 2024 bevestigd dat de prudent-personregel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt., CvB Kifid 2024-0005, nr. 5.5.

Ten slotte merkt de commissie hier op dat prognoses over het eindkapitaal die in een Uniform Pensioen Overzicht (of UPO) zijn opgenomen, alleen een indicatie geven van het te bereiken pensioen. Deze indicaties zullen – om verschillende redenen – nooit gelijk zijn aan het daadwerkelijke eindresultaat. Allereerst omdat het pensioenkapitaal belegd wordt en de waarde van beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is. Daarnaast omdat de pensioenuitkering afhankelijk is van de tarieven op het moment van aankoop. Verder geldt onder meer dat een UPO uit gaat van een standaard situatie, waarbij geen rekening wordt gehouden met toekomstige ontwikkelingen en persoonlijke keuzes. Zoals in dit geval het premievrij maken als gevolg van het einde van een dienstverband en het vervroegen van het pensioen ten opzicht van de standaard pensioenleeftijd van 68 jaar.

De consument heeft berekend dat zijn eindkapitaal € 80.038 zou moeten zijn. Dit bedrag komt in de buurt van het in de brief van 1 juni 2016 gecommuniceerde indicatieve pensioenkapitaal van € 82.067. Deze berekening heeft hij gemaakt door de beleggingswaarde van het pensioenkapitaal op 1 januari 2015 van € 6.663 (genoemd in de brief van 1 juni 2016 en in het UPO van 2015) iedere maand te verhogen met de ingelegde premie en dat bedrag vervolgens steeds te vermeerderen met de maatmanrendementen, zoals gepubliceerd door de pensioenuitvoerder.

De actuaris van Kifid heeft de berekening van de consument getoetst. Daarbij heeft zij met andere uitgangspunten gerekend dan de consument. Allereerst heeft de actuaris de maatmanrendementen van een 65-jarige deelnemer gebruikt, omdat de consument begin 2021 bijna 65 jaar is. Daarnaast heeft zij het kwartaalrendement van 2022 herrekend naar een jaarrendement. Het resultaat is dan een berekend bedrag van € 56.800 op 1 november 2022. Dit bedrag ligt in lijn met het aan Atos overgedragen kapitaal van € 56.107,13.

De consument heeft aangevoerd dat de pensioenuitvoerder bepaalde informatie, dan wel documentatie niet heeft aangeleverd, terwijl hij daar wel toe verplicht is. De pensioenuitvoerder heeft aangevoerd dat hij deze informatie verstrekt heeft in de Verklaring inzake beleggingsbeginselen. Bepaalde informatie stelt de pensioenuitvoerder niet te kunnen verstrekken, omdat deze alleen voor interne doeleinden bedoeld is of concurrentiegevoelig is. De commissie constateert dat de informatie die volgens de consument ontbreekt, voor het overgrote deel is verstrekt door middel van de Verklaring inzake beleggingsbeginselen. Niet is gebleken dat de consument onvoldoende is geïnformeerd over het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder.

Nu niet is komen vast te staan dat de pensioenuitvoerder in strijd heeft gehandeld met het prudent person-beginsel of enige andere op hem rustende zorgplicht heeft geschonden, zal de commissie overgaan tot afwijzing van de vordering.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 03-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0559

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder heeft voldoende prudent belegd

Zaak over de zorgplicht van een pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. De pensioenuitvoerder hanteert een zogenoemde pensioenstabilisator om het renterisico onder controle te brengen en te streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd dan wel op andere wijze tekort is geschoten.

De consument heeft deelgenomen aan de pensioenregeling van zijn voormalig werkgever die bij de pensioenuitvoerder is ondergebracht. Deze regeling is op basis van een beschikbare premie, welke in fondsen wordt belegd om een pensioenkapitaal op te bouwen.

De consument constateert dat in de maanden voorafgaand aan zijn pensionering zijn pensioenkapitaal met minstens 30% is afgenomen. De consument heeft tekst en uitleg gevraagd aan de pensioenuitvoerder gezien de substantiële waardedaling. Deze vragen zijn echter in de optiek van de consument onvoldoende beantwoord, waarna hij zich tot Kifid heeft gewend.

De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder zeer onzorgvuldig heeft gehandeld door zijn pensioenkapitaal niet tijdig veilig te stellen. In zijn ogen is sprake van een te passief beheer, zijn de ingelegde premies ondergebracht in fondsen met een tekortschietende rating en is geen sprake van enige anticipatie in geval van gewijzigde omstandigheden. Hierdoor is het kapitaal in korte tijd met tienduizenden euro's gedaald. Met het antwoord dat de pensioenuitvoerder als doelstelling heeft om – in het kader van een prudente lifecycle – in de jaren voorafgaand aan de pensioendatum het te verwachten aan te kopen pensioen zo veel mogelijk te stabiliseren gaat de consument niet akkoord, omdat hij in de veronderstelling was dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder erop is gericht om naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal te streven. De consument is van mening dat een compensatie voor het geleden verlies op de beleggingen in de maanden voorafgaand aan zijn pensionering op zijn plaats is. Zijn schade schat hij op een bedrag van ruim € 37.000.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door bij de toepassing van de lifecycle uit te gaan van het principe om in de jaren voorafgaand aan de pensionering van de consument niet (meer) te streven naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal, maar naar het zo veel mogelijk stabiliseren van de te verwachten aan te kopen pensioenaanspraak.

Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (onder andere 2023-179, 2023-180, 2023-576 en 2023-0854), dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premieovereenkomst.

De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premiereregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepalen dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 4 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.

De pensioenuitvoerder heeft bij verweer aangevoerd dat een overeenkomst met de werkgever van de consument is afgesloten waarin de aanwijzingen zijn vastgelegd voor het te voeren beheer over de op de beleggingsrekening gestorte bedragen. Hierbij is het gebruikelijk dat het beleggings- en het renterisico, binnen de afgesproken risicoprofielen, geruime tijd vóór de pensioendatum stap voor stap worden verminderd. Ondanks het feit dat het renterisico verlaagd wordt, door het aanpassen van de duration ofwel de rentegevoeligheid van de beleggingen, kan als gevolg van (rente) marktontwikkelingen nog steeds een positief of negatief effect op de waarde van de beleggingen ontstaan. Dit effect beïnvloedt de hoogte van de uitkeringen die op de pensioendatum voor het alsdan opgebouwde kapitaal aangekocht kunnen worden. De rentegevoeligheid van het opgebouwde pensioenkapitaal zal op de

pensioendatum ongeveer gelijk moeten zijn aan de inkoopfactor waartegen de uitkering wordt aangekocht. Dit beleggingsbeleid is ingegeven door de wettelijke regels.

Tijdens de hoorzitting is uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder. Het gaat om uitermate ingewikkelde materie, waardoor het volstrekt begrijpelijk is dat het voor de consument lastig te beoordelen is of de pensioenuitvoerder iets te verwijten valt. Een substantiële daling van zijn pensioenkapitaal relatief vlak voor de pensioendatum is gevoelsmatig ook moeilijk te aanvaarden.

De vragen van de commissie, maar ook die van de consument, zijn tijdens de hoorzitting door de pensioenuitvoerder beantwoord waardoor meer inzicht is verkregen in de beweegredenen van zijn beleggingsbeleid in het kader van een prudente lifecycle. Het verloop hiervan is getest door middel van een Asset Liability Management studie onder een veelvoud van scenario's, waaronder renteschokken. Doordat het renterisico geleidelijk wordt afgebouwd, kan een rentestijging gunstig zijn voor (gewezen) deelnemers die tegen de pensioendatum aanzitten. De hoogte van de aan te kopen pensioenen is namelijk niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal, maar (juist) ook van de op dat moment geldende aankoopstarieven, die gekoppeld zijn aan de rente.

Voor zover de consument stelt dat een substantiële waardevermindering in de laatste fase van zijn deelnemerschap, voorafgaand aan de pensionering, niet voor mag komen en de pensioenuitvoerder de beleggingsrisico's onvoldoende heeft beheerst of onvoldoende rekening heeft gehouden met de belangen van de consument, merkt de commissie op dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder de consument juist beschermt tegen de ontwikkelingen op de rentemarkt. Dit doet de pensioenuitvoerder door met name het renterisico – zo veel als mogelijk – onder controle te brengen, waardoor een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering wordt bewerkstelligd. Het beleggingsrisico wordt, conform de Pensioenwet en in lijn met de zorgplicht, afgebouwd naarmate de pensioendatum van de consument nadert. De Commissie van Beroep heeft in haar recente uitspraak van 19 januari 2024 (2024-0005) overigens bevestigd dat de prudent-personregel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt.

Het standpunt van de consument dat de pensioenuitvoerder zich moet concentreren op het realiseren van een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal in plaats van een stabiele pensioenuitkering, vindt geen steun in de Pensioenwet. De Pensioenwet bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering. De lifecyclesystematiek, die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van pensioendeelnemers.

Tot slot merkt de commissie op dat het verwijt van de consument dat de pensioenuitvoerder bij het beleggen van de premies gebruik zou maken van fondsen met een tekortschietende rating niet terecht is. Tijdens de hoorzitting heeft de pensioenuitvoerder uitgelegd dat de rating zoals die door Morningstar wordt afgegeven van algemene aard is, waarbij het specifieke doel waarvoor de pensioenuitvoerder deze fondsen gebruikt niet is meegenomen. De betreffende fondsen zorgen ervoor, zoals hierboven al uiteen is gezet, dat het renterisico in de laatste periode voor de pensioendatum wordt afgedekt. De desbetreffende rating is in dit verband dan ook ongeschikt om een oordeel over de fondsen te baseren.

De slotsom is dat de commissie op basis van de beschikbare informatie en documentatie geen reden heeft om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd of op enige andere wijze tekort is geschoten. De klacht van de consument is dan ook ongegrond en zijn vordering moet worden afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 04-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0560

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder niet verantwoordelijk voor inhoud oud pensioenreglement met indexatie

De consument stelt dat hij recht heeft op onvoorwaardelijke indexatie sinds 2009 en hij beroept zich op de aanvankelijk opgenomen bepaling in het pensioenreglement van 1 januari 1999. De commissie oordeelt dat – zoals de pensioenuitvoerder terecht stelt – op grond van de destijds vigerende Pensioen- en spaarfondsenwet niet de pensioenuitvoerder, maar de werkgever verantwoordelijk was voor de inhoud van het pensioenreglement en de berichtgeving daarover aan de deelnemers. De consument moet in geval van eventueel daarbij gemaakte fouten niet de pensioenuitvoerder hierop aanspreken, maar zijn werkgever. De commissie spreekt zich niet uit over de handelwijze van de werkgever.

De consument stelt dat de pensioenuitvoerder jegens hem gehouden is tot onvoorwaardelijke indexatie van zijn pensioenuitkering. Volgens de consument is de oorspronkelijke tekst van artikel 22 van het [naam werkgever] reglement van 1999 van toepassing en heeft de consument om die reden recht op volledige prijscompensatie na 2008. Door dit na te laten althans onvoldoende te compenseren, handelt de pensioenuitvoerder in strijd met de op hem rustende zorgplicht jegens de consument.

De consument vordert van de pensioenuitvoerder een bedrag van € 430.960 wegens het uitblijven van indexatie vanaf 2008 en de (toekomstige) financiële en fiscale gevolgen daarvan, inclusief gemaakte en nog te maken kosten en wettelijke rente vanaf 1 januari 2009.

De consument voert hiertoe de volgende argumenten aan. De pensioenuitvoerder voert de pensioentoezegging van de werkgever aan de consument uit. In 1999 heeft de pensioenuitvoerder in dat kader de tekst voor het pensioenreglement opgesteld ten behoeve van de werkgever. Hierdoor is een rechtstreekse relatie ontstaan tussen de pensioenuitvoerder

en de consument. De consument kan om die reden de pensioenuitvoerder aanspreken op fouten in de uitvoering, in dit geval het achterwege laten van indexatie van de pensioenuitkering van de consument.

De pensioenuitvoerder heeft in 2003 een wijziging doorgevoerd in artikel 22.1 van het pensioenreglement zonder de daartoe vereiste instemming van betrokken partijen. Deze wijziging, te weten het vervangen van onvoorwaardelijke indexatie door voorwaardelijke indexatie, is dan ook ongeldig.

Voor zover de pensioenuitvoerder aanvoert dat de werkgever geen premie heeft betaald voor onvoorwaardelijke indexatie, kan hij dit argument niet aan de consument tegenwerpen. Het had op de weg van de pensioenuitvoerder gelegen om destijds, bij het opstellen van het litigieuze reglement in 1999, ervoor te zorgen dat hij een navenante premie zou ontvangen van de werkgever. Dat dit kennelijk niet is gebeurd, is een omstandigheid die niet binnen de risicosfeer van de consument valt.

De Hoge Raad heeft in 2019 geoordeeld in een zaak die geheel vergelijkbaar is met de situatie van de consument (ECLI:NL:PHR:2019:954 en ECLI:NL:HR:2019:2035, PR 2020-0011). De voor de consument gunstige uitkomst van deze procedure is van toepassing op de klacht van de consument.

Voor de beoordeling van deze zaak moet worden uitgegaan van de destijds vigerende PSW. De pensioentoezegging, te weten de toezegging van de werkgever aan de werknemer om op een bepaalde manier pensioen op te bouwen ten behoeve van de werknemer, is in het geval van de consument bij [naam pensioenuitvoerder] als pensioenuitvoerder ondergebracht. In dat kader is de werkgever een verzekeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder aangegaan. 3.2 Volgens de consument is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor de inhoud van het pensioenreglement, omdat de pensioenuitvoerder destijds de werkgever zou hebben geadviseerd over het op te stellen reglement, waarin – volgens de pensioenuitvoerder abusievelijk – in 1999 een recht op onvoorwaardelijke indexatie zou zijn opgenomen voor gepensioneerden en gewezen deelnemers. De pensioenuitvoerder stelt zich op het standpunt dat onder de werking van de PSW de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het pensioenreglement altijd bij de werkgever lag. De consument verwijst ter onderbouwing van zijn standpunt dat de pensioenuitvoerder verantwoordelijk is naar een conclusie van een advocaat-generaal en jurisprudentie van de Hoge Raad (ECLI:NL:PHR:2019:954 en ECLI:NL:HR:2019:2035), waarin de Hoge Raad heeft geoordeeld over de zorgplicht van de pensioenuitvoerder bij een collectieve waardeoverdracht. De commissie volgt de consument niet in zijn stelling dat zijn vordering moet worden toegewezen op grond van deze jurisprudentie. Anders dan de consument stelt, is zijn situatie niet te vergelijken met de

situatie waarover de Hoge Raad heeft geoordeeld. Daarin stond de zorg- en informatieplicht van de pensioenuitvoerder bij een collectieve waardeoverdracht conform de Pensioenwet centraal. Deze wet is niet van toepassing op de klacht van de consument.

In de onderhavige kwestie moet – zoals de pensioenuitvoerder terecht stelt – worden uitgegaan van de informatieplicht zoals die ten tijde van de PSW op de werkgever rustte. Meer concreet blijkt deze verplichting uit artikel 27 lid 1 van het pensioenreglement. Verder blijkt uit artikel 27 lid 6 van het pensioenreglement dat een belanghebbende bij een vermeende onjuiste handelwijze door de werkgever met betrekking tot de informatievoorziening zich niet tot de pensioenuitvoerder moet wenden.

Dat de pensioenuitvoerder in november 1998 aan de deelnemers/belanghebbenden een brief heeft gezonden om hen te informeren over het feit dat de bestaande pensioenregeling bij de pensioenuitvoerder is ondergebracht, maakt dit niet anders. Deze brief vermeldt overigens dat de basis pensioenregeling exact gelijk is aan de regeling van het bedrijfspensioenfonds.

Partijen verschillen verder van mening over de vraag welke versie van de tekst van het pensioenreglement leidend is als het gaat om het recht op indexatie. De consument is van mening dat de pensioenuitvoerder hierop kan worden aangesproken.

De commissie volgt de consument niet in zijn opvatting. Zo al zou kunnen worden vastgesteld of – en – zo ja – door wie, er tekstuele fouten zijn gemaakt bij het opstellen van de indexatiebepalingen in het pensioenreglement, dan kan de consument niet de pensioenuitvoerder hierop aanspreken. De eindverantwoordelijkheid voor de inhoud van het pensioenreglement lag destijds, ten tijde van de PSW, bij de werkgever, niet bij de pensioenuitvoerder (artikel 2 lid 1 PSW).

De pensioenuitvoerder stelt terecht dat hij niet kan en hoeft op te komen voor een eventuele onjuiste handelwijze van de kant van de werkgever. Volgens de pensioenuitvoerder is het evenwel niet aannemelijk dat bij de werkgever de intentie bestond om onvoorwaardelijke indexatie toe te kennen, onder andere omdat hiervoor door de werkgever geen premie is betaald aan de pensioenuitvoerder. Met andere woorden: er is niet gekozen voor verzekering van onvoorwaardelijke indexatie. Ten overvloede merkt de commissie hierbij op dat zij niet bevoegd is om zich over de handelwijze van de werkgever uit te spreken.

De consument heeft geen andere argumenten aangevoerd of stukken overgelegd op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de pensioenuitvoerder gehouden is tot het verstrekken van een uitkering op basis van onvoorwaardelijke indexatie.

Op grond van het voorgaande komt de commissie tot het oordeel dat de klacht van de consument ongegrond is. De vordering van de consument wordt afgewezen.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 04-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0565

RECHTSPRAAK

Geen schending zorgplicht uitvoerder bij daling pensioenkapitaal

De consument klaagt over de uitvoering van haar pensioenregeling, een beschikbare premieregeling, door de pensioenuitvoerder. Zij vordert compensatie vanwege waardedaling van de beleggingen. De commissie oordeelt dat de pensioenuitvoerder correct uitvoering heeft gegeven aan de pensioenregeling door het renterisico af te dekken naarmate de pensioeningangsdatum dichterbij komt. Hiermee heeft hij gehandeld in overeenstemming met het bepaalde in het pensioenreglement en de zogeheten prudent-personregel.

De voormalig werkgever (hierna: de werkgever) van de consument heeft haar pensioenregeling met ingang van 13 juli 2015 bij de pensioenuitvoerder ondergebracht. Het betreft een beschikbare premieregeling. Naar aanleiding van een waardedaling van de beleggingen vanaf 2022 heeft de consument een klacht ingediend bij de pensioenuitvoerder. De interne klachtbehandeling heeft niet tot een oplossing van de klacht geleid.

De consument stelt dat de pensioenuitvoerder in strijd met zijn zorgplicht heeft gehandeld door een onjuist beleggingsbeleid te voeren aan de hand van een systeem dat gebaseerd is op rentedalingen. Hierdoor is het pensioenkapitaal substantieel in waarde gedaald. Verder verwijt de consument de pensioenuitvoerder dat hij, zonder eerst na te gaan of dit bij de consument paste, haar heeft verplicht om deel te nemen aan de beschikbare premieregeling. De consument vordert van de pensioenuitvoerder compensatie in de vorm van een hogere pensioenuitkering in verband met de waardedaling van het pensioenkapitaal.

De consument stelt dat zij de dupe is geworden van een onjuist beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder. Deze heeft volgens haar te weinig oog (gehad) voor haar individuele situatie. Zij stelt dat zij door onder meer de pensioenuitvoerder verplicht is om deel te nemen aan een pensioenregeling op basis van beleggen zonder dat is nagegaan of de consument

bekend is met beleggen of dat zij hier voldoende kennis van heeft. Naar het oordeel van de commissie vinden deze stellingen geen steun in het dossier. De commissie licht haar oordeel hierna toe.

De commissie stelt voorop dat de keuze voor de pensioenregeling waaraan de consument deelneemt, het onderbrengen hiervan bij de pensioenuitvoerder en de communicatie daarover binnen de invloeds- en risicosfeer van de werkgever ligt. De pensioenuitvoerder staat hier buiten. Hij voert de gekozen pensioenregeling alleen uit. De commissie kan de handelwijze beoordelen van de pensioenuitvoerder als uitvoerder van de door de werkgever gekozen regeling. 3.3 Uitgangspunt bij de beoordeling vormt de pensioenwetgeving. Op grond van artikel 52a van de Pensioenwet (PW) is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en is artikel 135 PW van toepassing, waarin is bepaald dat waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden, de prudent person regel.

Bij de uitvoering van de pensioenregeling belegt de pensioenuitvoerder de premies standaard voor rekening en risico van de consument volgens een lifecycle. Dit staat ook in artikel 7 van het toepasselijke pensioenreglement en dit is in overeenstemming met de prudent person regel.

Zoals in eerdere uitspraken van de commissie aan de orde is gesteld, is het een feit van algemene bekendheid dat aan beleggen risico's verbonden zijn en de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is. Dit heeft gevolgen voor de hoogte van het pensioenkapitaal op de einddatum van de premieovereenkomst (zie ook Geschillencommissie Kifid 2023-0179, 2023-0180, 2023-0276 en 2024-0281).

Met het op de pensioendatum beschikbare pensioenkapitaal moet de consument een pensioenuitkering aankopen. De hoogte van de pensioenuitkering is niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal op het moment van aankoop, maar vooral ook van de rentestand op dat moment. De pensioenuitvoerder is daarom gehouden het renterisico af te dekken. Dit doet hij door in toenemende mate in zogeheten matchingfondsen te beleggen naarmate de pensioendatum nadert. De koers van die matching fondsen daalt bij een stijgende rente en stijgt bij een dalende rente. Hierdoor fluctueert het kapitaal, maar wordt een zo stabiel mogelijke uitkering bewerkstelligd. De pensioenuitvoerder handelt hiermee geheel overeenkomstig zijn zorgplicht jegens de consument (zie onder meer Commissie van Beroep Kifid 2024-0005).

De klacht van de consument dat de pensioenuitvoerder een onjuist beleggingsbeleid hanteert is dan ook ongegrond.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 15-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0607

RECHTSPRAAK

Indexatievordering jegens pensioenuitvoerder afgewezen

Pensioenverzekering. Indexatie. Volgens de consument is de pensioenuitvoerder verplicht om zijn pensioen te indexeren op basis van de inflatie en weigert de pensioenuitvoerder ten onrechte om hiertoe over te gaan. De commissie oordeelt dat de pensioenuitvoerder correct uitvoering heeft gegeven aan het pensioenreglement, waarin indexatie onder voorwaarden mogelijk is, maar waarbij ook geldt dat voor de financiering hiervan de werkgever verantwoordelijk is. Door het faillissement van de voormalig werkgever van de consument is na 2012 indexatie van zijn pensioenaanspraken daarom achterwege gebleven. De commissie concludeert dat de pensioenuitvoerder correct uitvoering heeft gegeven aan het pensioenreglement, waarin indexatie onder voorwaarden mogelijk is, maar geen verplichting voor de pensioenuitvoerder is opgenomen om ook te indexeren na het faillissement van de werkgever.

De consument heeft deelgenomen aan de pensioenregeling van zijn (voormalig) werkgever, waarvoor vrijstelling van de verplichte deelname aan de BpfBOUW-regeling is verkregen. In eerste instantie was er sprake van een opbouw aan de hand van een eindloonregeling. In 2006 heeft de werkgever – de verplichte – overstap gemaakt naar een middelloonregeling op grond van de wijziging van de Normpensioenregeling Bouwnijverheid. De pensioenaanspraken van de consument werden overeenkomstig de regeling van het Bedrijfstakpensioenfonds Bouwnijverheid jaarlijks geïndexeerd, voor het laatst per 1 januari 2010. In 2011 en 2012 was er geen sprake van indexatie. De (voormalig) werkgever is per 20 maart 2012 failliet verklaard. Vanaf dat moment is het pensioen van de consument niet meer verhoogd. De consument heeft tekst en uitleg gevraagd aan de pensioenuitvoerder over het uitblijven van de verdere indexatie van zijn pensioenaanspraken. Deze vragen zijn echter in de optiek van de consument onvoldoende beantwoord, waarna hij zich tot Kifid heeft gewend. De consument verwijt de pensioenuitvoerder dat deze weigert om over te gaan tot indexering van de

pensioenuitkering van de consument. Na 2010 heeft geen verhoging meer plaatsgevonden, terwijl de consument in de veronderstelling was dat er sprake is van een toezegging dat de pensioenuitvoerder het indexatiebeleid van de BpfBOUW-regeling zou blijven volgen. Een en ander conform hetgeen in het pensioenreglement is bepaald.

De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder jegens de consument gehouden is om zijn pensioenaanspraken ook na het faillissement van de voormalig werkgever te blijven indexeren. De commissie beantwoordt deze vraag ontkennend en licht haar oordeel hierna toe. Volgens de consument zou de pensioenuitvoerder gehouden zijn om zijn pensioenuitkering ook na 2012 te blijven indexeren. Deze opvatting vindt geen steun in de stukken in het dossier. Hoe teleurstellend ook voor de consument, van een dergelijke toezegging door of garantie van de pensioenuitvoerder is niet gebleken. Het kan niet ter discussie staan dat voor de financiering van een indexatie de voormalig werkgever van de consument verantwoordelijk is. Voor elke verhoging waren aanvullende premies of koopsommen verschuldigd. Er zijn geen stukken waaruit blijkt dat de consument mocht veronderstellen dat na het faillissement van de voormalig werkgever de indexatie van zijn pensioenuitkering voor rekening zou komen van de pensioenuitvoerder. De commissie concludeert dat de pensioenuitvoerder correct uitvoering heeft gegeven aan het pensioenreglement, waarin indexatie onder voorwaarden mogelijk is, maar geen verplichting voor de pensioenuitvoerder is opgenomen om ook te indexeren na het faillissement van de werkgever. De pensioenuitvoerder kan niet worden aangesproken op het feit dat de consument deze verwachting wel had.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 19-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0635

RECHTSPRAAK

Pensioenconsument heeft geen recht op hogere indexatie

Pensioenverzekering. Volgens de consument is de pensioenuitvoerder verplicht (jaarlijks) met een hoger percentage te indexeren dan de afgelopen jaren is gebeurd. Hetgeen de consument wenst, volgt niet uit het pensioenreglement. Dat in de UPO's een fout staat, brengt evenmin mee dat recht bestaat op een nadere indexatie. In het pensioenreglement is niet bepaald dat de pensioenuitvoerder de tegoeden uit het depot had moet aanwenden voor indexatie na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst. Ten slotte oordeelt de commissie dat er geen (bovenwettelijke) informatieplicht bestaat op grond waarvan de pensioenuitvoerder de consument had moeten informeren over de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst. De vordering wordt afgewezen.

De consument heeft via zijn voormalige werkgever tot 1 maart 2013 pensioenaanspraken verworven bij de pensioenuitvoerder. De door de consumenten opgebouwde aanspraken zijn per 1 januari 2022 voor het laatst geïndexeerd met 0,65 procent. Per 31 december 2022 bedraagt de hoogte van het pensioen per pensioendatum € 38.472,65 bruto per jaar.

De consument stelt zich op het standpunt dat het pensioenreglement in 2015 is gewijzigd zonder dat hij hierover door de pensioenuitvoerder is ingelicht. Dit betekent volgens hem dat het oude pensioenreglement uit 2010 nog steeds geldend is en de pensioenaanspraken conform het oude pensioenreglement moeten worden geïndexeerd. Verder staat in de jaarlijks aan de consument verstrekte Uniforme Pensioenoverzichten (UPO's) dat de werkgever probeert ieder jaar het opgebouwde pensioen te verhogen met de loonontwikkeling. In de praktijk wordt echter niet geïndexeerd conform de loonontwikkeling.

Daarnaast voert de consument aan dat de pensioenuitvoerder conform het pensioenreglement bij het einde van de uitvoeringsovereenkomst het saldo van het depot conform het

pensioenreglement had moeten gebruiken om pensioenen te verhogen.

Ten slotte verwijt de consument de pensioenuitvoerder hem in 2015 of 2016 niet op de hoogte te hebben gebracht van het beëindigen van de tussen zijn (voormalig) werkgever en de pensioenuitvoerder gesloten uitvoeringsovereenkomst. Indien hij had geweten dat er als gevolg van het beëindigen van de uitvoeringsovereenkomst geen overrente meer in het depot bedoeld voor toeslagverlening gestort zou worden, had hij zorggedragen voor een aanvullende oudedagsvoorziening als compensatie voor het wegvallen van de periodieke toeslagverlening.

De consument vordert dat zijn pensioenaanspraken met 14 procent worden geïndexeerd per 1 januari 2024. Hij zoekt hierbij aansluiting bij het totaal van de in 2022 en 2023 door het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) verleende indexaties. Daarnaast maakt hij aanspraak op de wettelijke rente over € 38.472,65 per 16 januari 2024.

De commissie stelt allereerst vast dat tussen partijen niet ter discussie staat dat het pensioenreglement 2010 op dit moment nog van toepassing is. De pensioenuitvoerder heeft uitgelegd dat de uitvoeringsovereenkomst met de voormalig werkgever van de consument per 31 december 2015 afliep en niet is verlengd. Dit heeft echter geen wijziging gebracht in het voor de consument toepasselijke pensioenreglement. Het pensioenreglement 2010 is tot op heden van kracht tussen partijen. Uit het pensioenreglement volgt geen recht op een hogere indexatie

Volgens de consument zou de pensioenuitvoerder gehouden zijn om zijn pensioenuitkering (jaarlijks) met een hoger percentage te indexeren dan de afgelopen jaren is gebeurd. Dit volgt volgens hem uit de tekst van het pensioenreglement 2010. Uit artikel 11 van het pensioenreglement 2010¹ volgt kort gezegd dat de werkgever jaarlijks probeert toeslag te verlenen en dat voor de financiering hiervan gelden uit een beleggingsdepot worden onttrokken. Dit depot wordt gevuld met overrente en beleggingsopbrengsten. Als het saldo onvoldoende is voor het verlenen deze toeslag, wordt een lagere of geen toeslag gegeven. Deze voorwaardelijke toeslagverlening biedt geen zekerheid of indexatie (jaarlijks) plaats vindt of over de hoogte van de indexaties. Hoewel de commissie zich kan voorstellen dat de consument teleurgesteld is dat er de afgelopen jaren geen of in beperkte mate is geïndexeerd, volgt uit het pensioenreglement 2010 niet dat aanspraak bestaat op een hogere indexatie. Evenmin blijkt uit het pensioenreglement 2010 dat de pensioenuitspraken van de consument geïndexeerd moeten worden in gelijke mate als de door het ABP verleende indexatie, zoals de consument wenst. Informatie in UPO's is niet bepalend

Dat in de aan de consument verstrekte UPO's staat dat de werkgever probeert ieder jaar het

opgebouwde pensioen probeert te verhogen met de loonontwikkeling betekent evenmin dat de consument recht heeft op (een hogere) indexatie van zijn pensioenaanspraken.

De pensioenuitvoerder heeft uitgelegd dat tekst zoals vermeld op het UPO over verhoging van het opgebouwde pensioen gelijk aan de loonontwikkeling alleen geldt voor actieve deelnemers. Het berust op een fout dat deze tekst ook op de UPO's staat vermeld die de consument heeft ontvangen na zijn uitdiensttreding. De pensioenuitvoerder heeft excuses gemaakt voor deze fout en laten weten de gegevens in zijn administratie aan te zullen passen.

Het UPO is niet te duiden als een rechtshandeling als bedoeld in artikel 3:33 en 3:35 van het Burgerlijk Wetboek zodat de vertrouwensbescherming van laatstgenoemd artikel niet kan worden ingeroepen. Bovendien staat op de UPO's zelf een verwijzing naar het pensioenreglement waarbij staat dat dit reglement uiteindelijk bepalend is. Geen verplichting tot verdeling depotwaarde

Verder klaagt de consument dat dat de pensioenuitvoerder bij het einde van de uitvoeringsovereenkomst het volledig saldo van het depot had moeten gebruiken om pensioenen te verhogen. In dit kader verwijst hij naar artikel 11 lid 3 en 4 van het pensioenreglement 2007. Dit pensioenreglement was niet meer van kracht toen de uitvoeringsovereenkomst per 31 december 2015 was geëindigd. Op dat moment was het pensioenreglement 2010 geldend waarin de door de consument bedoelde bepaling niet meer voorkomt. De pensioenuitvoerder hoefde in het kader van de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst het saldo van het toeslagendepot dan ook niet aan te wenden voor het verhogen van de pensioenen.

Ten slotte verwijt de consument de pensioenuitvoerder dat hij hem in 2015 of 2016 niet op de hoogte heeft gebracht van het beëindigen van de uitvoeringsovereenkomst met zijn voormalige werkgever.

In de pensioenwet zijn een aantal informatieplichten opgenomen. In de betreffende bepalingen is niet bepaald dat een pensioenuitvoerder een (gewezen) deelnemer moet informeren over het beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst. Evenmin ziet de commissie aanleiding om een bovenwettelijke informatieplicht aan te nemen waaruit volgt dat de pensioenuitvoerder de consument over het beëindigen van de uitvoeringsovereenkomst had moeten informeren. Voor dit oordeel speelt onder andere mee, zoals de pensioenuitvoerder ook aanvoert, dat de overrentedeling en de beëindiging daarvan niet gekoppeld zijn aan het einde van de uitvoeringsovereenkomst. Tijdens de duur van de

uitvoeringsovereenkomst is er niet altijd overrente beschikbaar. Afhankelijk van de afspraken en marktomstandigheden kan de overrentedeling na de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst nog jaren voortduren. Bovendien heeft de voormalige werkgever van de consument de mogelijkheid om aanvullende betalingen te doen waarmee de pensioenen kunnen worden geïndexeerd.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 29-07-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0655

RECHTSPRAAK

Pensioenuitvoerder schadeplichtig na schending zorgplicht overstap vrij beleggen naar lifecycle

Pensioenverzekering. In de tussenuitspraak heeft de commissie geoordeeld dat de pensioenuitvoerder zijn zorgplicht heeft geschonden waardoor de consument geen weloverwogen keuze heeft kunnen maken voor de overstap van vrij beleggen naar lifecycle beleggen. De pensioenuitvoerder is daarom gehouden de schade die daardoor ontstaan is te vergoeden. De commissie oordeelt in de einduitspraak dat de pensioenuitvoerder een bedrag van € 9.679,66 vermeerderd met de wettelijke rente aan de consument moet vergoeden.

De commissie heeft in de tussenuitspraak – kortgezegd – geoordeeld dat de pensioenuitvoerder niet heeft voldaan aan zijn informatieplicht waardoor de consument geen weloverwogen keuze heeft kunnen maken voor de overstap van vrij beleggen naar lifecycle beleggen.

De commissie heeft voor haar eindbeslissing partijen uitgenodigd zich uit te laten over de (mogelijke) schade die de consument heeft geleden door het schenden van de informatieplicht door de pensioenuitvoerder. De commissie heeft hierbij aangetekend dat hierbij een vergelijking moet worden gemaakt tussen de financiële situatie van de consument na de schending van de informatieplicht en die waarin de schending van de informatieplicht achterwege was gebleven en de consument per 14 februari 2022 vrij was gaan beleggen in de defensieve fondsen die in de brief van 6 januari 2022 waren genoemd.

De commissie stelt vast dat de consument bij het begroten van zijn schade haar instructies niet heeft opgevolgd. De consument heeft een vergelijking gemaakt tussen de hoogte van het beleggingskapitaal op 14 februari 2022 en de hoogte hiervan indien in het AEGON Vastgoedfund Internationaal en MSCI World fonds zou zijn belegd. Deze twee fondsen zijn echter niet de fondsen die in de brief van 6 januari 2022 onder het defensief profiel genoemd staan. De fondsen die in de brief worden genoemd zijn het AEGON European Credit Fund,

Aegon Global High Yield Fund EUR, AEGON Core Eurozone Government Bond Index Fund, AEGON Emerging Market Debt Fund en het AEGON ABS Fund.

De pensioenuitvoerder heeft zijn schadebegroting daarentegen wel op de in de brief van 6 januari 2022 bij het defensief profiel genoemde fondsen gebaseerd en hiermee de door de consument gestelde omvang van de schade gemotiveerd betwist. De commissie stelt daarom de omvang van de schade die de consument heeft geleden als gevolg van het door de pensioenuitvoerder niet voldoen aan zijn informatieplicht vast op het door de pensioenuitvoerder begrote bedrag van € 9.679,66.

Naar het oordeel van de commissie is er geen aanleiding om de schade die de pensioenuitvoerder moet vergoeden te matigen op grond van eigen schuld van de consument. Volgens de pensioenuitvoerder bestaat hiertoe aanleiding, omdat de consument veel kennis heeft van beleggen en via een link in de brief van 6 januari 2022 meer informatie heeft ontvangen over lifecycle beleggen en in het bijzonder over het afdekken van het renterisico richting pensioendatum. Dat de consument kennis heeft over beleggen betekent niet dat hij alle risico's van een pensioenproduct inclusief de afbouw van het renterisico kent. Beleggen in het kader van een pensioenvoorziening is niet in alle opzichten vergelijkbaar met andere vormen van beleggen.

Daarnaast had van de pensioenuitvoerder verwacht mogen worden dat hij niet alleen in laag 2 of 3 informatie zou verstrekken over het afdekken van het renterisico maar dit reeds in laag 1 (de brief van 6 januari 2022) zou doen. Zodanige essentiële informatie die nodig is om een weloverwogen keuze voor lifecycle beleggen te maken, moet goed toegankelijk zijn en niet pas geraadpleegd kunnen worden nadat (meerdere keren) op een link geklikt is. Het is de commissie overigens niet gebleken dat de consument ook daadwerkelijk heeft geklikt op de links en kennis heeft genomen van de informatie opgenomen in laag 2 en/of 3.

De consument maakt aanspraak op vergoeding van de wettelijke rente per 14 februari 2022. De pensioenuitvoerder betwist deze vordering niet. De vordering tot vergoeding van de wettelijke rente wordt dan ook toegewezen per 14 februari 2022. De advieskosten betreffen geen redelijke kosten.

Ten slotte oordeelt de commissie dat de vordering tot vergoeding van advieskosten moet worden afgewezen. De door de consument gevorderde advieskosten zien op werkzaamheden die zijn verricht voor en tijdens de procedure bij Kifid. In dit stadium van de procedure kan de consument zijn vordering slechts verhogen met kosten die betrekking hebben op werkzaamheden die zijn verricht in het kader van de door de commissie in de tussenuitspraak gedane uitnodiging zich uit te laten over de (mogelijke) schade die de consument heeft

geleden door het schenden van de informatieplicht door de pensioenuitvoerder. De werkzaamheden waarvan de consument vergoeding vordert zijn ruimer en bovendien is aan de hand van de ingebrachte factuur geen splitsing te maken, omdat een urenspecificatie ontbreekt.

Voor zover de commissie had kunnen vaststellen welk deel van de gevorderde advieskosten zien op het begroten van de schade, acht zij deze kosten geen redelijke kosten zoals bedoeld in artikel 6:96 lid 2 sub b Burgerlijk Wetboek¹. Bij het begroten van de schade is immers geen aansluiting gezocht bij de door de commissie gegeven instructie. De advieskosten komen dan ook niet voor vergoeding in aanmerking.

Instantie: Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Datum uitspraak: 08-08-2024

Zaaknummer: KIFID 2024-0209B

RECHTSPRAAK

Pensioenfonds heeft niet onjuist geïnformeerd over vervallen Flexpensioen bij arbeidsongeschiktheid

Verzoekster is volledig arbeidsongeschikt op het moment dat zij 60 jaar wordt. Daardoor vervalt haar Flexpensioen. Verzoekster vindt dat zij hierover niet juist en niet volledig is geïnformeerd. Hierdoor heeft ze niet de kans gekregen een goede beslissing te nemen over het aanvragen van waardeoverdracht. Verzoekster vordert met name op grond van de hardheidsclausule in het pensioenreglement van PFZW dat PFZW haar Flexpensioen niet laat vervallen en omzet in een hoger ouderdompensioen. Pensioenfonds Zorg & Welzijn (PFZW) vindt niet dat sprake is van het niet nakomen van een informatieverplichting en ziet geen aanleiding voor het toepassen van de hardheidsclausule. De Geschilleninstantie pensioenfonds stelt het pensioenfonds in het gelijk.

In mei 2017 werd verzoekster 60 jaar. Op dat moment was het pensioenreglement versie januari 2017 van kracht. Artikel 10.7 van dat pensioenreglement bepaalde in lid 2 het volgende: 'De (gewezen) deelnemer heeft geen recht op Flexpensioen voor (het deel van) de deelneming voor zover hij: a. op de ingangsdatum van het Flexpensioen voor of op de Flexpensioendatum al recht heeft op een arbeidsongeschiktheidsuitkering; b. recht had op voortzetting van de pensioenopbouw uitsluitend als gevolg van een bijdrage van FVP; c. het Flexpensioen al heeft laten ingaan. Voor toepassing van het bepaalde onder a wordt een Flexpensioen, dat ingaat na de Flexpensioen datum geacht te zijn ingegaan op de Flexpensioendatum.'

In het genoemde pensioenreglement wordt de Flexpensioendatum gedefinieerd als 'de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer 60 jaar wordt.' Voor verzoekster is de Flexpensioendatum dus 1 mei 2017.

Op 1 mei 2017 had verzoekster recht op een WIA-uitkering (IVA) op grond van volledige

arbeidsongeschiktheid. Op grond van het bepaalde onder a van lid 2 van artikel 10.7 van het pensioenreglement heeft verzoekster geen recht op Flexpensioen. Daar gaat verzoekster ook zelf van uit. In 2001 en 2002 bevatte het pensioenreglement inhoudelijk dezelfde regeling.

Wat betreft het feit dat PFZW in de offerte voor inkomende waardeoverdracht van 13 juni 2001 en in de bevestiging van 5 september 2001 niet ingaat op de mogelijkheid dat het Flexpensioen vervalt als er sprake is van een arbeidsongeschiktheidsuitkering op 60-jarige leeftijd, overweegt de commissie als volgt.

In 2001 was de Pensioen- en Spaarfondsenwet (PSW) van kracht. In of bij deze wet zijn geen voorschriften opgenomen ten aanzien van de informatie die verstrekt moet worden rondom een individuele waardeoverdracht. Dat PFZW in de offerte en de bevestiging niet ingaat op de voorwaarden voor het Flexpensioen, is dus niet in strijd met een wettelijke bepaling. Ook het pensioenreglement bevatte geen verplichting om verzoeker te informeren zoals zij stelt.

Wat de commissie betreft, vloeit uit de relevante regelgeving in 2001 voor het pensioenfonds dus geen plicht voort om deelnemers los van de tekst van het pensioenreglement specifiek te informeren over de relatie tussen het recht op Flexpensioen en arbeidsongeschiktheid. De verzoeker heeft geen specifieke omstandigheden aangevoerd waarom dat in haar geval anders zou zijn.

De commissie gaat ervan uit dat verzoekster bekend was of had kunnen zijn met het pensioenreglement. Immers, op grond van artikel 17 lid 1 van de PSW moet het pensioenfonds de deelnemer bij toetreding schriftelijk op de hoogte stellen van de inhoud van de geldende statuten en reglementen. De verzoeker heeft niet gesteld dat dit niet is gebeurd. In de 'Aanvullende gegevens' bij het 'Pensioenbericht 2001' van PFZW is opgemerkt 'Dit Pensioenbericht is gebaseerd op de bij ons bekende gegevens per 1 januari 2001 en het huidige reglement; wijzigingen hiervan (kunnen) leiden tot andere pensioenuitkomsten.' Pas na ontvangst van dit bericht op 30 augustus 2001 heeft verzoekster de offerte voor waardeoverdracht ontvangen. Informatie bij einde dienstverband

Daarmee komt de commissie aan de vraag of het pensioenfonds verzoekster in 2002 bij het einde van het dienstverband had moeten informeren over de mogelijkheid van uitgaande waardeoverdracht, met name in verband met de mogelijke gevolgen van arbeidsongeschiktheid voor het recht op Flexpensioen.

Ook in 2002 was de PSW van kracht. De toenmalige PSW bevatte geen informatievoorschriften voor een pensioenuitvoerder met betrekking tot het beëindigen van

de deelneming. Dat houdt in dat er op grond van de PSW geen verplichting bestond om bij het einde van de deelneming de deelnemer te informeren over de mogelijkheid van waardeoverdracht of de mogelijke gevolgen van eventuele toekomstige arbeidsongeschiktheid. Ook het pensioenreglement bevatte geen dergelijke verplichting.

Er was dus in of kort na november 2002 ook geen plicht voor PFZW om verzoekster te informeren over (de mogelijkheid van) waardeoverdracht of de mogelijke gevolgen voor het Flexpensioen als zij een arbeidsongeschiktheidsuitkering zou ontvangen op het moment dat zij 60 jaar zou worden. Onder de PSW was de mogelijkheid tot het aanvragen van waardeoverdracht beperkt tot een periode van 6 maanden na de start van de opbouw bij de nieuwe pensioenuitvoerder. Verzoekster is in september 2003 deelnemer geworden aan een nieuwe pensioenregeling. Daardoor had zij tot (ongeveer) maart 2004 de tijd om een eventueel verzoek tot waardeoverdracht te doen bij de uitvoerder van deze regeling. De vraag van verzoekster uit 2014 was dus, ongeacht het antwoord van PFZW, te laat om eventueel een waardeoverdracht in gang te zetten naar de nieuwe pensioenuitvoerder.

Het pensioenfonds heeft de ruimte om een artikel uit het pensioenreglement niet toe te passen of daarvan af te wijken, op grond van artikel 10.2 van het huidige pensioenreglement (de hardheidsclausule). Voorwaarde hiervoor is dat toepassen van het artikel, gelet op het doel of strekking daarvan, leidt tot 'een onbillijkheid van overwegende aard'. Indiener heeft daar een beroep op gedaan.

De bepaling in lid 2 onder a van artikel 10.7 van het pensioenreglement voorkomt samenloop van uitkeringen (WIA en Flexpensioen). Dat is een keuze van sociale partners waar de commissie niet in treedt. De achtergrond van de bepaling is volgens het pensioenfonds dat iemand die arbeidsongeschikt is zonder die bepaling wordt bevoordeeld ten opzichte van een arbeidsgeschikte deelnemer, die alleen recht heeft op Flexpensioen. De commissie ziet in de omstandigheden van verzoekster geen onbillijkheid van overwegende aard. Gegeven alle bovenstaande overwegingen komt de geschillencommissie tot de conclusie dat er geen grond is om de vordering van verzoekster toe te wijzen. De vordering wordt daarom afgewezen.

Instantie: Geschilleninstantie pensioenfonds

Datum uitspraak: 23-08-2024

Zaaknummer: GLP 2024-350

RECHTSPRAAK

Informatievordering over pensioenuitkeringen ex-echtgenoot

Kort geding. De vrouw wil informatie van de man (ex-echtgenoot) over de pensioenuitkeringen die hij ontvangt. De man heeft (een deel van) deze informatie over zijn pensioenuitkeringen na de zitting verschaft. De man heeft hiermee voldaan aan de vordering van de vrouw. De vrouw heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de man bij een ander fonds pensioen heeft opgebouwd waar de vrouw ook nog aanspraak op kan maken.

Partijen zijn op 24 september 1980 met elkaar getrouwd. Bij beschikking van 27 oktober 2004 heeft de rechtbank Rotterdam de echtscheiding tussen hen uitgesproken. De echtscheidingsbeschikking is op 28 januari 2005 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

In de echtscheidingsbeschikking is bepaald dat de man maandelijks € 320 per maand aan de vrouw is verschuldigd uit hoofde van partneralimentatie. Dit bedrag is bij beschikking van de rechtbank Rotterdam van 28 juni 2006 gewijzigd in € 716 per maand vanaf 3 maart 2006.

Het gerechtshof Den Haag oordeelt bij beschikking van 26 oktober 2011 dat de vrouw samenleeft als ware zij gehuwd waardoor de partneralimentatie met ingang van 1 december 2007 is geëindigd op grond van artikel 1:160 BW. Om zijn stellingen in deze procedure te onderbouwen, heeft de man een onderzoeksbureau ingeschakeld. Het gerechtshof veroordeelt de vrouw bij deze beschikking tevens om de door de man gemaakte kosten hiervoor van € 34.291,20 te betalen.

De voorzieningenrechter van de rechtbank Rotterdam veroordeelt de vrouw bij vonnis van 27 januari 2012 tot betaling aan de man van € 35.647,24, te vermeerderen met wettelijke rente, uit hoofde van onverschuldigd ontvangen partneralimentatie in de periode december 2007 tot en met september 2011.

De vrouw heeft het gerechtshof Den Haag verzocht de beschikking van 26 oktober 2011 te herroepen, omdat deze beschikking berust op bedrog dat de man heeft gepleegd. Bij beschikking van 24 oktober 2012 wijst het gerechtshof dit verzoek van de vrouw af, omdat niet is gebleken dat de man bedrog heeft gepleegd in de procedure, in die zin dat hij met opzet bewijsstukken in het geding heeft gebracht waarin onwaarheden stonden, dan wel opzettelijk feiten heeft verzwegen die hij verplicht was mede te delen.

Partijen hebben na hun echtscheiding bij de pensioenfondsen niet aangegeven dat zij het tijdens het huwelijk opgebouwde pensioen willen verevenen. De rechtbank Rotterdam veroordeelt de man bij vonnis van 23 september 2015 tot betaling van het aan de vrouw toekomende deel van de maandelijkse pensioentermijnen vanaf de dag dat de man hierop recht heeft, vermeerderd met eventuele toegepaste indexering, met dien verstande dat hij zijn vorderingen op de vrouw mag verrekenen zolang hij rekening houdt met de beslagvrije voet.

De vrouw heeft geen vaste woon- of verblijfplaats en staat ingeschreven op het adres van de noodopvang in Delft. Zij ontvangt een nettoarbeidsongeschiktheidsuitkering voor zelfstandigen, vermeerderd met een toeslag van in totaal € 525,26 netto per maand. De deurwaarder heeft de beslagvrije voet vastgesteld op € 426 per maand. Het bedrag boven de beslagvrije voet wordt afgedragen aan de deurwaarder vanwege het beslag dat de man heeft gelegd uit hoofde van zijn vorderingen op de vrouw. In de periode oktober 2014-juni 2024 is € 5.245,54 geïncasseerd.

De vrouw legt aan haar vordering ten grondslag dat zij recht heeft op pensioenverevening, maar dat het tot nu toe niet is gelukt om het deel waar zij recht op heeft, betaald te krijgen. De man stelt dat deze vordering niet toewijsbaar is, omdat de rechtbank in het vonnis van 23 september 2015 als voorbehoud aan betaling van de pensioentermijnen heeft verbonden dat de man zijn vorderingen op de vrouw mag verrekenen zolang hij rekening houdt met de beslagvrije voet. De vrouw toont volgens de man niet aan dat haar ondanks dit voorbehoud een bedrag zou toekomen.

De voorzieningenrechter wijst de vordering af. De man is al in 2015 door de rechtbank veroordeeld om de aan de vrouw toekomende pensioentermijnen aan haar te betalen. Hij is echter pas termijnen aan de vrouw verschuldigd als hij zijn vorderingen op de vrouw volledig heeft verrekend. Dit is nog lang niet aan de orde en de vrouw beschikt met het vonnis uit 2015 bovendien al over een geldige titel om haar vordering – op termijn – te kunnen innen. Zij heeft daarom geen belang bij haar vordering.

Na de zitting heeft de man een brief van het PMT Pensioenfonds overgelegd, waaruit blijkt dat hij op 1 april 2024 met pensioen is gegaan en vanaf dat moment € 23.175,48 bruto per jaar

ontvangt. De man heeft tevens een overzicht van bijschrijvingen op zijn bank overgelegd waaruit ook blijkt dat zijn pensioenuitkering vanaf april 2024 aan hem wordt overgemaakt. De man heeft hiermee voldaan aan de vordering van de vrouw.

De vrouw heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de man bij een ander fonds pensioen heeft opgebouwd waar de vrouw ook nog aanspraak op kan maken. De man stelt dat hij op jonge leeftijd en voor het huwelijk met de vrouw even in de bouw heeft gewerkt. Omdat het een voorhuwelijks pensioen betreft, komt dit pensioen niet voor verevening met de vrouw in aanmerking. Dit wordt bevestigd door de brief van dit pensioenfonds die de vrouw zelf heeft overgelegd. Daaruit blijkt dat het om opgebouwd partnerpensioen gaat. De man kan dus niet worden verplicht een overzicht over te leggen van een pensioenfonds waar hij geen ouderdomspensioen heeft opgebouwd.

De vrouw vordert vervolgens een overzicht van de aflossingen op de bedragen die zij aan de man moet betalen, omdat zij wil weten hoeveel zij inmiddels heeft afgelost. De man stelt dat de vrouw tot nu toe € 5.245,54 heeft afgelost en legt hier stukken van over. De laatste aflossing dateert van juni 2024. De vrouw heeft niet gereageerd op dit overzicht. Niet aannemelijk is dan ook welk belang zij nog heeft bij dit deel van de vordering.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 25-07-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:7148

Zaaknummer: C/10/680760 / KG ZA 24-561

Rechters: P. de Bruin

Advocaten: J.H. Weermeijer-Patist en M.J.E.H. van Baarle-Overes

Wetsartikelen: 1:160 BW

RECHTSPRAAK

Verdeling pensioenrechten na scheiding in 1984; geen rechtsverwerking, wel verrekening

Geschil na echtscheiding in 1984 over verdeling van onverdeelde pensioenrechten. De door beide partijen ingeschakelde deskundigen zijn het erover eens dat het voorwaardelijk ouderdomspensioen waar [partij A] aanspraak op kan maken € 1.469 per jaar bedraagt vanaf 1 november 2016. De rechtbank beslist over indexatie en de toewijzing van wettelijke rente. Er is geen sprake van rechtsverwerking. Er mag worden verrekend met de tegenvordering van een geldschuld uit verkoop van de echtelijke woning.

[Partij A] en [partij B] zijn in gemeenschap van goederen getrouwd geweest van 1973 tot 1984. In die periode heeft [partij B] ouderdomspensioen opgebouwd bij SNS en AEGON. [Partij A] en [partij B] hebben drie kinderen die minderjarig waren toen zij scheidden.

In 2002, 2016 en daarna in 2020 heeft [partij A] contact opgenomen met [partij B] over het opgebouwde ouderdomspensioen. [partij B] heeft in 2021 een overzicht van de opgebouwde pensioenrechten verstrekt.

[Partij A] vordert – samengevat – om [partij B] te gelasten duidelijkheid te geven over de pensioenrechten die haar toekomen, op last van een dwangsom, en veroordeling van [partij B] om het haar toekomende deel van het ouderdomspensioen te betalen, te vermeerderen met de wettelijke rente en proceskosten.

Vaststaat dat [partij B] pensioenrechten heeft opgebouwd die behoren tot de gemeenschap van goederen die partijen gedurende hun huwelijk hadden. De gemeenschap is ontbonden, maar de pensioenrechten zijn nog niet verdeeld. [Partij A] wenst in feite verdeling daarvan. Uit de aktes van partijen ná de mondelinge behandeling leidt de rechtbank af dat niet langer in geschil is hoe hoog het pensioendeel is dat aan [partij A] toekomt. De door beide partijen ingeschakelde deskundigen zijn het erover eens dat het voorwaardelijk ouderdomspensioen

waar [partij A] aanspraak op kan maken € 1.469 per jaar bedraagt vanaf 1 november 2016. Dit betekent dat [partij A] geen belang meer heeft bij haar vordering om [partij B] te gelasten duidelijkheid te geven over de pensioenrechten. Voor zover zij die vordering niet al tijdens de mondelinge behandeling had ingetrokken, zal die vordering worden afgewezen. De rechtbank begrijpt de stellingen van partijen zo dat ook geen geschil bestaat over de vraag of het voorwaardelijk ouderdomspensioen geïndexeerd moet worden. Dat is het geval. Dat betekent dat [partij A] tot en met januari 2024 recht heeft op € 9.366,17 en € 129,47 per maand sindsdien, zijne: (6 maal € 129,47 + € 9.366,17 =) € 10.142,99 per 1 augustus 2024.

Wel is tussen partijen in geschil per wanneer de vordering van [partij A] bestaat en of [partij B] wettelijke rente verschuldigd is. [partij A] stelt dat de pensioeningangsdatum 1 november 2016 is, omdat [partij B] toen de pensioengerechtigde leeftijd bereikte. [Partij B] gaat uit van 3 april 2020, omdat [partij A] eerst toen aanspraak maakte op betaling. De rechtbank volgt [partij B] niet in zijn verweer, omdat voor de verdeling van de pensioenrechten niet van belang is wanneer [partij A] daar aanspraak op maakte, maar dat sprake was van een nog onverdeeld gemeenschappelijk goed. De rechtbank gaat daarom uit van 1 november 2016 als startdatum van de pensioenaanspraak voor zowel [partij B] als [partij A].

[Partij A] berekent vervolgens ook rente vanaf 1 november 2016. Volgens [partij B] is hij geen rente verschuldigd, omdat [partij A] eerst in 2016 vraagt om informatie over het pensioen en daarna tot 2020 stilzit, en hij pas in verzuim kan verkeren als de verdeling heeft plaatsgevonden. De rechtbank stelt vast dat [partij A] in 2016 en daarna in 2020 heeft verzocht om inzicht in de opgebouwde pensioenrechten. Bij e-mailbericht van 3 april 2020 verzoekt [partij A] om een 'gewaarmerkt overzicht + een opgave van verdeling' en stelt daarbij een termijn van vier weken. Diezelfde dag reageert [partij B] per e-mail als volgt: *'Ik heb je enige jaren geleden, op uitdrukkelijk verzoek van je, de benodigde screenshots doen toekomen inzake de pensioenopgaven SNS en Aegon. Dit is en was het dus. Als je blijft bedelen, dan is het zo. Verder kan ik je meegeven dat de mails die ik na vandaag van je ontvang als niet gelezen worden verwijderd.'*

De rechtbank leest hierin een mededeling van [partij B] waaruit [partij A] mocht afleiden dat [partij B] niet van plan was om de pensioenrechten die hij ontving te delen. Dat is een mededeling als bedoeld in artikel 6:83 onder c BW en betekent dat [partij B] van rechtswege in verzuim is en dat een ingebrekestelling niet vereist is. Omdat [partij B] in verzuim is, is hij sindsdien rente verschuldigd. De wettelijke rente over de verschuldigde termijnen is dan ook op 4 april 2020 ingegaan.

De rechtbank verwerpt het verweer op rechtsverwerking en redelijkheid en billijkheid. Uit hetgeen over en weer is gesteld maakt de rechtbank op dat er inderdaad enige jaren heeft

gezet tussen het eerste bericht van [partij A] en het hiervoor genoemde e-mailbericht van 3 april 2020. Zoals hiervoor is opgemerkt, is enkel stilzitten evenwel niet voldoende. Dat [partij B] de ontvangen pensioengelden inmiddels heeft uitgegeven, is daarvoor naar het oordeel van de rechtbank ook niet voldoende. Uit het feit dat [partij A] in 2016 vroeg om inzage in de pensioenrechten kon [partij B] immers afleiden dat [partij A] aanspraak wilde maken op verdeling daarvan. Dat [partij B] dat ook zo begrepen heeft, volgt bovendien uit zijn bericht van 4 april 2020, zoals dat hiervoor is geciteerd. De omstandigheid dat [partij B] de ontvangen gelden desondanks heeft uitgegeven, komt voor zijn rekening en risico.

Nu vaststaat dat er een geldlening is afgesloten tijdens het huwelijk tussen [partij A] en [partij B] is het uitgangspunt dat de geldschuld gemeenschappelijk is en dus voor de helft door [partij A] gedragen dient te worden. Het beroep van [partij A] op verknochtheid als bedoeld in artikel 1:94 lid 5 BW gaat naar het oordeel van de rechtbank niet op, omdat de geldlening is aangegaan ten behoeve van de verkoop van de gemeenschappelijke woning. De omstandigheid dat [partij B] dit in gang heeft gezet, maakt dat niet anders. Ook de door [partij A] genoemde post van 3.000 gulden, die dubbel aan de makelaar zou zijn overgemaakt, is volgens [partij B] aan (opknappen van de woning ten behoeve van) de verkoop besteed. [partij A] heeft dat verder niet weersproken.

Het uitgangspunt dat de geldschuld gemeenschappelijk is, maakt, dat de stelling van [partij A] dat tussen partijen is afgesproken dat het huis, en daarmee de geldlening, voor rekening van [partij B] komt, een bevrijdend verweer is waarvoor [partij A] de stelplicht en bewijslast draagt. Nu [partij B] de stellingen van [partij A] ter onderbouwing van haar standpunt stuk voor stuk betwist en evenals [partij A] verklaringen en documenten aandraagt die zijn betwisting onderbouwen, is de rechtbank van oordeel dat [partij A] haar stelling dat een afspraak is gemaakt op grond waarvan de geldlening voor rekening van [partij B] komt, onvoldoende gemotiveerd heeft. Met name het briefje van [partij A] zelf, waarin zij aan [partij B] vraagt om betaling van 'de maandelijkse kinderbijdrage', doorkruist haar stelling dat sprake is geweest van een uitruil van de aanspraak op de woning tegen alimentatieverplichtingen. De rechtbank komt daarom tot de conclusie dat het verweer van [partij B] niet slaagt, dat de geldlening gemeenschappelijk was en dat, omdat – zoals hiervoor is overwogen – [partij B] deze heeft afgelost, [partij B] een regresvordering heeft op [partij A] tot betaling van de helft daarvan.

Nu [partij B] een beroep doet op verrekening, gaat het beroep van [partij A] op verjaring niet op. Dat betekent dat [partij B] zijn geldvordering kan verrekenen met de aanspraak van [partij A] op betaling van de pensioenrechten.

[Partij B] vordert nog rente over zijn geldvordering. Hij heeft evenwel niet onderbouwd

wanneer deze is gaan lopen en of en wanneer [partij A] in verzuim zou zijn. Er zal daarom geen rente over het geldbedrag worden toegekend.

Het beroep van [partij A] op de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid gaat naar het oordeel van de rechtbank niet op, omdat [partij A] niet heeft toegelicht waarom onaanvaardbaar zou zijn dat zij de regresvordering van [partij B] moet voldoen, temeer nu dit door het beroep van [partij B] op verrekening er in de praktijk toe leidt dat [partij A] aan [partij B] geen bedrag hoeft te betalen, maar een deel van ieders vordering tegen elkaar wordt weggestreept.

De rechtbank veroordeelt [partij B] tot betaling van een bedrag van € 2.907,99, te vermeerderen met € 129,47 per maand vanaf 1 september 2024 en veroordeelt [partij B] tot betaling van de wettelijke rente over de aan [partij A] verschuldigde pensioenrechten vanaf 4 april 2020 tot de dag van volledige betaling.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 14-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2024:4370

Zaaknummer: C/08/300806 / HA ZA 23-300

Rechters: E.C. Rozeboom

Advocaten: T. de Jong en S. Groothuismink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen schending eigendomsrecht voordat invaarbesluiten zijn genomen

Voormalig ambtenaar ministerie protesteert tegen invaren van zijn pensioen. Zijn centrale stelling is dat invaren een inbreuk maakt op zijn eigendomsrecht. De kantonrechter wijst zijn vorderingen af, omdat die prematuur zijn. Het eigendomsrecht is niet geschonden voordat er invaarbesluiten zijn genomen.

Eiser is op 1 oktober 2001 door middel van een aanstellingsakte in dienst getreden bij (thans) het Ministerie van Justitie & Veiligheid. Eiser was werkzaam als senior beleidsambtenaar bij de bestuursdienst van het ministerie. Eiser is op 1 april 2016 met ouderdomspensioen gegaan. Vanaf die datum ontvangt hij pensioen via het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De Wet toekomst pensioenen (Wtp) is per 1 juli 2023 in werking getreden.

Centrale stelling van is dat het ‘invaren’ van zijn pensioen in het nieuwe pensioenstelsel, zoals dat onder de Wtp uitgangspunt is, resulteert in of kan resulteren in een aantasting (devaluatie) van zijn opgebouwde pensioenrechten en zodoende een schending vormt of kan vormen van en inbreuk maakt of kan maken op zijn eigendomsrecht. De kantonrechter begrijpt dat eiser de verschillende verklaringen voor recht en de ge- en verboden heeft gevorderd om op basis daarvan jegens de Staat het standpunt te kunnen innemen dat zijn pensioenrechten voor de toekomst ongewijzigd dienen te blijven.

De kantonrechter kan op zichzelf genomen wel begrijpen dat eiser zich zorgen maakt over de toekomst van zijn pensioenrechten. Op dit moment zijn zijn pensioenrechten concreet gemaakt door de toezeggingen van het ABP. Op dit moment bestaat nog geen helderheid of pensioengerechtigden er na het invaren op vooruit of op achteruit zullen gaan, is er geen garantie op een gelijk of een hoger pensioen en bestaat er voorts – anders dan bij een gewone collectieve waardeoverdracht ex artikel 83 Pw – geen individuele mogelijkheid om vooraf akkoord te gaan met of bezwaar te maken tegen het invaren met een mogelijke verlaging van het pensioen als gevolg daarvan (artikel 150l lid 5 jo. 83 lid 2 Pw). En dat alles tegen het licht

van de uiterst complexe wet- en regelgeving, die het pensioenstelsel nu al reguleert.

Feit is evenwel dat de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, die de Wtp heeft ingeluid, binnen het ABP (en bij andere pensioenfondsen) nog bij lange na niet voltooid is. Wettelijk moeten de bestaande pensioenregelingen, waaronder die van eiser, uiterlijk per 1 januari 2028 aan de Wtp zijn aangepast. Het ABP heeft aangekondigd een aanpassing per 1 januari 2027 na te streven. Aan het daadwerkelijk invaren gaat op grond van de Wtp een uitgebreid proces vooraf met diverse waarborgen voor belanghebbenden, waarbij het op dit moment zelfs nog geenszins zeker is dat de pensioenrechten van eiser daadwerkelijk zullen worden ingevaren en wat daarvan de gevolgen daarvan zullen zijn voor zijn pensioen.

In het algemeen vangt de procedure, die moet leiden naar de transitie van pensioenrechten aan met een fase waarin de sociale partners, inclusief de belangvereniging(en) van gepensioneerden, trachten tot overeenstemming te komen over de wijziging van de pensioenovereenkomst. Na die fase dienen de sociale partners een transitieplan op te stellen, waarin onder andere moet worden vermeld of er wordt ingevaren of niet, en zo ja, onder welke voorwaarden (artikel 150d Pw). Dit transitieplan dient te worden ingediend bij het pensioenfonds, waarna het pensioenfonds een besluit moet nemen over het ingediende verzoek tot invaren en een eigen implementatieplan moet opstellen (artikel 150i Pw). Zodra het pensioenfonds instemt met het verzoek, moet het pensioenfonds het voorgenomen besluit tot invaren voorleggen aan De Nederlandsche Bank (DNB), die marginaal toetst of sprake is van een evenwichtige belangenafweging bij het pensioenfonds in kwestie. Indien DNB vervolgens binnen zes maanden geen verbod ex artikel 150m lid 2 Pw oplegt, kan er worden ingevaren. Tegen deze wijze van invaren kan, zoals eerder vermeld, inderdaad geen individueel bezwaar worden gemaakt, maar de procedure zelf is, zoals hiervoor overwogen, met allerlei waarborgen omkleed. Niettemin zou het zo kunnen zijn, dat individuele of wellicht zelfs bepaalde collectieve pensioenrechten in zekere zin negatieve gevolgen van het proces van invaren kunnen ondervinden.

Anders dan hetgeen eiser aanneemt, is het niet zo dat de pensioenovereenkomst van een ex-overheidswerknemer zoals hijzelf vanaf de datum van pensionering als geëindigd en/of absoluut onaantastbaar moet worden beschouwd. Zodra de arbeidsovereenkomst eindigt, wordt de rechtsverhouding tussen de betrokken partijen voortgezet 'met gewijzigde hoedanigheid van partijen' in de pensioenovereenkomst. Kortom, de pensioenovereenkomst blijft voor ex-werknemers van kracht na het einde van de arbeidsovereenkomst en kan, 'afhankelijk van de wet en de regels die de uitvoering van de pensioenovereenkomst beheersen alsmede van de inhoud van die overeenkomst', worden gewijzigd. Omdat een pensioentoezegging geen absoluut recht is in de zin dat nimmer een wijziging daarvan zal kunnen plaatsvinden, kunnen de verklaringen voor recht, die alle als uitgangspunt hebben dat

pensioenrechten voor de toekomst absoluut onveranderlijk zijn, reeds daarom niet worden toegewezen. Wel geldt dat ook voor een ex-werknemer als eiser dat aan het invaren bij een pensioenfonds een rechtsgeldige wijziging van de pensioenovereenkomst vooraf moet gaan. Deze vorderingen zullen om die reden worden afgewezen.

Diverse vorderingen van eiser zien op een verklaring voor recht dat bepaalde gevolgen van de invoering van de Wtp onrechtmatig zijn, omdat deze strijdig zijn met heersend recht en/of omdat sprake zou zijn van formele rechtskracht. Deze vorderingen vinden kennelijk hun grondslag in de aanname van eiser dat 'heersend recht' een statische situatie betreft, waarin nimmer wijzigingen kunnen optreden en/of waarbij nimmer sprake zal kunnen zijn van terugwerkende kracht. Deze aanname is onjuist. Weliswaar is het begrip 'heersend recht' in zekere zin een momentopname, maar zowel als gevolg van (toekomstige) wetgeving als op andere wijze kan het 'recht' evolueren naar een nieuwe toestand, waarbij in bepaalde gevallen ook terugwerkende kracht aan de wijziging toekomt. Ook deze vorderingen van eiser zullen worden afgewezen.

Tussen partijen is niet in geschil dat er op dit moment nog geen wijziging in het pensioen van eiser op grond van de Wtp heeft plaatsgevonden. Het wordt er daarom voor gehouden dat eiser op dit moment (en tot het moment dat zijn pensioenrechten zullen zijn ingevaren) het ABP nog steeds kan houden aan de hem toegezegde nominale pensioenuitkering. Evenmin is in geschil dat er nog geen zekerheid bestaat over de vraag of het pensioen van eiser daadwerkelijk zal worden ingevaren en wat de mogelijke consequenties hiervan zijn voor zijn pensioen. Het transitieplan moet immers nog worden goedgekeurd en aan het ABP worden aangeboden, waarna het aan het ABP is om te beslissen of zij het verzoek tot invaren honoreert, waarna DNB nog in beeld komt.

Op basis hiervan concludeert de kantonrechter dat er op dit moment nog geen sprake is van een (dreigende) inmenging in het eigendomsrecht van eiser, laat staan van een (dreigende) inmenging die ongerechtvaardigd zou zijn. Daar komt nog bij dat de Wtp geldende wetgeving ('heersend recht') is op grond waarvan pensioenfondsen, zoals het ABP, bepaalde voorbereidingshandelingen moeten verrichten om aan hun wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. Deze procedure richt zich echter niet tegen het ABP, maar tegen de Staat als ex-werkgever van eiser. In dat licht kan ook de vraag gesteld worden welke rol de Staat, in diens hoedanigheid van ex-werkgever van eiser, nog speelt in de verdere uitvoering van de Wtp. Daarbij komt nog dat pas na voltooiing van het invaarproces kan worden vastgesteld of er in het geval van eiser sprake is geweest van een wijziging van pensioenperspectief van eiser en of deze wijziging een ongerechtvaardigde inmenging in het eigendomsrecht zou inhouden die aan de Staat in zijn hoedanigheid van ex-werkgever van eiser verwijtbaar is. Op dit moment valt er niets concreets te zeggen over de gevolgen van de transitie op basis van de

Wtp voor het pensioen van eiser, zowel voor zijn opgebouwde ouderdomspensioen als voor zijn partnerpensioen. De kantonrechter is het daarom met de Staat eens dat deze procedure prematuur is. De centrale stelling van eiser dat het invaren van zijn pensioen hoe dan ook leidt tot een aantasting van zijn eigendomsrecht kan immers nog niet aangenomen worden, hetgeen ertoe leidt dat de kantonrechter niet anders kan dan de vorderingen van eiser in dit stadium van het transitieproces af te wijzen.

Eiser maakt geen onderscheid tussen de Staat als zijn (ex-)werkgever en de Staat die in zijn hoedanigheid van wetgever of wetsuitvoerder bepaalde besluiten neemt of handelingen verricht. Waar het gaat om de Staat als eiser (ex-)werkgever is hiervoor reeds overwogen dat de Staat is gebonden aan de wijzigingen die de Wtp met zich brengt en dat het derhalve niet onrechtmatig is, indien de Staat de wet volgt. Waar het gaat om de Staat als wetgever of wetsuitvoerder kan niet op voorhand worden beslist dat de Staat onrechtmatig zal handelen, op grond waarvan de Staat reeds thans tot een verbod daartoe kan worden veroordeeld. Hoogstens kan een vordering daartoe tot een veroordeling leiden indien zich een van de gevallen als bedoeld in rechtsoverweging 3.1. onder l. tot en met n. zich concreet voordoet, hetgeen thans nog niet het geval is.

Deze procedure eindigt met dit vonnis. Uiteraard staat het eiser vrij van dit vonnis in hoger beroep te gaan, maar de eventueel daarmee gepaard gaande (proces)kosten zal hij in een mogelijke vervolprocedure aan de orde moeten stellen. Omdat alle vorderingen van eiser waarvan hij vordert dat aan de nakoming daarvan een dwangsom moet worden verbonden worden afgewezen, zal ook die vordering worden afgewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 23-07-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:13255

Zaaknummer: 10641809 RL EXPL 23-12661

Rechters: C.W.D. Bom

Advocaten: P.P.M. van Kippersluis en P.J. Mauser

Wetsartikelen: 150l lid 5 Pw , 83 lid 2 Pw, 150d Pw , 150i Pw en 150m lid 2 Pw

RECHTSPRAAK

Verstekvonnis leidt tot toekenning pensioenvorderingen na echtscheiding

Nadat gedaagde herhaaldelijk geen conclusie van antwoord indient, wijst rechtbank pensioenvorderingen van eiseres toe. Die vorderingen zien onder meer op pensioenverevening, toekenning van bijzonder partnerpensioen en medewerking jegens het ABP.

Geschil na echtscheiding over verevening pensioenrechten, toekenning partnerpensioen en overige pensioenvordering. Na dagvaarding is er een akte niet-dienen gevolgd, omdat gedaagde ondanks verleend uitstel geen conclusie van antwoord heeft genomen. Vervolgens is eiseres alsnog akkoord gegaan met het nemen van een conclusie van antwoord door gedaagde. Na verleend uitstel is weer geen conclusie van antwoord door gedaagde genomen, waarna op 22 mei 2024 wederom een akte niet-dienen is verleend. Ten slotte is vonnis bepaald.

Gedaagde heeft de vorderingen van eiseres niet weersproken, zodat de vorderingen zullen worden toegewezen, behoudens voor zover het de termijn betreft die gevorderd wordt in vordering VII van het petitum. Gedaagde heeft geen invloed op de termijn die het ABP nodig heeft om het in vordering VII genoemde bewijsstuk te verstrekken. De rechtbank zal daarom zekerheidshalve de termijn bepalen op vier weken.

Bezien in het licht van hetgeen in het lichaam van de dagvaarding staat, leest en begrijpt de rechtbank het bij petitum sub III, IV en V gevorderde aldus dat eiseres nog niet weet hoe het ABP zal gaan reageren en zij anticiperend daarop een aantal varianten vordert voor het geval die zich mochten voordoen. In zoverre zijn de kopjes die in het petitum staan ('primair, subsidiair en meer subsidiair') nodeloos, reden waarom de rechtbank daaraan voorbijgaat.

De rechtbank ziet in de houding van gedaagde aanleiding hem te veroordelen in de forfaitaire proceskosten.

De rechtbank verklaart voor recht dat de rechtsverhouding tussen partijen met betrekking tot de verdeling van de pensioenrechten wordt beheerst door het door partijen ondertekende convenant van 10 juni 2008 en veroordeelt gedaagde om tegen behoorlijk bewijs van kwijting

binnen 14 dagen na dagtekening van dit vonnis het ABP te machtigen om namens hem vanaf 23 oktober 2023 alle nog openvallende pensioenaanspraken waarop eiseres op grond van de WVPS aanspraak kan maken rechtstreeks aan haar uit te keren. Indien het pensioen uitsluitend voor de toekomst kan worden verevend veroordeelt de rechtbank gedaagde om tegen behoorlijk bewijs van kwijting binnen 14 dagen na het wijzen van dit vonnis het ABP te machtigen om namens hem vanaf heden de toekomstige nog open te vallen pensioenaanspraken waarop eiseres op grond van de WVPS aanspraak kan maken rechtstreeks aan haar uit te keren. Indien het pensioen uitsluitend voor de toekomst kan worden verevend veroordeelt de rechtbank gedaagde om tegen behoorlijk bewijs van kwijting binnen 14 dagen na betekening van dit vonnis te voldoen aan de pensioentermijnen waarop zij op grond van de WVPS aanspraak kan maken, inclusief de (eventuele) jaarlijkse indexeringen vanaf 23 oktober 2023 tot heden, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 23 oktober 2023 tot aan de dag der algehele voldoening. Voor zover het ABP weigert om medewerking te verlenen veroordeelt de rechtbank gedaagde om maandelijks aan eiseres de brutopensioenuitkeringen te verstrekken waarop zij op grond van de WVPS aanspraak kan maken. De rechtbank veroordeelt gedaagde tot het betalen van een dwangsom van € 1.000 per dag dat hij niet voldoet aan het genoemde, met een (totaal) maximum van € 50.000. De rechtbank veroordeelt gedaagde om binnen vier weken na betekening van het vonnis een bewijsstuk te verstrekken van het ABP waarin bevestigd wordt dat eiseres recht heeft op het tijdens het huwelijk door gedaagde opgebouwde nabestaandenpensioen. De rechtbank veroordeelt gedaagde in de proceskosten van € 1.249,68, te betalen binnen 14 dagen na aanschrijving daartoe, te vermeerderen met € 92 plus de kosten van betekening als gedaagde niet tijdig aan de veroordelingen voldoet en het vonnis daarna wordt betekend.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 10-07-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:5398

Zaaknummer: C/03/327893 / HA ZA 24-99

Rechters: I.M. Etman

Advocaten: D.I.A. Schröder en S. de Block

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Compensatie vrouw voor omzetting pensioen eigen beheer naar ODV na scheiding

Echtscheiding met nevenvoorzieningen. Een van de twistpunten is of de vrouw recht heeft op compensatie voor de omzetting van pensioen in eigen beheer naar een oudedagsvoorziening (ODV) na scheiding. De man ontkent dat er een ODV is gevormd. De rechtbank kent op basis van de stellingen en stukken de vrouw een compensatie toe van € 150.000 voor de omzetting naar een ODV. Indien onomstotelijk vaststaat dat er geen ODV is, kunnen partijen dat in onderling overleg regelen.

De man heeft gesteld dat het huwelijk duurzaam is ontworpen. De vrouw heeft dit niet betwist, zodat het verzoek tot echtscheiding als op de wet gegrond kan worden toegewezen. Partijen zijn gehuwd onder huwelijkse voorwaarden, met uitsluiting van elke gemeenschap van goederen en zonder periodiek of finaal verrekenbeding. Partijen hebben wel enkele eenvoudige gemeenschappen samen. In artikel 10 van de huwelijkse voorwaarden is pensioenverevening en pensioenverrekening uitgesloten. Voorts is bepaald dat dit onverlet laat de aanspraak op nabestaandenpensioen.

De vrouw wenst de echtelijke woning toegedeeld te krijgen. De man is daarmee akkoord mits dit gebeurt tegen een marktconforme prijs. Als de vrouw dit niet binnen een redelijke termijn blijkt te kunnen financieren, moet de woning worden verkocht.

De rechtbank zal gelet op het voorgaande de echtelijke woning aan de vrouw toedelen op de wijze en onder de voorwaarden die hierna in het dictum zijn vermeld. Voor het vaststellen van de waarde zal de rechtbank bepalen dat de man drie makelaars voorstelt en de vrouw hier één makelaar uit mag kiezen. Indien de vrouw niet in staat blijkt om binnen de gestelde termijn aan de gestelde voorwaarden te voldoen, moet de woning worden verkocht aan een derde, eveneens op de wijze en onder de voorwaarden die hierna in het dictum zijn vermeld (het zogenoemde 'spoorboekje').

De rechtbank zal daarom het voortgezet gebruik voor een termijn van drie maanden na de verkoop van de woning toewijzen. Gelet op de wettelijke maximum termijn van zes maanden na inschrijving van de echtscheidingsbeschikking zal de rechtbank daarbij bepalen dat, indien deze zes maanden termijn eerder afloopt dan de termijn van drie maanden na de verkoop van de woning, de termijn van drie maanden zal worden ingekort tot maximaal de termijn van zes maanden na inschrijving van de echtscheidingsbeschikking. Daarnaast zal de rechtbank hier de – eveneens wettelijke – voorwaarde aan verbinden dat de vrouw deze woning op het moment van die inschrijving bewoont en aan de man uitsluitend of mede toebehoort of ten gebruike toekomt. De rechtbank zal het appartement met bijbehorende parkeerplaats aan de [adres 1] toedelen aan de vrouw en overweegt daartoe als volgt. De man en de vrouw hebben samen twee appartementen als investering en/of pensioenvoorziening aangekocht. Het is dan ook redelijk dat de man en de vrouw na de echtscheiding ieder één appartement toegedeeld krijgen. De rechtbank zal daarom dit appartement met bijbehorende parkeerplaats aan de vrouw toedelen op de wijze en onder de voorwaarden die hierna in het dictum zijn vermeld. Partijen zijn het erover eens dat de woning in Frankrijk verkocht moet worden aan een derde en dat na verkoop de geldlening van € 200.000 aan de ouders van de vrouw wordt afgelost. De vrouw heeft haar vordering ten aanzien van het vergoeden van de reparatie aan het dak ingetrokken. Partijen zijn het niet eens geworden over de vraag welke makelaar de verkoop moet begeleiden en op welke wijze de verkoop dient te geschieden. Zij hebben de rechtbank gevraagd daarop te beslissen. Op de zitting is afgesproken dat de rechtbank zou kiezen tussen de twee door de man voorgestelde makelaars verbonden aan Anb Immobiliër Montbron. De rechtbank heeft hierop in raadkamer aselect haar keuze laten vallen op [naam 4]. De rechtbank beslist op meerdere punten.

De vrouw verzoekt onder meer te bepalen dat de man gehouden is om de vrouw uit hoofde van de omzetting van het pensioen in eigen beheer naar een oudedagsverplichting (hierna ook: ODV) te compenseren en te bepalen dat de man haar uit dien hoofde een bedrag dient te voldoen van € 150.000.

De vrouw heeft overgelegd een e-mail met daarbij een memo dat is opgesteld door mevrouw [naam 6] van Auxilium met betrekking tot de uitfasering van het pensioen in eigen beheer en de gevolgen daarvan. In dat memo zijn de uitgangspunten van het pensioen in eigen beheer van de man opgenomen, waaronder een levenslang partnerpensioen voor de vrouw van € 8.236. In het memo is voorts aangegeven wat de gevolgen van het uitfaseren van het pensioen kunnen zijn bij echtscheiding. In dat verband is het volgende opgenomen:

'(...) Bij de keuze om af te kopen of over te gaan naar de ODV gevolgd door echtscheiding wordt mevrouw benadeeld. De benadeling speelt bij overlijden van de heer [de man]. Er kunnen afspraken worden gemaakt om mevrouw hiervoor te compenseren. Bijvoorbeeld door haar een

groter deel van de ODV te doen toekomen bij echtscheiding of door haar een netto kapitaal te doen toekomen. De hierboven berekende cijfers kunnen daarvoor als beginpunt dienen. Daarbij dient te worden opgemerkt dat wordt uitgegaan van in de toekomst te ontvangen bedragen (pensioen ontvangt mevrouw pas op termijn) ten opzichte van direct kapitaal bij echtscheiding. Daarnaast moet worden opgemerkt dat gerekend is op basis van de op dit moment extreem lage rente (U-rendement juni 2017 0,06%) waardoor de commerciële pensioenvoorziening zeer hoog is. Mocht de rente toenemen, dan zal de commerciële voorziening afnemen en daarmee het kapitaal dat aan mevrouw toekomt. Indien er nu geen sprake is van een voorgenomen scheiding kunt u ook afspreken dat een mogelijke compensatie pas wordt geregeld en berekend indien u in de toekomst toch gaat scheiden. U kunt dan rekening houden met de wetgeving op dat moment. Op dat moment moet dan zo goed mogelijk worden berekend welk verlies de partner heeft door nu akkoord te gaan met omzetten in een ODV of afkopen. Hierbij spelen onder andere de dan geldende rente, de inkomstenbelasting, de middelen in de BV (nu en in de toekomst) een rol. U moet zich realiseren dat u hiermee het overleg over de compensatie volledig naar de toekomst schuift en dat u dan tegen twistpunten kunt aanlopen, die nu nog niet te overzien zijn. Daarnaast is er momenteel onder specialisten een discussie gaande of deze afspraak moet worden vastgelegd bij een notaris. Het samen onderhands overeenkomen zal in ieder geval als nadeel hebben dat beide partijen dan moeten meewerken aan het opnemen van de afspraak in een echtscheidingsconvenant. Gezien het feit dat u bent gehuwd op huwelijkse voorwaarden, ziet de Belastingdienst het als een belaste schenking, indien u besluit niet te compenseren. Maar: het is aan de partners om te bepalen wat zij redelijk achten. (...)'

Volgens de vrouw heeft de omzetting van het pensioen in een ODV plaatsgevonden en heeft zij daarvoor meegetekend. De vrouw heeft in dat verband gewezen op de jaarstukken 2020 van ValueGarden BV waarin bij de toelichting op langlopende schulden staat vermeld dat per 31 juli 2017 het pensioen in eigen beheer is omgezet in een oudedagsverplichting. De man weerspreekt dat de omzetting heeft plaatsgevonden en wijst op de door hem overgelegde conceptjaarrekening van ValueGarden BV van 2023 en de toelichting daarbij waarin staat dat de pensioenvoorziening in eigen beheer wordt gehouden.

De rechtbank is van oordeel dat de man onvoldoende gemotiveerd heeft weersproken dat het pensioen in eigen beheer is omgezet in een ODV. Uit de door de vrouw overgelegde stukken blijkt dat in 2017 door een accountant aan partijen hierover een advies met onderbouwende berekeningen is gestuurd, dat notulen zijn opgemaakt voor een te houden aandeelhoudersvergadering van ValueGarden BV waarbij de omzetting in een ODV zou worden goedgekeurd en dat er een overeenkomst daartoe is opgesteld tussen de man en ValueGarden BV. Bovendien is in de jaarrekening van 2020 vermeld dat deze omzetting ook daadwerkelijk heeft plaatsgehad. De man heeft daar enkel tegenovergesteld dat in de

toelichting op de conceptjaarrekening van ValueGarden BV van 2023 staat vermeld dat sprake is van een pensioen in eigen beheer. Dat is – nu deze stukken uiteindelijk mede op basis van door de man verstrekte informatie tot stand komen en nog concept zijn, terwijl uit het overgelegde is gebleken dat de concepten nogal eens afwijken van de definitieve stukken – onvoldoende om voorbij te gaan aan hetgeen de vrouw naar voren heeft gebracht. De rechtbank betreft daarbij dat de man heeft nagelaten om de jaarstukken van ValueGarden over 2021 en 2022 over te leggen. De rechtbank gaat er daarom vanuit dat het pensioen in eigen beheer is omgezet in een ODV.

Uit het door de vrouw overgelegde memo blijkt naar het oordeel van de rechtbank voorts afdoende dat in verband met de omzetting naar een ODV de vrouw in redelijkheid gecompenseerd diende te worden, ofwel direct na de omzetting waarbij de afspraak eventueel bij de notaris diende te worden vastgelegd, ofwel later bij een eventuele echtscheiding (bij convenant), een en ander rekening houdend met de bepalingen in de huwelijkse voorwaarden van partijen. Volgens de vrouw is zij nooit gecompenseerd en dient dat nu alsnog te gebeuren. De man heeft zijn verweer weliswaar toegespitst op de stelling dat in het geheel geen omzetting heeft plaatsgehad, maar het had op zijn weg gelegen om de uitvoerige onderbouwing van de vrouw voor het overige óók inhoudelijk te weerspreken en hij heeft dat nagelaten. Daarom gaat de rechtbank ervan uit dat de vrouw nog niet gecompenseerd is. Het door de vrouw verzochte bedrag is berekend op basis van de informatie uit het memo.

Nu de man hier niets tegenover heeft gesteld, gaat de rechtbank ervan uit dat de vrouw in 2017 recht had op een compensatie van een bedrag van € 136.458. De rechtbank gaat er met de vrouw van uit dat dit bedrag per 31 juli 2017, althans in ieder geval per eind 2017, opeisbaar was. Vermeerderd met de wettelijke rente heeft de vrouw thans een vordering op de man die hoger is dan hetgeen zij nu verzoekt. De rechtbank zal daarom bepalen dat de man aan de vrouw een bedrag dient te betalen van € 150.000 ter zake de compensatie van de omzetting. De rechtbank gaat er hierbij vanuit dat indien onomstotelijk tussen partijen vast komt te staan dat de omzetting niet heeft plaatsgevonden, partijen met elkaar in overleg treden over deze vordering.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 14-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:12885

Zaaknummer: C/09/648942 / FA RK 23-4154

Rechters: A.C. Olland, A.M. Brakel en M.E. Visser

Advocaten: K. van der Bijl en M.J. Verdult

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ernstig verwijtbaar ontslag: billijke vergoeding van een ton

Arbeidsgeschil. Het hof oordeelt dat werkgeefster ernstig verwijtbaar heeft gehandeld. Dat heeft geleid tot de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met werknemer. De eerder door de kantonrechter toegekende billijke vergoeding van € 100.000 blijft in stand. Daarin begrepen is een bedrag voor pensioenschade.

Werknemer is op 1 januari 2007 voor onbepaalde tijd in dienst getreden bij werkgeefster, een wereldwijd opererende onderneming in stalen leidingproducten, fittingen en flenzen. Op 24 april 2018 heeft werkgeefster aan werknemer verzocht de geldende voorschriften en regels (zoals die met betrekking tot het uploaden van relevante gegevens en de kledingvoorschriften) in het vervolg na te leven. Op 18 juni 2019 heeft werkgeefster met werknemer gesproken over zijn weigering de leaseauto te gebruiken conform de gewijzigde autoregeling. Op 11 juni 2020 heeft werknemer een officiële waarschuwing gekregen, omdat hij zich in een e-mailcorrespondentie met een collega en boardmember schofferend zou hebben uitgelaten. Verder resulteerde een incident in maart 2022 tot een officiële schriftelijke waarschuwing aan werknemer. Werknemer heeft na enkele van deze incidenten excuses aangeboden. Op 19 januari 2023 is in een gesprek een vaststellingsovereenkomst aangeboden aan werknemer. Daarmee is werknemer niet akkoord gegaan. Op verzoek van de gemachtigde van werknemer is een mediator ingeschakeld. Na 1 gesprek hebben beide partijen aangegeven het bij dat ene moment te laten. De kantonrechter heeft de arbeidsovereenkomst tussen partijen ontbonden met onder meer toekenning van een billijke vergoeding van € 100.000 bruto. Werkgeefster heeft hoger beroep ingesteld en stelt onder meer dat zij niet ernstig verwijtbaar heeft gehandeld.

Ter beoordeling staat of de ontbinding van de arbeidsovereenkomst op de g-grond terug te voeren is op ernstig verwijtbaar handelen van werkgeefster. Het hof is van oordeel dat werkgeefster zich ernstig verwijtbaar jegens werknemer heeft gedragen en dat dit ernstig verwijtbaar handelen geleid heeft tot de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met werknemer. Bij gebrek aan negatieve beoordelingen en voorstellen voor een verbetertraject is begrijpelijk dat werknemer zich in januari 2023 overvallen voelde door mededelingen over een

verondersteld gebrek aan vertrouwen en voorstellen om te komen tot het einde van de arbeidsovereenkomst. Daarbij blijkt uit de verklaringen dat op 19 januari 2023 de incidenten uit het verleden geen onderwerp van gesprek zijn geweest. Uit het handelen van werkgeefster volgt dat het handelen van werkgeefster ernstig verwijtbaar is dat zij, onaangekondigd en zonder dat op dat moment een redelijke grond voor beëindiging bestond, enkel aanstuurde op de beëindiging van de reeds 16 jaren durende arbeidsovereenkomst met werknemer door hem te confronteren met een ondertekende vaststellingsovereenkomst om wegens een gepercipieerd gebrek aan wederzijds vertrouwen de arbeidsovereenkomst te beëindigen, zonder een alternatief kenbaar te maken om zijn houding en gedrag te verbeteren en zonder nazorg voor werknemer. Door deze handelwijze is de arbeidsrelatie ernstig en duurzaam verstoord geraakt.

Het hof komt, anders dan de kantonrechter, tot het oordeel dat zich ook de mogelijkheid zou hebben kunnen voordoen dat werknemer niet tot zijn pensioendatum bij werkgeefster in dienst was gebleven. De goede en kwade kansen wegend, neemt het hof dan ook tot uitgangspunt dat de arbeidsovereenkomst in het geval waarin werknemer de mogelijkheid had gekregen zijn gedrag te verbeteren vanaf de datum van ontbinding, 1 augustus 2023, nog ongeveer twee jaar had voortgeduurd en, dus, dat deze rond 1 augustus 2025 ten einde zou zijn gekomen. In die periode had werknemer een verbetertraject kunnen doorlopen en had een procedure tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst gevoerd kunnen worden. Alles afwegende komt het hof tot het oordeel dat een billijke vergoeding van € 100.000 bruto, zoals ook door de kantonrechter toegewezen, recht doet aan de omstandigheden van het geval.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 28-05-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:806

Zaaknummer: 200.332.120/01

Rechters: M.T. Nijhuis, M. Verkerk en M.B. Kerkhof

Advocaten: M.J. van Buren en B.K. van de Ven-Meier

Wetsartikelen: 7:699 lid 3 sub g BW, 7:671b BW en 7:683 BW

RECHTSPRAAK

Willen werken aan eerdere pensionering werknemer geen ernstig verwijtbaar handelen werkgever

Arbeidsgeschil tussen topfunctionaris WNT en werkgever Lieven de Key. Werkgever heeft onder meer gesteld: ‘ik wil werken aan jouw pensionering’. Het hof oordeelt dat de werkgever niet ernstig verwijtbaar heeft gehandeld. Werkneemster geen recht heeft op een billijke vergoeding. Het hof weegt onder meer mee dat werkneemster topfunctionaris is in de zin van de WNT, dat zij niet openstond voor alternatieve werkzaamheden en dat zij zelf heeft bijgedragen aan de verstoring van de arbeidsverhouding.

Werkneemster is op 1 april 2009 in dienst van Lieven de Key getreden. Sinds 1 juni 2010 heeft zij de functie van directeur Wonen en Onderhoud vervuld. Het brutosalaris bedraagt € 12.758,75 per maand exclusief 8% vakantietoeslag en 6% eindejaarsuitkering. Werkneemster is topfunctionaris in de zin van de Wet normering topinkomens (WNT). X is enig bestuurder van Lieven de Key en voorzitter van de directie waarvan ook werkneemster deel uitmaakt. In 2022 is tijdens coachingsgesprekken tussen directieleden de relatie tussen X en werkneemster onder druk komen staan.

Tijdens een gesprek op 1 november 2022 heeft X aan werkneemster laten weten dat zij de wat haar betreft moeizame relatie niet wenste voort te zetten en dat zij aan de pensionering van werkneemster wil gaan werken. Werkneemster heeft in een uitgebreid memo van 2 november 2022 haar visie uiteengezet. Op 23 november 2022 heeft opnieuw een gesprek plaatsgevonden. X heeft daarin haar excuses aangeboden voor haar opmerking dat zij wilde gaan werken aan een eerdere pensioendatum van werkneemster en heeft mediation voorgesteld. De mediation is op 5 december 2022 aangevangen en op 16 februari 2023 geëindigd.

Bij brief van 27 maart 2023 heeft X werkneemster laten weten dat zij, na uitvoerig overleg met de raad van commissarissen, heeft besloten werkneemster uit haar functie van directeur Wonen te ontheffen. Als reden wordt gegeven dat de vertrouwensband met werkneemster wat

X betreft onherstelbaar is verstoord en de samenwerking daarom onhoudbaar is geworden. In de brief wordt verwezen naar het gesprek van 28 februari 2023, waarin alternatieve werkzaamheden zijn besproken, waarbij werkneemster onder dezelfde arbeidsvoorwaarden en binnen de WNT tot haar pensionering zou kunnen doorwerken.

De kantonrechter heeft de arbeidsovereenkomst ontbonden per 1 september 2023 onder toekenning van de door Lieven de Key aangeboden transitievergoeding, en geoordeeld dat geen sprake was van ernstig verwijtbaar handelen of nalaten aan de zijde van Lieven de Key.

Het hof is van oordeel dat geen sprake is van ernstig verwijtbaar handelen of nalaten aan de zijde van Lieven de Key. Hoewel aan werkneemster kan worden toegegeven dat de opmerkingen van X op 1 november 2022 misplaatst zijn te noemen, weegt het hof in zijn oordeel mee dat X haar excuses heeft aangeboden aan werkneemster en dat X een mediationtraject heeft aangeboden in een poging de relatie te herstellen. Niet is gebleken dat Lieven de Key de mediation heeft gestart om strategische redenen of dat het ontslag van werkneemster al was voorgenomen.

Het hof weegt daarbij de omstandigheid mee dat werkneemster topfunctionaris is in de zin van de WNT. In een dergelijke functie is onderling vertrouwen tussen directieleden essentieel. Wanneer dit vertrouwen wordt geschaad of ontbreekt, leidt dit veelal tot een situatie waarin verdere samenwerking niet mogelijk is. Het feit dat werkneemster herhaaldelijk heeft ontkend dat er samenwerkingsproblemen bestonden binnen de directie doet hieraan niet af, nu op grond van de overgelegde stukken en verklaringen voldoende aannemelijk is dat daarvan wel degelijk sprake was.

Het hof acht voorts van belang dat werkneemster niet openstond voor alternatieve werkzaamheden tot aan haar pensioen. Ten slotte weegt het hof mee dat werkneemster zelf heeft bijgedragen aan de verstoring van de arbeidsverhouding door intern – met Y en Z en later met alle andere collega's in de mail van 5 april 2023 – en extern in de mail van 6 april 2023, te communiceren over haar problemen met X. De ontbinding van de arbeidsovereenkomst is gelet op het voorgaande niet het gevolg van ernstig verwijtbaar handelen of nalaten van Lieven de Key, reden waarom werkneemster geen recht heeft op een billijke vergoeding.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 04-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:1511

Zaaknummer: 200.333.035/01

Rechters: G.C. Boot, T.S. Pieters en A. van Zanten-Baris

Advocaten: F.A. Chorus en C.D. van den Berg

Wetsartikelen: 7:671b BW

RECHTSPRAAK

Aftoppingsregeling sociaal plan niet in strijd met verbod leeftijdsdiscriminatie

Geschil over de vraag of een aftoppingsregeling in het sociaal plan van ABN Amro in strijd is met het verbod van leeftijdsdiscriminatie. Bij de tussenbeschikking heeft het Hof Amsterdam, voor zover van belang, geoordeeld dat de in het Sociaal Plan opgenomen aftoppingsregeling op grond van artikel 13 WGBL nietig is omdat deze een verboden onderscheid naar leeftijd maakt. Het hof oordeelt uiteindelijk dat er geen verboden leeftijdsonderscheid wordt gemaakt. Het hof mag terugkomen op een eerder genomen eindbeslissing wegens een uitspraak van de Hoge Raad.

Bij de tussenbeschikking heeft het Hof Amsterdam, voor zover van belang, geoordeeld dat de in het Sociaal Plan opgenomen aftoppingsregeling op grond van artikel 13 WGBL nietig is omdat deze een verboden onderscheid naar leeftijd maakt. ABN AMRO heeft het hof er bij brief van 25 maart 2021 op gewezen dat de Hoge Raad de beschikking van dit hof van 25 september 2018 – gegeven in een vergelijkbare kwestie – bij beschikking van 24 januari 2020 (ECLI:NL:HR:2020:114, PR 2020-0032) heeft vernietigd en ter verdere behandeling heeft doorverwezen naar het Hof Den Haag. Het Hof Den Haag heeft vervolgens bij beschikking van 23 februari 2021 (ECLI:NL:GHDHA:2021:303, PR 2021-0073) geoordeeld dat het leeftijdsonderscheid in de aftoppingsregeling objectief gerechtvaardigd is. Naar aanleiding van deze beschikking zijn partijen in overleg getreden en is de procedure aangehouden. Het treffen van een minnelijke regeling is niet gelukt.

Het hof oordeelt als volgt. Wegens gewijzigd toetsingskader door de Hoge Raad, mag het hof op een eerdere eindbeslissing terugkeren. Naar het oordeel van het hof vormen de beschikkingen van de Hoge Raad van 24 januari 2020 en het Hof Den Haag van 23 februari 2021 een nader/ander oordeel over de vraag of de aftoppingsregeling een verboden onderscheid naar leeftijd maakt, omdat de Hoge Raad daarin het juridisch kader heeft geformuleerd voor de beantwoording van de vraag of aftopping van de stimuleringspremie een

passend en noodzakelijk middel is ter bereiking van de nagestreefde doelstelling. De Hoge Raad heeft daarbij onder meer geoordeeld dat de door de sociale partners gemaakte keuzes met terughoudendheid moeten worden getoetst. Het vernieuwende karakter van deze beschikkingen geeft het hof aanleiding om de in deze procedure aan de orde gestelde vraag of het leeftijdsonderscheid in de aftoppingsregeling objectief gerechtvaardigd is opnieuw (met inachtneming van de maatstaf zoals die is geformuleerd in de beschikkingen van de Hoge Raad en het Hof Den Haag) te beoordelen en, indien die beoordeling zou leiden tot een andere beslissing, terug te komen van de eerdere beslissing van het hof in de tussenbeschikking van 6 november 2018. Het vasthouden aan de eerder genomen beslissing zou immers tot gevolg hebben dat partijen, althans een van hen, gehouden zouden zijn een rechtsmiddel aan te wenden tegen die beslissing om te bewerkstellingen dat het daaraan ten grondslag liggende geschilpunt wordt beoordeeld naar het geldende recht. Temeer daar het onderhavige geschil aanhangig is in laatste feitelijke instantie, en nog slechts een beperkte toetsing in cassatie mogelijk is, zou het onaanvaardbaar zijn indien het hof zich gebonden acht aan een, gelet op latere rechtspraak, onjuiste eindbeslissing (zie HR 25 april 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC2800).

Het hof stelt voorop dat de in het Sociaal Plan door sociale partners gemaakte keuzes door de rechter terughoudend moeten worden getoetst (zie onder meer de beschikking van de Hoge Raad van 24 januari 2020). De nationale rechter dient bij de beoordeling of een maatregel passend en noodzakelijk is, in redelijkheid de gestelde, ter zake dienende omstandigheden af te wegen. Wat de passendheid betreft, dient de rechter te onderzoeken of de bestreden maatregel niet kennelijk ongeschikt is om het daarmee nagestreefde legitieme doel te bereiken. Wat de noodzakelijkheid betreft, dient de rechter te onderzoeken of de bestreden maatregel op excessieve wijze afbreuk doet aan de belangen van de daardoor benadeelden, waarbij de maatregel in zijn eigen regelingscontext dient te worden geplaatst en rekening moet worden gehouden met zowel het nadeel dat daaraan kleeft voor de betrokken personen als met het voordeel daarvan voor de samenleving in het algemeen en voor de individuen waaruit zij bestaat.

Naar het oordeel van het hof kan niet gezegd worden dat de aftoppingsregeling een kennelijk ongeschikt middel is om de drie legitieme doelen (bescherming van economisch nadeel, eerlijke en rechtvaardige verdeling beschikbare middelen en redelijke beperking van de financiële gevolgen van de reorganisatie) te bereiken. ABN AMRO heeft in dit verband toegelicht dat zij meerdere kostbare pensioenmaatregelen heeft genomen (een storting van € 501.000.000 in 2000, latere bijstortingen, een verlaging van de franchise en een verhoging van de jaarlijkse pensioenopbouw in 2006 waarvoor ABN AMRO de premie volledig heeft betaald) waardoor de werknemer (bij een volledige pensioenopbouw) al op de individuele

pensioenleeftijd een volwaardig pensioen heeft opgebouwd.

Naar het oordeel van het hof kan ook niet gezegd worden dat de aftoppingsregeling op excessieve wijze afbreuk doet aan de belangen van de boventallige, oudere werknemers. Ten eerste is daarvoor van belang de context van de regeling over de vertrekpremie, de aftopping en de andere in het Sociaal Plan getroffen maatregelen voor boventallige werknemers. Het Sociaal Plan bepaalt dat een werknemer die in de Mobiliteitsorganisatie is geplaatst gedurende twaalf maanden gebruik kan maken van het bemiddelingstraject. Het loon wordt doorbetaald en ook de pensioenopbouw en andere arbeidsvoorwaarden worden voortgezet. Indien gedurende deze mobiliteitsperiode geen passende functie wordt gevonden, beëindigt ABN AMRO de arbeidsovereenkomst met de werknemer waarbij een vergoeding wordt aangeboden van 75% van de stimuleringspremie. Deze vergoeding is gemaximeerd volgens de aftoppingsregeling. Als alternatief voor plaatsing in de Mobiliteitsorganisatie kan de werknemer ook kiezen voor een vrijwillig vertrek per de boventaligheidsdatum. In dat geval heeft de werknemer aanspraak op 100% van de stimuleringspremie. Gezien dit gehele pakket aan maatregelen kan niet gezegd worden dat de aftoppingsregeling op excessieve wijze afbreuk doet aan de belangen van de boventallige, oudere werknemer die de fictieve pensioendatum (bijna) heeft bereikt. Het hof neemt daarbij ook in aanmerking dat volledige inkomenscompensatie niet het uitgangspunt is of hoeft te zijn bij het opstellen van een Sociaal Plan. Onder deze omstandigheden kan de aftoppingsregeling van het Sociaal Plan naar het oordeel van het hof als een noodzakelijk middel worden aangemerkt.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 04-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:1518

Zaaknummer: 200.207.966/01

Rechters: M.L.D. Akkaya, R.L. de Graaff en I.A. Haanappel-van der Burg

Advocaten: H. Loonstein, M.J.M.T. Keulaerds, F.M. Dekker en J.X. ten Velden

Wetsartikelen: 7 WGBL

RECHTSPRAAK

Beroep werknemer op Ragetlie-regel slaagt; ontslagvergoedingen toegekend

Werknemer is in dienst getreden op grond van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd, waarna de werknemer is benoemd als statutair bestuurder op grond van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, die eenmaal is verlengd. Het beroep van de werknemer op de zogenoemde Ragetlie-regel slaagt. De tweede arbeidsovereenkomst had voor de einddatum moeten worden opgezegd met inachtneming van de wettelijke opzegtermijn, bij gebreke waarvan die geacht te zou zijn voortgezet met een derde arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd onder dezelfde voorwaarden. Aan werknemer komt een vergoeding toe wegens onregelmatige opzegging, de transitievergoeding en een billijke vergoeding.

Werknemer is in 2016 in dienst getreden van werkgever op grond van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Werknemer is in 2017 benoemd als statutair bestuurder van werkgever. De arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd is opgevolgd door een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd van drie jaar, die in 2020 is verlengd met een bepaalde tijd van drie jaar. Volgens werkgever is de laatste arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd van rechtswege geëindigd per 28 februari 2023. Volgens werknemer had deze arbeidsovereenkomst moeten worden opgezegd. Werknemer heeft de rechtbank onder meer verzocht om werkgever te veroordelen tot betaling van een vergoeding gelijk aan het loon dat hij bij regelmatige opzegging nog zou hebben ontvangen, de transitievergoeding en een billijke vergoeding. De rechtbank heeft de verzoeken van werknemer toegewezen omdat werkgever de arbeidsovereenkomst had moeten opzeggen met een overeengekomen opzegtermijn van 12 maanden, die op 15 april 2023 zou zijn gaan lopen en waardoor de arbeidsovereenkomst op 1 mei 2024 zou zijn geëindigd. Werkgever heeft hiertegen hoger beroep ingesteld.

Werkgever heeft betoogd dat de arbeidsovereenkomst met werknemer per 1 maart 2023 van

rechtswege is geëindigd. Het hof volgt werkgever daarin niet. Werknemer komt een beroep op de Ragetlie-regel toe. Het feit dat partijen in de arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd in het nadeel van werknemer als statutair bestuurder van werkgever zijn afgeweken van de beperking van de ketenregeling, maakt dit niet anders (art. 7:668a lid 7 BW). Werknemer was ten tijde van de ondertekening van de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd in maart 2017 nog niet benoemd als statutair bestuurder, maar werd dat pas in mei 2017. Daarbij ziet de Ragetlie-regel op de opzegging van de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, terwijl de ketenregeling betrekking heeft op de conversie van een reeks arbeidsovereenkomsten in een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Conversie is tussen partijen niet aan de orde, het gaat er volgens werkgever om dat de derde arbeidsovereenkomst, voor een bepaalde tijd, van rechtswege is geëindigd. Werknemer heeft er terecht op gewezen dat hij het aanbieden van de arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, gelet op de omstandigheden van het geval, niet heeft kunnen en mogen begrijpen als een verklaring van (de aandeelhouder van) werkgever gericht op het beëindigen van de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Volgens werknemer had hij bij zijn indiensttreding gevraagd om een vaste arbeidsovereenkomst en heeft hij die ook gekregen. Werkgever heeft tegelijkertijd met de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd ook in concept een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd verstrekt voor wanneer werknemer als statutair bestuurder zou worden benoemd. Werknemer heeft alleen gereageerd op de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd (als werknemer) omdat hij ervan uitging dat er voldoende tijd was om te praten over de volgens hem aparte aanvullende overeenkomst ('separate supplementary employment agreement') die per 1 maart 2017 zou ingaan en uiteindelijk pas op 10 april 2017 is ondertekend. Niet gebleken is dat de daaraan voorafgaande arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd op enig moment tijdens het dienstverband is opgezegd en tegen welke datum dat dan was of zou zijn geweest. Bovendien kon de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd pas vanaf de benoeming van werknemer als statutair bestuurder op 30 mei 2017 worden opgezegd in de zin van artikel 7:671 lid 1 sub e BW (met betrekking tot een bestuurder van een rechtspersoon). Onder rechtsgeldige opzegging in de zin van artikel 7:667 lid 4 BW kan, gezien de bescherming van de werknemer die door de wetgever in dat artikellid is bedoeld, geen beëindiging van de arbeidsovereenkomst met wederzijds goedvinden worden verstaan. De slotsom is dat, nu voldaan is aan de voorwaarden van de Ragetlie-regel, de laatste arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd die volgde op de eerdere arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde en bepaalde tijd, niet van rechtswege per 28 februari 2023 is geëindigd. Aan werknemer komen een vergoeding toe wegens onregelmatige opzegging, de transitievergoeding en een billijke vergoeding.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 27-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:2096

Zaaknummer: 200.335.119_01

Rechters: M.E. Smorenburg, A.L. Bervoets en A.J. van de Rakt

Advocaten: I.K.M. Hoffmann en K.J. Hillebrandt

Wetsartikelen: 7:667 BW

RECHTSPRAAK

Euronext is niet tekortgeschoten in nakoming indexatie pensioenovereenkomst inactieven

Geschil over de vraag of gepensioneerden recht hadden op voortzetting en/of financiering van indexatie(schade) na opzegging van de uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds door de werkgever. Dit is de verwijzingsuitspraak na de uitspraak van de Hoge Raad van 23 september 2022, ECLI:NL:HR:2022:1267. Het hof oordeelt dat Euronext niet is tekortgeschoten in de nakoming van pensioenovereenkomsten van gepensioneerden en gewezen deelnemers, ondanks het verloren gegane indexatieperspectief van inactieven. Euronext heeft voldoende aangetoond dat zij zich bij het besluit tot opzegging van de uitvoeringsovereenkomst met PMA de belangen van de inactieven in voldoende mate heeft aangetrokken, aldus het hof.

Deze zaak betreft de procedure na verwijzing na de uitspraak van de Hoge Raad van 23 september 2022, ECLI:NL:HR:2022:1267, PR 2022-0174. Euronext Amsterdam N.V. (hierna: Euronext) had ter uitvoering van de pensioenovereenkomsten tot en met 31 december 2013 uitvoeringsovereenkomsten gesloten met PMA. PMA had ook met vier andere werkgevers uitvoeringsovereenkomsten gesloten, waaronder de AFM. In 2008 is – als gevolg van de stijging van de levensverwachting, de historisch lage rentestand en de financiële crisis – bij PMA een reservetekort ontstaan. Euronext heeft PMA proberen te ondersteunen met verhoogde premies en vrijwillige bijstortingen. Begin 2012 heeft de AFM de uitvoeringsovereenkomst met PMA opgezegd. Ook Euronext en de andere bij PMA aangesloten werkgevers hebben daarna hun uitvoeringsovereenkomst met PMA beëindigd per 31 december 2013. Met ingang van 1 januari 2014 heeft Euronext een uitvoeringsovereenkomst gesloten met Delta Lloyd ter uitvoering van de pensioenovereenkomsten tussen Euronext en de op of na 1 januari 2014 bij haar in dienst zijnde werknemers. Deze pensioenregeling voorziet in een voorwaardelijk recht op indexatie. De pensioenrechten en -aanspraken die bij PMA waren opgebouwd, zijn overgedragen aan Delta Lloyd. Daarbij kon een in april 2013

vastgestelde korting op de pensioenen van 3% uiteindelijk (met terugwerkende kracht) worden beperkt tot 1,55%. Voor hen die niet onder de nieuwe regeling vallen – onder wie bij VPE aangesloten gepensioneerden en gewezen deelnemers – voorziet de sinds 1 januari 2014 geldende pensioenregeling niet in een voorwaardelijk recht op indexatie. VPE c.s. willen met deze procedure bereiken dat gepensioneerden en gewezen deelnemers net als vóór 2014 op het punt van de indexatie gelijk worden behandeld met de actieve werknemers en heeft in dat kader een aantal vorderingen ingesteld. Tot aan de Hoge Raad is over deze vorderingen geprocedeerd, waarbij de Hoge Raad uiteindelijk alle vorderingen van VPE c.s. afwees en het arrest van het Hof Amsterdam vernietigde. Na terugverwijzing naar het Hof De Haag staat (alleen nog) de vraag centraal of Euronext als gevolg van de opzegging van de uitvoeringsovereenkomst met PMA en het verloren gegane indexatieperspectief van VPE c.s., tekort is geschoten in de nakoming van de pensioenovereenkomsten van VPE c.s. en/of Euronext in strijd met goed werkgeverschap heeft gehandeld.

Het hof oordeelt als volgt. Euronext heeft voldoende aangetoond dat zij zich bij het besluit tot opzegging van de uitvoeringsovereenkomst met PMA de belangen van de inactieven in voldoende mate heeft aangetrokken. Euronext heeft zich naar het oordeel van het hof in voldoende mate ingespannen om ervoor te zorgen dat zich bij de opzegging van de uitvoeringsovereenkomst met PMA geen onacceptabele wijzigingen zouden voordoen ten nadele van de inactieven. Daartoe is van belang dat Euronext, toen PMA in zwaar weer kwam te verkeren, onverplichte stortingen heeft gedaan en een opslag van de jaarpremie heeft betaald. Zo heeft Euronext onder meer onverplicht een extra storting gedaan van € 11.759,437, waarmee de daadwerkelijke korting beperkt kon blijven tot 3%. Dat deze korting nodig was, is daarom niet aan Euronext te wijten. Integendeel: Euronext heeft vrijwillig het nodige gedaan om het nadeel voor zowel de actieven als inactieven zo veel mogelijk te beperken. Euronext heeft weliswaar besloten om geen verzoek te doen aan PMA op de voet van artikel 83 Pw tot overdracht van de waarde van de opgebouwde pensioenrechten en -aanspraken van de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden van Euronext aan Delta Lloyd, maar zij was hiertoe ook niet gehouden. Als gevolg van die keuze zijn de pensioenrechten van zowel de actieven als de niet-actieven premievrij gemaakt en bij PMA achtergebleven. Euronext heeft bij de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met PMA nadere afspraken gemaakt ter vergoeding van uitvoeringskosten. In die zin heeft zij zich een goed werkgever betoond.

Euronext heeft vervolgens – alleen voor de toekomstige pensioenopbouw van haar actieve werknemers – een uitvoeringsovereenkomst gesloten met Delta Lloyd. Euronext is in dat kader met Delta Lloyd overeengekomen dat (uitsluitend voor de actieve werknemers) een toeslagendepot wordt gevormd waarin een eenmalig bedrag van € 1.200.000 is gestort en met ingang van 2014 jaarlijks € 700.000 tot 1 januari 2019, waarmee tijdens de opbouwfase onder

voorwaarden de pensioenaanspraken van de actieve werknemers kunnen worden verhoogd. Deze toeslagen beogen dus de pensioenaanspraken *tijdens de opbouwfase* waardevast te houden en zijn mede bedoeld als compensatie voor de versoering van de pensioenopbouw vanaf 2012 (de tot die datum geldende eindloonregeling is in 2012 omgezet in een middelloonregeling). Deze toeslagverlening dient dus een ander doel dan de toeslagverlening aan de leden van de VPE, van wie de pensioenopbouw (grotendeels) heeft plaatsgevonden onder de tot 2012 geldende – naar de aard gunstiger – eindloonregeling waarin de in het verleden opgebouwde pensioenaanspraken bij een stijging van het pensioengevend inkomen telkens werden verhoogd. Euronext heeft naar het oordeel van het hof daarom in redelijkheid kunnen besluiten het toeslagdepot uitsluitend ten goede te laten komen aan de in 2014 actieve werknemers. Van handelen in strijd met hetgeen van een goed werkgever kan worden verwacht, kan niet worden gesproken.

Ook het feit dat niet-actieven door de collectieve waardeoverdracht hun perspectief op indexatie van hun pensioenen in rook hebben zien opgaan, kan niet leiden tot het oordeel dat Euronext (en/of PMA) jegens hen is tekortgeschoten als goed werkgever. Het vervallen van een perspectief is immers niet het gevolg van een wijziging van de pensioenovereenkomst door Euronext, maar hangt samen met het ontbreken van voldoende financiële middelen om bij de collectieve waardeoverdracht een perspectief in te kopen.

Nu geen sprake is van tekortkomingen, kunnen de vorderingen van VPE c.s. niet worden toegewezen. Het hof vernietigt het vonnis van de kantonrechter Amsterdam van 24 juni 2016 en, opnieuw rechtdoende, wijst de vorderingen van VPE c.s. af.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 09-07-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:1077

Zaaknummer: 200.325.272/01

Rechters: M.J. van der Ven, R.S. van Coevorden en O.F. Blom

Advocaten: R.F. van der Ham en A.W. van Leeuwen

Wetsartikelen: 7:611 BW

RECHTSPRAAK

Pensioenovereenkomst kan worden ondergebracht; dwangsom afgewezen

Geschil over onderbrenging pensioenovereenkomst en verschuldigheid dwangsom. Na twee tussenarresten (ECLI:NL:GHDHA:2023:21 en 2257). Bij tussenarrest heeft het hof geoordeeld dat werknemer ten tijde van de overgang van onderneming een pensioenvoorziening had en dat werkgeefster deze had moeten voortzetten. Werkgeefster diende haar nalaten op dit punt op de meest passende wijze goed te maken. Het hof heeft nog te beslissen over de vraag of er een dwangsom moet worden verbonden aan de veroordeling tot onderbrenging van de pensioenovereenkomst. Het hof heeft werkgeefster in dat kader in de twee tussenarresten om nadere informatie verzocht. Bij eindarrest oordeelt het hof dat niet buiten twijfel is dat de pensioenovereenkomst van de oud-werknemer (die inmiddels met pensioen is) bij een pensioenuitvoerder kan worden ondergebracht. De gevorderde dwangsom wordt daarom afgewezen.

Werknemer is op 1 januari 1993 in dienst getreden bij (de rechtsvoorganger van) Rijnland Hypotheken en Verzekeringen B.V. (hierna: Rijnland Hypotheken) als adviseur. Rijnland Hypotheken heeft per 1 januari 2011 haar activa verkocht aan werkgeefster. Als onderdeel van de koop zijn alle werknemers overgegaan naar werkgeefster (inclusief werknemer). Als gevolg van de overname zijn de pensioencontracten van de werknemers opgezegd. Partijen hebben op 18 mei 2017 een vaststellingsovereenkomst gesloten waarin zij de arbeidsovereenkomst hebben beëindigd. In eerste aanleg heeft werknemer onder meer gevorderd werkgeefster te veroordelen om met terugwerkende kracht over de periode van 1 januari 2012 tot en met 17 januari 2017 een pensioenovereenkomst ten behoeve van werknemer onder te brengen bij ASR. De kantonrechter heeft die vordering toegewezen. Beide partijen hebben vervolgens hoger beroep ingesteld. In een tussenarrest heeft het hof geoordeeld dat werknemer ten tijde

van de overgang van onderneming een pensioenvoorziening had en dat werkgeefster deze had moeten voortzetten. Werkgeefster dient haar nalaten op dit punt op de meest passende wijze goed te maken. Het hof heeft nog te beslissen over de vraag of er een dwangsom moet worden verbonden aan de veroordeling tot onderbrenging van de pensioenovereenkomst. Het hof heeft werkgeefster in dat kader in de twee tussenarresten om nadere informatie verzocht.

Het hof is van oordeel dat de grief van werknemer die ziet op het opleggen van een dwangsom niet kan slagen. Het is op grond van de door werkgeefster overgelegde stukken minst genomen niet buiten twijfel dat zij kan voldoen aan de veroordeling tot het onderbrengen van de pensioenvoorziening bij een pensioenuitvoerder. Werknemer heeft tegenover het verweer van werkgeefster onvoldoende ingebracht om daarover anders te oordelen. Daardoor bestaat er (a fortiori) onvoldoende grond voor het hof om op de voet van artikel 611a Rv aan de door de kantonrechter uitgesproken veroordeling alsnog een dwangsom te verbinden.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 04-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:1007

Zaaknummer: 200.290.394/01

Rechters: M.D. Ruizeveld, R.J.F. Thiessen en L.G. Verburg

Advocaten: T.J. de Vries en M.J. van Basten Batenburg

Wetsartikelen: 611a Rv

RECHTSPRAAK

Pensioentoeslag, opties en aandelen blijven buiten beschouwing bij berekening transitievergoeding

Deze zaak gaat over de wijze waarop de transitievergoeding moet worden berekend. Het hof oordeelt dat onverkorte toepassing van de wettelijke referteperiode in dit geval niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Verder oordeelt het hof dat de pensioencompensatie en (de waarde van) toegekende aandelen en opties buiten beschouwing blijven bij het berekenen van de transitievergoeding. Dat geldt ook voor de ‘Deferred annual bonus’ over 2017/2018, waarvan de rechtbank had geoordeeld dat die wel meegenomen moest worden. Het hof is, anders dan de rechtbank, van oordeel dat niet is komen vast te staan dat de werknemer recht had op (of vergaand in onderhandeling was over) een uitbetaling in geld in plaats van toekenning in aandelen.

Werknemer is op 1 juli 2012 als statutair directeur op basis van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd in dienst getreden bij Compass Group. Het vaste salaris van werknemer bedroeg laatstelijk € 33.333,33 bruto per maand inclusief vakantietoeslag. Daarnaast ontving hij de maandelijkse toeslagen op de loonstrook vermeld als ‘compens NN-B’ en ‘compens NN-B Bonus’ (hierna: de pensioencompensatie) en nam hij deel aan een ‘bonus scheme’, het Deferred Annual Bonus Plan (DAB) en een Long Incentive Plan (LTI). In 2012 en 2013 zijn aan werknemer aandelenopties toegekend. Vanwege COVID-19 heeft Compass Group een beroep gedaan op overheidssteunregeling (NOW-regeling). Op 19 mei 2020 heeft werknemer zich ziek gemeld. Op de buitengewone aandeelhoudersvergadering (AvA) van 9 juni 2022 is besloten tot ontslag van werknemer als statutair bestuurder en tot opzegging van zijn arbeidsovereenkomst per 1 januari 2023. De AvA was aanvankelijk gepland op 30 mei 2022 (met een voorgenomen ontslag per 1 december 2022), maar is op verzoek van de advocaat van werknemer uitgesteld naar 9 juni 2022. Het ontslag is gegeven omdat werknemer op dat moment langer dan twee jaar wegens ziekte arbeidsongeschikt was. De

loonbetalingsverplichting van Compass Group is geëindigd op 20 mei 2022. Vanaf zijn ziekmelding heeft werknemer geen bonus ontvangen. Werknemer heeft na zijn uitdiensttreding van Compass Group een transitievergoeding ontvangen van € 200.533,99 bruto. Werknemer heeft in eerste aanleg verzocht om Compass Group, uitvoerbaar bij voorraad, te veroordelen tot het betalen van een aanvullende transitievergoeding van € 293.255,67 bruto. Uit hoofde van de bestreden beschikking heeft Compass Group nog een bedrag van € 10.186,81 bruto aan transitievergoeding nabetaald aan werknemer. Werknemer heeft hoger beroep ingesteld. Werknemer bestrijdt de referentieperiode voor de berekening van de variabele looncomponenten.

Het hof is van oordeel dat onverkorte toepassing van de wettelijke (en door Compass Group gehanteerde) referentieperiode niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Of daarbij rekening moet worden gehouden met bonussen verschuldigd 'over' of 'in' een referentiejaar kan in het midden blijven, nu werknemer aanspraak maakt op de benadering die het gunstigst voor hem uitpakt en Compass Group onbetwist heeft gesteld dat zij die benadering al heeft toegepast (bij haar berekening op basis van de bonussen betaald 'in' 2019, 2020 en 2021 in plaats van verschuldigd 'over' die jaren). Daarnaast is het hof van oordeel dat de pensioencompensatie ook geen loon in de zin van artikel 1 Besluit loonbegrip is. Het hof gaat ervan uit dat met het daarin genoemde bruto-uurloon het kale uurloon, als vergoeding voor de op basis van de arbeidsovereenkomst te verrichten arbeid, wordt bedoeld. Dat kan worden afgeleid uit het feit dat het loonbegrip in artikel 3 van het Besluit Loonbegrip en artikelen 4 en 5 Regeling looncomponenten met een limitatief aantal componenten wordt uitgebreid. Verder staat in de toelichting op het Besluit loonbegrip dat in het uurloon geen vergoedingen of toeslagen zijn meegenomen en dat de volgende looncomponenten niet tot het bruto-uurloon behoren: het werkgeversaandeel in de pensioenpremie, de werkgeversbijdrage Zorgverzekeringswet, de auto en de onkostenvergoeding. Aangenomen moet worden dat dit slechts voorbeelden zijn en dat ook andere niet in de Regeling aangewezen looncomponenten niet tot het bruto-uurloon behoren. Het begrip 'bruto-uurloon' in het Besluit betreft daarmee een beperkt loonbegrip. Deze benadering sluit aan bij de bedoeling van de wetgever om een inzichtelijk en eenduidig systeem te creëren. Dat de pensioencompensatie vrij besteedbaar is, brengt in het voorgaande geen verandering omdat de wetgever in het Besluit met het begrip 'bruto-uurloon' een zodanig loonbegrip heeft gecreëerd, waarop slechts een beperkt aantal uitbreidingen worden toegepast. Voor de transitievergoeding geldt op grond van het Besluit loonbegrip en de Regeling daarmee een ander (juridisch) loonbegrip dan het in fiscale en sociaalzekerheidsrechtelijke wetgeving neergelegde loonbegrip.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 25-06-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:2272

Zaaknummer: 200.333.328/01

Rechters: G.C. Boot, H.T. van de Meer en N. Kampert

Advocaten: C.E. Stratenus en R.K.A. Kop

Wetsartikelen: artikel 3 Besluit loonbegrip

RECHTSPRAAK

Werkgever valt sinds 29 december 2014 onder werkingssfeer MITT

Het gaat in dit hoger beroep in de kern om de vraag of appellante – een groothandel in promotieartikelen en relatiegeschenken – onder de werkingssfeer valt van de verplichtstelling tot deelneming in het bedrijfstakpensioenfonds voor de Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie (MITT). Het hof kan voor de vraag of werkgeefster onder de werkingssfeer valt niet tot het oordeel komen dat de genoemde omzet en de genoemde aantallen té weinig zijn. Dat zou immers betekenen dat het hof zelf een ondergrens zou moeten vaststellen. Het hof oordeelt dat de werkgever onder de werkingssfeer valt.

Werkgeefster is op 29 december 2014 opgericht en exploiteert een groothandel in promotieartikelen en relatiegeschenken, waaronder bedrijfskleding. Bpf MITT voert, als bedrijfstakpensioenfonds in de zin van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 (Wet Bpf 2000), de collectieve pensioenregeling uit voor de Mode-, Interieur-, Tapijt- en Textielindustrie. Bij besluit van 5 december 1975 werd overgegaan tot het verplicht stellen van deelneming in Bpf MITT voor werknemers die werkzaam zijn bij werkgevers die vallen onder de werkingssfeer van dit besluit. Bij brief van 13 december 2019 heeft Bpf MITT aan werkgeefster meegedeeld dat zij met ingang van 29 december 2014 verplicht wordt aangesloten bij Bpf MITT. Op 9 januari 2020 heeft werkgeefster gevraagd om een herbeoordeling. Bij brief van 27 januari 2020 heeft Bpf MITT werkgeefster meegedeeld dat ook uit het vragenformulier volgt dat de activiteiten van werkgeefster vallen onder haar verplichtstelling. Daarna heeft werkgeefster bezwaar gemaakt. Bpf MITT heeft daar afwijzend op gereageerd. In eerste aanleg heeft de kantonrechter voor recht verklaard dat werkgeefster valt onder de werkingssfeer van de verplichtstelling tot deelneming in Bpf MITT en verplicht is om pensioenpremie te betalen ten behoeve van de (gewezen) werknemers die met ingang van 29 december 2014 in dienst zijn (geweest).

Werkgeefster heeft hoger beroep ingesteld.

Werkgeefster heeft aangevoerd dat zij niet onder het verplichtstellingsbesluit valt. Zij oefent niet 'het bedrijf' uit van het Mode- en Interieurindustriebedrijf, zij doet slechts marginaal of verwaarloosbaar aan textielbewerking, zij bewerkt niet 'tot een gebruiksvoorwerp' en zij bewerkt zelf geen textiel. Het hof volgt werkgeefster hier niet in. Het hof constateert dat tussen partijen niet in geschil is dat werkgeefster een groothandel drijft in promotieartikelen en relatiegeschenken en dat de kern van haar bedrijfsvoering het online verkopen van promotieartikelen betreft die door of in opdracht van werkgeefster worden bedrukt, bijvoorbeeld met een logo van een klant. Het gaat daarbij om uiteenlopende artikelen, bijvoorbeeld om pennen, plastic drinkflessen, powerbanks, handdoeken en strandballen. Hoewel werkgeefster zich niet herkent in het beeld van een bedrijf in de mode- of textielindustrie, is het hof van oordeel dat werkgeefster valt onder de definitie van 'werkgever' zoals bedoeld in het verplichtstellingsbesluit. Werkgeefster laat verschillende artikelen bedrukken om te worden gebruikt als promotie- of relatiegeschenk. In het assortiment dat bedrukt kan worden bevinden zich ook artikelen van textiel, bijvoorbeeld kleding en handdoeken. Volgens werkgeefster gaat het daarbij om zo'n verwaarloosbaar of marginaal aantal, dat dit moet leiden tot het oordeel dat werkgeefster niet onder de werkingssfeer valt. In het verplichtstellingsbesluit is geen 'hoofdzaakcriterium' opgenomen, zodat de omvang van de werkzaamheden die onder de werkingssfeer vallen, er niet toe doet. Dat neemt echter niet weg dat Bpf MITT daar in die zin rekening mee houdt, dat een eenmalige 'textielbewerking' te weinig is omdat er dan volgens Bpf MITT geen sprake is van een bedrijfsuitoefening. In dit geval is dat echter anders. Werkgeefster behaalt omzet met de activiteiten die onder de werkingssfeer vallen. Dat heeft zij zelf ook als antwoord gegeven op het vragenformulier van Bpf MITT. Werkgeefster heeft zelf ingevuld dat 10% van haar omzet ziet op het bewerken van textiel en uit het door haar gegeven overzicht blijkt dat het aandeel van textielbewerking door werkgeefster bezien vanuit het aandeel in de totale omzet over alle jaren van 2015 tot en met 2022 ook minstens 10% is geweest (12,90% t/m 16,50%). Het aandeel bezien vanuit de totale verkochte aantallen schommelde in die jaren tussen de 6,70% en 9,40%. Dat is volgens werkgeefster een verwaarloosbaar, dan wel marginaal deel, maar wel structureel. Deze artikelen maken deel uit van het assortiment van werkgeefster en werkgeefster houdt zich hiermee bedrijfsmatig bezig. Het hof kan voor de vraag of werkgeefster onder de werkingssfeer valt daarom niet tot het oordeel komen dat de genoemde omzet en de genoemde aantallen té weinig zijn. Dat zou immers betekenen dat het hof zelf een ondergrens zou moeten vaststellen. Kortom: werkneemster valt onder de werkingssfeer van het verplichtstellingsbesluit.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 16-07-2024

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2024:2299

Zaaknummer: 200.326.553_01

Rechters: M.E. Smorenburg, M. van Ham en A.W. Rutten

Advocaten: T. Huijg en E. Lutjens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen uitbreiding van voorwaardelijke naar onvoorwaardelijke indexatie via derdenbeding in koopovereenkomst bij overname

Geschil tussen voormalig directeur en werkgever over de vraag of hij recht heeft op onvoorwaardelijke indexatie. In zijn pensioenovereenkomst stond een voorwaardelijke indexatiebepaling. Bij de verkoop en overdracht is een derdenbeding overeengekomen met daarin een onvoorwaardelijke indexatiebepaling. Het hof beoordeelt of de werknemer daaraan rechten kan ontleen. Met het derdenbeding in de koopovereenkomst (bij overgang van onderneming) is beoogd om voor werknemer de bestaande regeling van voorwaardelijke indexering van pensioenuitkeringen te handhaven. Er is geen onvoorwaardelijke indexering na de overname, aldus het hof.

Werknemer is in 2000 als directeur in dienst getreden van Stichting BMC. BMC heeft daarbij aan werknemer een pensioentoezegging met voorwaardelijke indexering gedaan. In 2010 heeft BMC haar onderneming verkocht en overgedragen aan Kiwa N.V. door middel van een aandelenoverdracht. Daartoe is de onderneming ondergebracht in de vennootschap die nu Kiwa NL heet. In de koopovereenkomst tussen BMC en Kiwa N.V. is een derdenbeding opgenomen over de indexering van pensioenen. In het beding in de koopovereenkomst staat: *Koper en de Vennootschap verbinden zich onherroepelijk jegens Verkoper en – als derdenbeding – jegens ieder van de Werknemers er voor zorg te dragen dat de huidige pensioenen van de Werknemers jaarlijks geïndexeerd zullen worden met de CPI Afgeleid met een maximum van 3 (drie) procent.* Werknemer stelt zich op het standpunt dat dit beding inhoudt dat de voorwaardelijke indexering van zijn pensioen is omgezet in een onvoorwaardelijke indexering. De kantonrechter heeft de op dit standpunt gebaseerde vorderingen afgewezen. Werknemer stelt (ook) in hoger beroep dat hem, na de overdracht van de aandelen, op basis van het beding in de koopovereenkomst een onvoorwaardelijke indexering toekomt. Kiwa c.s. bestrijden dit. Ter beoordeling staat dus of aan het beding de betekenis toekomt die

werknemer daaraan toekent. Werknemer beroept zich daarbij op uitleg conform de cao-norm; Kiwa c.s. bepleiten een uitleg volgens het *Haviltex*-criterium. De kantonrechter heeft de vorderingen van de werknemer afgewezen.

Het hof oordeelt als volgt. Het onderhavige beding betreft een derdenbeding dat tussen verkoper en koper is overeengekomen in het kader van de overgang van een onderneming. Van belang is dat de overnameovereenkomst waarin het beding is opgenomen zich onderscheidt van een cao of sociaal plan doordat deze niet specifiek tot stand is gebracht om de rechtspositie van een omvangrijk aantal derden op uniforme wijze te regelen. De overeenkomst regelt de verkoop en overdracht van de onderneming. Clausules die betrekking hebben op de werknemers in dienst van de stichting, (deels) in de vorm van een derdenbeding, maken daarvan deel uit. Anders dan bij een cao of sociaal plan betreft dat bepalingen die, na aanvaarding daarvan, hier (slechts) een overzichtelijke en relatief kleine groep van oud-medewerkers van de stichting betreffen, werknemer daaronder begrepen. Doel van een dergelijke bepaling is in de regel en uit de aard van de zaak om de bestaande positie van deze werknemers te beschermen maar niet om hun rechten in zeer aanzienlijke mate uit te breiden. Het hof acht verder van belang dat werknemer in dit geval bij de onderhandelingen over en het opstellen van het beding aanwezig is geweest. Het hof onderschrijft het standpunt van werknemer in die zin dat, als bij de uitleg van het beding volgens de door hem voorgestane cao-norm *uitsluitend* acht wordt geslagen op de bewoordingen daarvan, in het beding een recht op onvoorwaardelijke indexering kan worden gelezen. Als deze op de cao-norm gebaseerde uitleg wordt gevolgd bij de uitleg van het overeengekomen derdenbeding komt er geen betekenis toe aan wat de stipulator (de stichting) en promissor (Kiwa c.s.) met het derdenbeding voor ogen hadden. Dan kan de situatie zich voordoen dat werknemer aanspraak kan maken op een verbetering van hun voorheen geldende pensioenregeling terwijl BMC en Kiwa c.s., zoals Kiwa c.s. stellen, niet de bedoeling hadden om de werknemers na de overname voortaan onvoorwaardelijk te indexeren. Dit klemt temeer omdat artikel 7:664 BW in het kader van de overgang van een onderneming uitgaat van hetzij een handhaving van de bestaande pensioentoezeggingen, hetzij een pensioentoezegging die overeenkomt met het aanbod tot het sluiten van een pensioenovereenkomst dat de verkrijger vóór de overgang al gedaan had aan zijn werknemers. Vast staat dat in dit geval noch in de ene, noch in de andere situatie sprake was dan wel is van een pensioentoezegging met onvoorwaardelijke indexering.

Gelet op voormelde feiten en omstandigheden acht het hof het onjuist om in dit specifieke geval aan werknemer louter op basis van een strikt letterlijke uitleg van de gebruikte bewoordingen van het beding rechten toe te kennen zonder acht te slaan op de bedoeling van de stichting en Kiwa c.s. met het beding en hetgeen werknemer gelet daarop redelijkerwijs heeft mogen begrijpen. Bij de uitleg van het beding moet betekenis toekomen aan alle

omstandigheden van het geval, gewaardeerd naar de maatstaven van redelijkheid en billijkheid.

In dat kader overweegt het hof dat BMC en Kiwa c.s. in de intentieverklaring afspraken een nadere regeling te zullen treffen over de indexering van pensioenen 'op een wijze die consistent is met de afgelopen 3 jaar'. Voorts staat in de arbeidsovereenkomst tussen werknemer en Kiwa NL dat de vóór de overname geldende pensioenregeling op hem van toepassing blijft. Kiwa c.s. hebben bovendien onweersproken naar voren gebracht dat zij binnen hun bedrijfsvoering geen onvoorwaardelijke indexering van pensioenen kennen en kenden. Onder meer uit het voorgaande volgt naar het oordeel van het hof dat het beding aldus moet worden uitgelegd dat daarmee slechts is beoogd om voor werknemer de bestaande regeling van voorwaardelijke indexering van in de toekomst te ontvangen pensioenuitkeringen (met indexatieperspectief) te handhaven. De grieven in principaal beroep falen en het vonnis waarvan beroep wordt bekrachtigd.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 23-07-2024

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2024:1357

Zaaknummer: 200.320.615

Rechters: M.T. Nijhuis, M.D. Ruizeveld en F.J. Lourens

Advocaten: A.A.M. Broos en J.C. Zevenberg

Wetsartikelen: Pw

RECHTSPRAAK

Onduidelijke werkingssfeerbepaling onvoldoende voor oordeel dat onderneming niet onder werkingssfeer valt

Geschil over de vraag of een werkgever onder de werkingssfeer van verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds Bouw valt en de sectorale fondsen. De kantonrechter oordeelde van wel, het hof oordeelde van niet en hechtte daarbij belang aan de onduidelijkheid van de werkingssfeerbepaling. In cassatie oordeelt de Hoge Raad dat uitleg ook moet plaatsvinden indien de bewoordingen waarmee de werkingssfeer is omschreven onduidelijk zijn. De rechter kan niet volstaan met de constatering dat de tekst onvoldoende duidelijk is, en op alleen die grond oordelen dat bepaalde bedrijfsactiviteiten niet onder de werkingssfeerbepaling vallen. De Hoge Raad verwijst de zaak terug naar het Hof Den Haag.

X is onderdeel van Y-groep, waartoe ook Z-B.V. behoort. Z-B.V. valt onder de werkingssfeer van de cao Bouw. In een uittreksel uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel zijn de activiteiten van X omschreven als 'Projectontwikkeling'. Volgens X valt zij niet onder de werkingssfeer van de cao Bouw. Het hof oordeelde onder verwijzing naar de zogenoemde cao-norm, dat de formulering die in de bouwregelingen ter aanduiding van de werkingssfeer wordt gebruikt zodanig moet zijn dat het voor een gemiddelde werkgever bij lezing daarvan duidelijk is, of naar objectieve maatstaven redelijkerwijs moet zijn, dat zijn bedrijfsactiviteiten vallen onder de werkingssfeer daarvan. De tekst van de bouwregelingen voldeed daar niet aan. De tekst maakte onvoldoende duidelijk waar de woorden 'op het gebied van' betrekking op hadden. Ook met toepassing van de hiervoor vermelde cao-norm wordt dit niet helder.

In cassatie klagten de Bouwfondsen onder meer dat van een onjuiste rechtsopvatting getuigt het oordeel van het hof dat de omstandigheid dat getwist kan worden over de juiste lezing van een werkingssfeerbepaling al voldoende is om te oordelen dat die bepaling niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen van duidelijkheid, zodat X om die reden niet onder de

werkingsfeerbepaling van de bouwregelingen valt. Het hof had de juiste uitleg van de werkingssfeerbepaling niet in het midden mogen laten, maar aan de hand van uitleg van die bepaling moeten oordelen of X al dan niet onder de bouwregelingen valt, aldus de klacht.

De Hoge Raad oordeelt als volgt.

Het hof heeft terecht vooropgesteld dat de werkingssfeerbepaling in de bouwregelingen moeten worden uitgelegd naar objectieve maatstaven, aan de hand van de zogenoemde cao-norm. Het heeft evenwel miskend dat deze uitleg ook moet plaatsvinden als de bewoordingen waarmee de werkingssfeer is omschreven onduidelijk zijn. De rechter kan niet volstaan met de constatering dat de tekst onvoldoende duidelijk is, en op alleen die grond oordelen dat bepaalde bedrijfsactiviteiten niet onder de werkingssfeerbepaling vallen. Ook in zo'n geval moet de betekenis van de gebruikte bewoordingen aan de hand van objectieve maatstaven worden vastgesteld, waarbij onder meer acht geslagen kan worden op de elders in de desbetreffende regeling gebruikte bewoordingen, op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden, op eventuele eerdere of latere versies van de regeling en op de eventuele schriftelijke toelichting bij de regeling. Dat heeft het hof ten onrechte nagelaten.

Volgens de onderdelen is onjuist het oordeel van het hof dat in de werkingssfeerbepaling van het Verplichtstellingsbesluit de woorden 'op het gebied van' kunnen slaan op het woord 'derden'. De onderdelen klagen onder meer dat die uitleg indruist tegen de grammaticale uitleg van de gebruikte bewoordingen en tegen de structuur van de bepaling, en bovendien tot volstrekt onaannemelijke rechtsgevolgen leidt. Deze klachten slagen op de gronden zoals uiteengezet in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.26-3.38, aldus de Hoge Raad.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-08-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1102

Zaaknummer: 23/03079

Rechters: C.E. du Perron, F.J.P. Lock en H.Th. Schravenmade

Advocaten: A.H.M. van den Steenhoven, Moorman, J.M. J.M. Moorman en J.H.M. van Swaaij

Wetsartikelen: Bpf Bouw en Bedrijfstakeigen Regelingen Bouw & Infra